

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félévre 6 K, negyedévre 3 K, — f.
Vidéken " 9 K, " 4 K, 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Debrecen, Főter, Lamprecht-palota, földszint
az udvarban.

Karácsony.

A kegyetlen Tiberius uralkodása idejében történt, hogy amidőn Thamos kormányos Paxos szigete felé hajózott, egy ismeretlen hang ezt kiáltja feléje a tenger ködéből: „Ha Palodes közelébe érsz, hirdesd, hogy a nagy Pán meghalt.“ S amidőn ezt megteszi, hangos csodálkozás, fájdalmas zokogás mellett kiáltja vissza bérc és berek, erdő és tenger: „A nagy Pán meghalt!“

Valóban, a nagy Pán meghalt, mert megszületett a nagy Messiás! A régi világ helyébe az új világ, a régi pogány tan helyébe a keresztény tan lépett. Pán hívei elnémultak az új vallás igazsága és fönsége hallatára.

Amit ők hirdettek, amiben ők hittek, az a szellem elfogultsága, az ész ellenmondása, a sziv kegyetlensége, a szenvedélyek tombolása volt.

Amit a Messiás hívei hirdettek, az megtisztította az emberi elmét a tévelygéstől; az rámutatott az Isten fönségére s az emberek emberségére. Az száműzte a rideg fátumot s helyébe az isteni gondviselést tette. Az a tan felrázta a hitetleneket és a közönyösöket s megtanította őket az igaz Isten imadására. Kitépte a fényűzés és kicsapongás vadvirágait s helyükbe a szegénység és az önmegtágadás lilomát ültette. Lesujtotta a fenhéjazókat és fölemelte az alázatosokat. Szabaddá tette a rabszolgát és szabaddá tette a nőt. A templomokban, amelyeknek oltárait a bűn szennye bemocskolta és a véres áldozatok bűzös füstje megfertőztette, a vérnélkülvaló áldozatokat hozta be.

Ez az új vallás a munkásnak megadta munkája jutalmát. A gyengének támasza lett, az erősnek áldozatkésztsége. A betegnek oltalma lett a szeretet s az irgalom. Egyenlővé lett minden ember. Testvérekké lettek, akik ellenségek voltak s készséggel engedelmeskedtek annak, akit lelki kiválósága vezetésre és parancsolásra tett alkalmassá. Az új tan előtt meghajoltak a leghatalmasabbak, akik eddig élet és halál fölött parancsoltak s akik eddig istenek módjára inádtatták magukat, s ezentul a szeretet s a szelidség hatalmával vezették népeiket; s a trónusok körül a népek hálaszózata zengett s elnémult a régi zsarnokság ostromosapásainak és láncosörgésének pokoli lármája.

Meghalt a nagy Pán. Megszületett a nagy Messiás!

A régi Róma háromszáz évig siratta nagy halottját, amíg végre meghajolt az isteni gondviselés előtt, amely a régi reális világuralom helyett, melyet a pogányság bűnei döntöttek meg, lelki világuralmat szánt neki.

De honnét e csodálatos hatalom, amely a világot átalakította s amely lelket lehelt beléje?

Attól a kisdedtől eredt e hatalom, aki, mint békefejedelem jelent meg a földön; attól a mosolygó kisdedtől, aki az angyalok örömeke mellett a betlehemi jászolban született; akinek születési évünnepét ma üli meg a keresztény világ, aki dicsőséget hozott az Istennek a menyországban és békeséget a földön a jóakaratu embereknek, mert ő a teremtő Istennek egyszülött fia, mert ő a mi Megváltónk!

Béke volt a világon, midőn megszületett, mert ő a béke, a szeretet istene volt, aki nem szenved a békétlenséget s a gyűlölködést. Ezt a szent békét hirdette földi életében, ennek a szeretetnek volt fönséges példányképe életében és halálában.

És ha mégis azt kell látnunk, hogy hiába születik meg évente a mai napon a béke istene; ha azt kell tapasztalunk, hogy a népek nagy tengerét a társadalmi forradalmak és evolúciók szele tartja örökös hullámban; ha azt kell éreznünk, hogy a lábunk alatt vulkánikus erők dolgoznak s tompa morajukkal jelzik a katasztrófa közeledését; ha azt kell látnunk, hogy inség, nyomor, keresethiány, drágaság, pangás és hanyatlás van minden téren, — akkor be kellene látnunk azt is, hogy e szomorú tényeknek jelentős oka az, hogy nem követtük és nem követjük az ő isteni tanítását; nem gyakoroljuk kellően a szeretet törvényét; nem óhajtjuk szívvél-lélelkel a békét, nincs bennünk elég akarat a parancsok szerint való élet gyakorlására. Az igaz Isten helyett idegeneket imádunk, lángésznek tartjuk azt, aki mindent sárba tipor; külön morált alkotunk magunknak, melynek jelszava: „mindent önmagunkért“; semmit sem tartunk igaznak, de szabadnak tartunk mindent, őrizkedünk a jó emberektől, megtagadjuk az Istent, vagy az „ember-óriás“ Nietzschével benne látjuk „minden rosznak megtestesülését“.

Az Üdvözítő ma is a békét, a szeretetet hozta be az emberek közé.

Fogadjuk hát szívesen az isteni gyermeket, aki elveszi a világ bűneit, ha őt szeretjük, aki megelégedéssel és boldogsággal tölti be szívünket-lelkünket, ha erős az akaratunk, hogy szeretet és békeségben fogunk élni embertársainkkal.

„Dicsőség a magasságban az Istennek és békeség a földön a jóakaratu embereknek!“

Dr. Jászai Rezső.

A hortobágyi pusztta története. Szelegregibb adatok.

Véletlen leletek és a városi muzeum évenként ismétlődő ásatásai bizonyítják, hogy az ember már az őskorban megtelepedett a füben, vízben, halban még akkor bővelkedő sík területen. Sátrait vagy kunyhóit és földbevéjt lakásait folyóvizek, a Hortobágy, Arkus, Kadarc, Kösely partjain ütötte fel, ahol sűrűn követik egymást az őstelepek nyomai. Ezekből már eddig is több kő- és bronzkori tárgyat kapott a muzeum. Többnyire a vízfolyások mellett, vagy ezek közelében emelkedő halmok is azt sejtetik, hogy az őskori ember kézművei, melyekbe a későbbi századok ivadéka gyakran beletemetkeztek. Így honfoglaló őseink, kiknek egyik hadi utja Anonymus szerint éppen ezen a tájon vezetett keresztül a Körösök felől a Tiszán át a dorogmai révnél.

Többet tudunk e vidékről a historikus korból. A Hortobágy Hort és Bágy szavak összetételének látszik s eredete visszanyulik az Árpád-korba. A Hortobágy elnevezés a XIII. század írott emlékeiben néhányszor már előfordul. Az egri püspökség 1262-beli alapítólevele ismételtelen említi „Hortobagwyze“-t, a mellette és a közelében fekvő „Bogeghaz“ (Bágyegyház) és „Bagzeg“ (Bágyseg) nevű falvakkal együtt; nem különben a hortobágyi halászhelyeket. A tiszapolgári határnak egy részét ma is Bágy-nak nevezik. A századi apátságok állítólag 1067-ben kelt s 1267-ben átírt alapító okmányában előforduló „Chartybak“ sem lehet más, egybevetve a határa leírásánál előszámlált helynevekkel, mint Hortobágy, a hol is a Guth keled nemzetség őseinek Péter comesnek az apátság alapításakor husz magyar és tíz bessenyő vitéze lakott. Sőt aligha nem ezzel a Chartybakkal (Hortobágygyal) azonosíthatjuk a váradi Regestrum 1214. évi 288/105. sz. esetében említett „Orobágy“ falut. IV. (Kun) László király is a Hortobágyon adott ki oklevelet 1285-ben Rofoyb bán javára. Hortobágy és Bágy helynevek mellett korán feltűnik Hort is, mint néptartó hely. Már a századi apátság Chartybak nevű birtoka határainak leírásánál találkozunk Chordy-val. Szerintem a XVI. század végén elpusztult Hort falva ez, melynek Szent Demeter tiszteletére épült temploma már 1347-ben fennállott.

Janika.

Írta: **Láposy Hegedűs Sarolta.**

Édes anyukám, ugy-e ma jön el a Jézuska?

Hozza nekem a szép karácsonyfát, hozzá ostort.

Az asszony átölelte gyermekét, homlokára tette kezét, lázas volt.

— Ugy-e anyuska, ma is eljön az a szép bácsi, aki a múlt évben hozta nekem a sok-sok katonát, ágyut, meg azt a szép várat. En emlékszem! Olyan hosszú kalapja volt annak a bácsinak és olyan szép fényes volt. Attól a jó bácsitól nem féltem. De a doktor bácsitól félek, az mindig ki- noz. Ugy-e anyukám, már nemsokára egészséges leszek? És akkor szabad a Szabó Bözsinek átjönni játszani?

Az asszony félrefordította fejét, hogy gyermeke előtt palástolja könyeit.

A gyermeknek ragyogott a két szeme, mint a szentjános-bogár nyári éjjelen. Tűzelt a kicsi arca. Két piros foltoska éggett rajta. A kis melle hörgött s erősen köhögött.

A Hortobágy, mint birtok vagy lakott hely neve később hosszú ideig nem fordul elő; csak a Hunyadiak korában említik megint Szilágyi Erzsébet birtokai között, ilyen összetétellel: Háromághortobágy. De, mint folyóvíz neve mindvégig fennmaradt s gyakran említik régebbi oklevelek is. A körülötte lévő pusztákra csak a XVIII. század elején (1701.) kezdik alkalmazni a Hortobágy nevet Debrecen város jegyzőkönyvei.

Ohat.

A pusztta alkotó részei: Ohat, Zám, Mátá, Papegyháza, Csécs, Bodajcs hajdan meglőtt helyek, a XIII—XV. század okleveleiben szintén többször előjönnek; egyik-másik pedig lassanként eltűnik. A váradi Regestrum már 1220-ban említi a zámí és ohati apát urakat. Utóbbiról IV. Béla királynak az egri egyházzal 1248-ban kötött csereszertződésében is szó esik. Ha Anonymusnak hinni lehet Hohat, kun vezér ezt a földet kapta a Mén Marót ellen vívott győztes hadjáratból visszatérő Tass és Szabolcs honfoglaló vezérektől. Ohaton a XIV. század első felében még fennállott a b. szütről nevezett kolostor, melynek kegyura előbb a Ratold, majd a Sartiván-Vecse nemzetség, utóljára pedig az Ohati—Pécsi család volt. Ohat ez utóbbiakról a Bajoniakra szállott. Ezek a XVI. század vége feléig bírták. Ez időtájtban, vagy talán a következő század elején a falu is végképen elpusztult. Ohat-telekházán lévő nagyhalomból a városi muzeum négy év előtt románkori tágas templom s csucsives kisebb kápolna alapfalait ásta ki.

Zám.

A tatárdulás előtt Zámon is apátság volt. Zámot a Káta nemzetség 1297-ben 100 ezüst márkáért Debreceni Dózsa mesternek, a későbbi híres Nádornak adta el. Dózsa fia pedig 1343-ban Zám falu felét az ott levő Szent kerestől nevezett monostor kegyuraságával együtt visszaengedték a Kátáknak. A XV. század közepén az egész falut Hunyadi János birtokai között találjuk. De már 1453-ban a szomszédos Csécs-csel együtt királyi adományul a Bajoni és Gecsei család kapta. A jámbor Gecseiek lelkök üdvösségéért néhány zámí és csécsi jobbágytelket 1473-ban, a dédesi pálosuknak ajándékoztak. Már ekkor nem volt meg Zámon a monostor; sőt a reformáció idejében (1543.) a barátok zámí jószágukat is potomáron eladták a Bajoni testvéreknek. Azután magvaszakadásig Zámot egészen a Bajoni család bírta. A városi muzeum Zám és Csécs templomának helyeit is kikereste.

— Anyuskám, ugy-e biztosan eljön az a bácsi és hoz nekem sok fényes kardu katonát. Még a király bácsi is közöttük lesz, ugy-e? Akkor én sorba állítom és megmutatom a Bözsinek. Milyen jó lesz! Ugy örülök már előre. Ugy-e mamukám?

Az anya igent intett a fejével és a szegény beteg gyermek, nagy örömeben, ki nem fogyott a kérdezősködésből.

— En emlékszem, anyuska, hogy a múlt karácsonykor nem itten laktunk és akkor sok szobánk volt. Anyuska mindig ott volt, nem kellett a gyárba dolgozni menni. Akkor vidám voltam és nem ilyen beteg, mint most.

Az anya fájdalmasan nézett gyermekére, hiszen a legfájdóbb hirt pendítette meg ez az ártatlan, mit sem sejtő gyermek.

— Feküdj le szép fiacskám, anyuska betakar, álmódjal a jó Jézuskáról, aki téged is szeret. Szabó néni később lejön és beadja az orvosát. Anyuskának menni kell a gyárba és majd estére, amikor a lámpát meggyújtjuk, itt lesz a Jézuska! Hozza a karácsonyfát!

Mindkettő az Árpádok korában épült, román ízléssel.

Mátá.

Mátára vonatkozó adataink valamivel később kezdődnek. Sejttem ugyan, mint Kadra Kabos, de nem merem állítani, hogy a mikor a váradi Regestrum jegyzője az ohati és zámí apátok panaszaire a Nozta és Vita falubeli tolvajok esetét felvette, e kettő közül valamelyik falu neve alatt Mátát értette, csak hogy vagy ő írta rosszul, vagy az eredeti szöveget a derék Heltai tipografus nyomtatta ki hibásan. Mátá első, ismert birtokosai Dózsa nádor fia, a kik 1328-ban királyi adománnyal kapták. 1411-ben, mint a debreceni uradalom tartozéka, a rác despoták, 1450-ben pedig Hunyadi János kezébe került. Hunyadi 1452-ben Balmaz pusztával együtt Kapitán Pálnak adományozta; de nyomban vissza is vette tőle, mivel azok régtől fogva Debrecen birtokai voltak. Hunyadi Mátyás király is 1460-ban kiadott parancsolatjában eltöltja Debrecenben lakó királyi tisztjeit attól, hogy Debrecen városát a Hortobágy vizén való vámszedési jogában háborgassák. Szabolcs vármegye 1543—1553. évi dikális összeírásai enyingi Török Bálintot és Janost, Debrecen akkori földesurait mondják a néhány portát számláló Mátá birtokosainak. Mátá 1553-ban végképpen elnéptelenedvén, Báthory Zsigmond erdélyi fejedelem harminc év mulva új adományt adott reá Debrecennek s ebben a várost a habsburgi királyok is — legutóljára Mária Terézia — megerősítették.

Mátá tehát Debrecennek egyik legregibb, mindenesetre legterjedelmesebb donációs birtoka.

Románkori kicsiny temploma — miként ezt a városi muzeum megállapította — a vasúti állomástól északra, a Bivalyhalmon állott.

Papegyháza, Csécs, Derzs, Bodajcs, Arkustelke.

Sokkal kevesebbet tudunk a hortobágyi pusztta mai területén állott, végelpusztult többi falvakról. Ugyint Papegyházáról, Csécsről, Derzsről, Bodajcsról, Arkustelkéről.

Papegyháza IV. Béla király 1261. évi oklevelében mint az egri püspöki egyház birtoka fordul elő. Végh Kálmán Mátyás plébános a hortobágyi apátságokról írott munkájában azt állítja, hogy Papegyházán is volt apátság. Ezt azonban mivel sem bizonyítja. Csécsről egy 1297-beli okmány emlékszik legelőször. A XV. század végén már pusztának írják. Derzs is ez időtájtban pusztulhatott el. Vele azonos falu lehetett, vagy közel hozzá fektetett Arkustelke vagy

Igy beszélt beteg gyermekéhez, megcsókolta, azután lassan behuzta az ajtót és sietve eltávozott. S szegény Janika a csendben elaludt, álmában angyalokat látott, rózsákat hintettek, hozták a diszes karácsonyfát, sok fényes, ragyogó kardu katonát volt ráakasztva, meg sok színes cukor, csillogó golyók. A sok gyermek körülfogta, ott volt a Szabóék Bözsikéje is és a jószágos angyal mindenkinek adott bőven a sok szép, jóból. Mikor hozzá közeledett, odaugrott elébe Bözsike, félrelökte őtet és azt mondta:

— Jó angyal! Nekem add mind, mert Janika ugy is meg fog halni.

A gyermek felébredt. Szabó néni állt mellette, az orvos által rendelt orvosságot tartotta a kezében.

A kis fiu ránézett. Öntudatos kézműdulaival félretaszította a kanalat.

— Nem kérek néni, köszönöm, nagyon rossz, én ugyanis meg fogok halni. Minek vegyem be?

Most álmodtam éppen.

Szabóné letette a kanalat, megsimogatta a gyermek göndör, szőke fejét és mé-

A Karácsonyi

vásár megkezdődött **Aszmann Ferenc** uri divat üzletében Főter Városházzal szemben. Gyári áron kerülnek eladásra: Nyakkendők, kalapok, kész férfi fehérművek, zsebkendők, férfi harisnyák, plaidok, takarók, férfi ernyők, téli kötött árúk, kész férfi felöltők, angol kezyük stb. stb. Meglehető szép karácsonyi ajándék tárgyak óriási választékban.

atink valamivel ugyan, mint állítani, hogy rum jegyzője az zaira a Nozta és felvette, e kettő alatt Mátát érőszul, vagy az feltai tipografus áta első, ismert a kik 1328-ban 1411-ben, mint

ka, a rác desyadi János ke-52-ben Balmaz Pálnak adomá- a is vette tőle, obrecen birtokai ály is 1460-ban ltja Debrecen- l, hogy Debre- izén való vám- Szabolcs vár- lis összeírásai nost, Debrecen nehány portát Máta 1553-ban Báthory Zsig- ine év mulva ennek s ebben yok is — leg- gerősítették.

ploma — mi- állapította — e, a Bivaly-

os, Derzs, stelke.

a hortobágyi végelpusztult apegyházáról, Arkustelekről. ly 1261. évi ököi egyház nán Mátyás gokról írott Papegyházán mivel sem eli okmány ázad végén z időtájban lu lehetett, stelke vagy

kéhez, meg- az ajtót és za a csend- látott, ró- karácsony- katona volt or, csillogó a, ott volt gos angyal szép, jóból. rótt elébe ndta;

nind, mert néni állt orvosságot

kézmöz-

n, nagyon Minek ve-

megsim- t és mé-

Főtér rneműek, k, angol stékban.

Arkusd. A Sartiván-Vecse nemzetség 1299-ben Poroszló nevű birtokát elcserélvén a Ratold nemzetség némely Tiszamelléki birtokaival, ezek között találjuk Arkusd-ot. 1341-ben az ohatiak határjáró oklevele említi Arkus- telkét. Bodajcs vagy Bodács, mely Ohat és Egyek közt feküdt, a XV. század első felében tűnik elő. De száz év múlva már lakatlan volt.

Miként jutottak e puszták Debrecen birtokába?

Nem királyi adomány, hanem előbb zálogjog, végül pedig örökvétel által szerezték Debrecen az ohati és zámí pusztákat.

Ohat és Zám 1572-ben a Bajoni család utolsó férfitagjának elhunytával Bajoni Zsófiára, majd ennek harmadik férjére, Serényire szállott. Rövid ideig Thanhauser Honorius és miskolci Nagy András hajdúkapitány is birták adományul. 1657-ben losonci Bánffy Zsigmond kapta donációban. Ennek Gábor nevű fiától vette zálogba legelőször Debrecen mindkét pusztát 1680 körül hosszabb időre 2950 ezüst forinton, 55 aranyon, egy skarlát szőnyegen és két levél skofiumon. A zálogsumma későbbi auctiókkal lassanként nagyobbodott. A XVIII. század derekán a Bánffy nemzetség emez ágának magva szakadván, Ohat és Zám visszazállott a fiskusra. Debrecen város a magszakadást feljelentette s ugy ezen két egész pusztát, mint három más pusztabeli porciót a korábbi beruházásokon felül 30.000 forint lefizetése s az 1604. óta fennálló hasonló összegű tartozás teljes elengedése mellett a kincstártól nyolcvan esztendőre ismét zálogba vette. 1818-ban pedig a zálogosidőnek 32 évre meghosszabbításáért 635,385 conv. forintot fizetett. Végre 419.000 pft. ráfizetéssel örökös joggal is megszerezte. A zálogsummát 1818-ban, nemkülönben az örök megváltás árát 1854-ben, legnagyobb részben a polgárok adták össze, akik ezért a várostól bizonyos pusztákon (Elep, Kösélyszeg, Szepes, Ebes, Maos, Hegyes) levő, előbb béres, majd tanyaföldeknek nevezett birtokokra alzálog jogot nyertek, illetőleg ezen tanyabirtokoknak örökös tulajdonosává lettek. Ohat és Zám, Mátával együtt felosztatlan községi vagyon maradt.

Zoltai Lajos.

Mindenféle nyomtatványt olcsón és izlésesen készít a Debreceni Ujság nyomdája.

lyet sóhajtott. A gyermek fantáziái pedig tova szárnyaltak, eljutottak az Isten trónja elé, hol számot kell adnia hat életéről. Az Isten kegyesen fogadta ezt a senki gyermekét, akinek „Szerelem” a neve.

A szegény asszony sietve ment a gyárba, hogy estére haza vigye beteg kis fiának a karácsonyfát; arra nem is gondolt, hogy karácsonyfa helyett talán egy kis kopsót kéne venni. A hogy ment a tiszta, fehér, szűz hóban, amely az éjszaka esett, gyermekének szavajutottak eszébe. Hogyha eljönne az a bácsi, akinek olyan fényes, hosszú kalapja volt.

Megállott egy pillanatra. A hirtelen támadt szél felkavarta a havat és szeme közé vágta. Összébb húzta vállán a nagy kendőjét, szegény, egész testében remegett és megint ott vibrált az a szó az agyában, mint egy villamos áram. Ha eljönne az a bácsi.

— Nem jön e'; édeskis szívem, mert a bácsi gazember, aki megcsalta a te jó anyádat és még ráadásul téged is el akart rabolni tőlem.

Könyei végig folytak az arcán, le a

EGYHÁZ ÉS ISKOLA. Debrecen új templomai.

Bár az erkölcs és a hitélet rohamosan hanyatlak, a felekezetek minden igyekezetükkel rajtavannak, hogy szembeszálljanak az új áramlattal és egyre-másra építik az új templomokat.

Az idén készült el a gör. kath. egyház diszes temploma a Szent Anna utca végén, a jövő évben már három, esetleg négy új templom épül.

Legszorgalmasabb építő a felekezetek közt a zsidóság és el kell ösmerni, a legbuzgóbb is a hitélet terén. Már három zsinagógájuk van, de nagy ünnepeik alkalmával mind szűk. A jövő évben épül fel a Kápolnási utcára néző, nagy telken a negyedik zsinagóga.

Ugyancsak a jövő évben fog hozzá a ref. egyház az Árpád-terén tervezett új templom megépítéséhez, aminek következtében a városnak is rendezni kell a régi csicsogót, amelyet leghelyesebb volna parkirozni, ugy sincs annak a népes városrészeknek üdülő helye.

Új templomot épít a ref. egyház a Varga-részen is, de a jövő évben aligha foghatnak az építéshez, mert a homokkerti lakosság nem tud belenyugodni a presbiterium határozatába, hogy az új templom a Homokkerten kívül, a régi sertésvásártéren épüljön föl, miért is felebbezni fognak a határozat ellen, ameddig csak lehet.

Nagyon sok tekintetben igazuk is van a homokkerti ref. híveknek. Először is a hely megválasztása nem szerencsés, mert félreesik minden forgalomtól, másodsor pedig a homokkerti hívek tekintélyes összegét gyűjtötték már össze a templomra és annak idején ígéretet kaptak arra, hogy a gyermekóvó és iskola mellé templomot is kapnak, tehát ők jogos alapon állanak, ha maguknak templomot követelnek. Ha a Homokkert főutcája megnyílik, egész külön városrészt lesz mihamar belőle, amelynek fejlődését az ott létesült gyártelepek is biztosítják.

Új templomot akar építeni az ág. ev. egyház is, amelynek presbiteriuma szorgalmasan gyűjti a templom-alapot, mely már is tekintélyes összegre rug.

Előbb-utóbb szükségessé fog válni a ref. Kistemplom kihelyezése is, még pedig a Széchenyi utca végére, mert annak a városrészeknek, melyhez az egyre népesedő

Széchenyi, Posta és Tócsos kertek is tartoznak, nincsen temploma, pedig rohamosan fejlődik a város azon része is, de még nagyobb fejlődés vár rá, ha ott felépül a tisztviselőtelep és kiépül a Széchenyi kert főútján a villamos.

Szükség lesz, sőt már is van az új róm. kath. templom fölépítésére és a népes plébánia kettéosztására is. Van is erre külön alap már, amely azonban oly lassan gyarapodik, hogy ez még csak a távoli jövő zenéje.

Magyar ereklyék Genfben.

Mikor a nyáron a világ reformátusai Genfben összegyűltek Calvin János születésének négyszázados évfordulójára, Eröss Lajos püspököt vendégül látta Tronchin nevű előkelő genfi polgár, a kies fekvésű Collogni külvárosban levő Bessings-kastélyban, ahol megmutatta a reformáció korából származott kéziratgyűjteményét, amelyek közt megtalálták a magyar reformáció kezdetének emlékeit is egykoru levelekben, melyeket a magyar reformáció uttörői intéztek Calvinhoz és Bézához. A leveleket gönci Károly Gáspár, Károly Péter, Turi Mátyás és báró Bánffy írták. Ezek a kéziratok eddig ismeretlenek voltak és jó volna, ha a tiszántuli ref. egyházkerület megszerezné az ereklyéket.

Magyar ifjak a genfi egyetemen.

A magyar reformátusok genfi tartózkodása alatt fölmerült az eszme, hogy Debrecen és Genf közt szoros kapcsolatot teremtsenek, még pedig olyképp, hogy a magyar ifjak jöjjenek a debreceni főiskolára tanulni. Az ötlet megvalósul a közel jövőben. Clapared Sándor, előkelő genfi polgár, akinek felesége született magyar lány, a lelkesedés hevében oly nagy tőkét gyűjtött össze, hogy abból négy magyar theologus évi 750-750 frankot kap, ha tanulmányait a genfi egyetemen folytatja. Ennek a viszonzására a tiszántuli ref. egyházkerület is módot akar nyújtani arra, hogy genfi diák tanulhasson a debreceni főiskolán és e célra a Nagy József-féle ösztöndíjat akarják fölhasználni, amelynek évi kamata ezer korona.

nagykendőjén, egy-egy csepp a fehér óra gördült.

A gyárban megszólalt a jelző a munkára, emberáradat lepte el a kapu alját, jókedvű leányok, inceskedő legények. Mindenben lüktetett az élet, telve reményekkel. Egy telt idomu, tizenhat éves leány ment előtte és fennhangon mesélte a társának terveit.

— Nem maradok itt. Meguntam a rab-szolgaságot, ezért a pár hatosért egész nap dolgozni!...

Az udvarlóm lebeszélte, azt mondta, ne maradjak itt. Majd fogad nekem lakást és megtanítat varrni... Az uri ember ám!

— Vigyázz! — szölt a másik, — ne hogy úgy járj, mint ez. Uri kisasszony volt. Anyám náluk szolgált, jól ismerjük, tanítónőnek tanították ki. Bele szeretett egy orvosba és itt a szerelem, látod!... Egy-két évig jó volt, most rá sem néz. Haza sem mehet, mert szülői kitagadták. Most itt dolgozik velünk; nézd, hogy elfordította a fejét, mintha nem is hallaná, mit is beszélünk, még most is meglátszik rajta, hogy uri fajta.

A mikor vége volt a munkának, sietett ki a dunapartra, egy kis karácsonyfát, egy pár fényes golyót, szines cukrot vásárolt, aztán sietett gyorsan. Ezer örömmel és bánnal szívében, nem látott egyebet az utcán, mint örömteljes arcokat. Hisz ez a szeretet napja!

A hideg téli szél megrázta kezében a fenyő vékony ágait; sietve vitte, nem látott mást, mint a kis Janit az ágyaeskájában, mint fog az majd a zöld ágaknak örülni.

Janika aludt mélyen, mikor a szobába lépett. Hiába költögette:

— Kelj föl, gyönyörű fiám!... Nézd, mit hozott a Jézuska, itt van közöttünk. — Az ő ártatlan lelke egy más világban szunynyadt, a hol számon kérik a földi sáfárkodást. Az ő angyaltisztaságu lelke csak azzal védekezik:

— Én teremtem, én a szerelem szültette vagyok. Életem rövid volt.

Elhervadtam, mint a rózsatöről letépett bimbó...

KENDE-féle ruhák a legelegánsabbak Szabott árak!!
legtartósabbak és Debrecen, Piac-u. 55.
: legolcsóbbak. : Hungária kávé mellett.

Kálvin-estély Püspökladányban.

A püspökladányi református egyház, a református leányiskola VI. osztályu nagyteremben e hó 19-én, délután 5 órakor református estély keretében Kálvin-estélyt rendezett, személyenkint 50 fillér belépti-dij mellett, mely összeg a tanterem felszerelésére fog fordíttatni. A Kálvin-estély a zsufolásig megtelt nagyteremben szépen és jól sikerült.

Műsor ez volt: 1. A megnyitó beszédet Kiss Ferenc püspökladányi ref. lelkész mondotta el a nála már megszokott magas szárnyalású szónoklatával. 2. Uram miért állasz távol? Sztáray Mihály reformátor által írt és Kálmán Farkas által vegyes karra átírt régi egyházi éneket a Jánosi Antal püspökladányi ref. énekvezér által nagy kitartással betanított vegyes kar énekelte el. 3. Nagy István kisújszállási ref. lelkész Kálvin Jánosról tartott szabad előadást a jelen voltak érdeklődő, feszült figyelme közt, kitűnő hangsúlyozással; mely egyházas jellegű szép előadásból sokan merítették szellemi és lelki tudást Kálvin-ról és ennek hazánkra is nagy kihatással bíró üdvös tanairól és példás egyéniségéről. 4. A genfi Kálvin-templomban a 400 éves Kálvin-ünnepélyen előadott „Gályarabok énekét 1674-ből” s a „Rákóczy Ferenc imáját” János Antal ref. kántor harmonium kísére mellett Béteky Lajos hajdusoboszlói lelkész énekelte el, erős organumu, csengő bariton hangon.

5. Kozma Andor által írt „Ki volt Kálvin?” című költeményt Németh Károly debreceni hittanhallgató szavalta el; a mindenkinek nagyon tetszett, érces, szép hangjával és kitűnő hanglegjtésével. 6. Sz. Szász József által írt imát énekelte a fentebb jelzett vegyes kar, szép összhanggal. 7. Az összes jelen voltak által énekelte 70. dicséret 7. verse.

Kiss Ferenc ref. lelkész megköszönve a közreműködők és a hallgatóság szives megjelenését, az ünnepély véget ért.

Saját termésű, homoki
FAJBOROKAT
elismert, kitűnő
minőségben ajánl

Csanak József
fűszer-, osemege- és bor-kereskedése.

IPAR ÉS KERESKEDELEM

Ipari tanfolyamok a kerületben.
A kamara előterjesztésére a miniszter ur Kisvárdán, Hajduböszörményben, Kunmadarason cipész és illetve szabó ipari tanfolyamokat rendez 1910. jan. havában. A budapesti mester-szaktanfolyamokra meghívást nyertek a cipész iparban Soltecky Jenő M.-Szigetről, Weisz Ignác Jászberényből, a szabó iparban Szalóky Gyula Jászberényből, Ugrai Gáspár Mezőtúrról, Kocsis István Nagyszőlősről.

A kamara harmadik matinéja kiválóan érdekesnek ígérkezik. Ezuttal a szociális irány gondolköre keres és talál megnyilatkozást és pedig olyan hivatott szöszlő előadásában, mint dr. Agoston Péter, a huszadik század eszméinek tudós hirdetője. Előadásának tárgya: „A munka alkotmánya” lesz. Ezt a matiné a kamara jan. 2-án rendezli.

A kamara házi-ipari akciója.

A szalma- és kosárfonás.

Gyékényszövő szövetkezetek.

A modern törekvések közé tartozik, hogy a télen át munkátlanul maradó néposztály téli megélhetési viszonyairól gondoskodások történjenek. Legalkalmasabb eszközül az otthoni foglalkozások, a házi-iparok mutatkoznak. Ezek lekötik a téli munkára utalt néposztályt, otthon tartják őket s a kellemes családi tűzhelyen, kevés fáradsággal kenyérkeresethez juttatják a dolgozni vágyókat.

A kamara tíz esztendő óta folytat ily irányban lelkes akciót és ma már az egész kerületben nagy közkezdveltségnek örvendnek ezek az iparok. A szalma, a kosár, a gyékény és kosárfonás képezik a legelterjedtebb házi foglalkozásokat. Az idén hét önálló szalmafonó, két kosárfonó tanfolyam működik a kamara kerületében. És pedig Hajdunánáson, Földesen, Győrteleken, Kisvárdán, Szászárokszálláson, Kunhegyesen és Hajdubádházon. Kisvárdán és Földesen a kosárfonók a jövő év elején nyílnak meg.

Ezekon kívül a kamara vezetésével működésben van még öt házi-ipari közműhely, a kamarai kerület különböző pontjain. A kamara közvetítése nélkül működnek még ily házi-ipari kurzusok a gazdasági ismétlő iskolák mellett is.

A házi-iparok megkedvelésének jelét mutatja az a körülmény is, hogy Hajdunánáson és Nádudvaron slakulóban vannak állandó gyékényszövő szövetkezetek, amelyek élére Pap Sándor nádudvari főjegyző fog állani. A házi-ipari akcióhoz természetesen lényeges államsegélyekkel járul a földmivelési és kereskedelmi miniszter is.

VÁRMEGYE

Az új vármegyeház.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága legutóbbi közgyűlésén 2%-os pótdadót szavazott meg az új megyei székház felépítésére 50 esztendőn át. Ha tekintjük, hogy milyen nehezen ment e csekély összegű pótdadó megszavazása, megállapíthatjuk, hogy ez volt az első, komoly lépés az új székház felépítése ügyében.

Nem nagy összeget tesz ki a 2%-os megyei pótdadó, évenként körülbelül 25.000 koronát, amit — ha tökésitenek — husz év múlva körülbelül 400.000 korona tökélet fog képviselni, emellett, a mostani épület fentartási költségeit is megbirja. Ez az összeg már olyan tekintélyes, hogy ebből fel lehet építeni az új székházat, különösen, ha a megye megkapja az építési segélyt is (300.000 koronát) az államtól.

Ugy értesülünk, hogy a mostani kormány nagy jóakarattal volt Hajdúvármegye iránt és osakis a zürzavaros politikai viszonyok akadályozták meg abban, hogy a megye kérelmét teljesítse. A zürzavaros állapotok azonban nem szűntek meg, sőt a helyzet rosszabbodott és ki tudja, mi lesz. Jobb helyzetre alig van kilátás, mert az állam pénzügyi viszonyai nagyon ziláltak és újabb terheket lesz kénytelen magára vállalni. Az új adótörvény alapján, igaz, hogy több lesz az állam jövedelme is, de legalább 10—12 esztendő kell hozzá, míg az a bizonyos „szilárd alap” megteremtődik, amelynek alapján az állam a törvényhatóságok segítésére gondolhat.

Szóval a helyzet ma úgy áll, hogy az új megyei székház építésének ügye teljesen

bizonytalan és miután a megye a saját erejéből nem képes a székházat megépíteni most, helyre kell állítani a régi épületet, mely még elég szilárd arra, hogy 15—20 évig mostani állapotában fentartható legyen. Ez idő alatt a megye a 2 százalékos pótdadóból olyan tekintélyes alapot gyűjthet, hogy a maga erejéből is felépítheti az új székházat.

Sajnos, hogy erre van a legtöbb kilátás ez idő szerint, mert az nagyon valószínűtlen, hogy a székházépítésre felveendő kölcsön annuitásának felét az állam elvállalja, de ha ezt ki tudná járni, akkor az új székház építésének nem lenne akadálya. De vajjon az új kormány teljesíteni fogja-e a mostani ígéretet?

Új állások a vármegyénél. A vármegyénél több új állást kell szervezni, mert a mostani tisztikar tulontul van terhelve munkával. Ez évben szervezték és töltötték be az irattárnoki állást, szervezték az alügyeszi állást, amely most van jóváhagyás alatt. Elkerülhetetlenül szükség lesz a külön árvaszéki iktatói állás szervezésére is.

Betöréses lopás Püspökladányban.

Egymásután több eset.

E hó 21-iki számunkban közöltük a Püspökladányban előfordult köz- és vagyonbiztonságot nagyban veszélyeztető állapotokat s már is egy újabb esetről számol be tudósítónk.

Keserü László 21 éves, nőtlen, betöréses lopásért 1908. évben 2 havi fogházra ítélt püspökladányi lakosról kiderült, hogy f. hó 14-én éjjel, Keserü Balázs nevű nevelő atyja püspökladányi udvarán levő bezárt magtár ajtaját, a vaspántoknak harapógó segélyével, szegek kihuzása által, éjjeli időben történt lefeszítése után kinyitotta és a magtárból 2 zsák árpát ellopott.

A csendőrség által bevezetett nyomozás során kiderült az is, hogy nevezett károsultnak tanyáján is követett el hasonló módon betöréses lopást, még pedig először ez év augusztus havában, amidőn 3 zsák árpát lopott, másodszer pedig november havában, amidőn még 2 zsák árpát lopott jltévője zárt helyiségéből. A bűn lejtőjére elég korán megindult fiatal embernek, ki ily bravouros tettei által még sok évi börtönre viheti ifju életét, orgazda társai is voltak.

Püspökladányban a nagyon gyakori bűnesetek előfordulását e hó 21-ik számú lapunkban közölt okokon kívül az is nagyon megkönnyíti, hogy a közönség által mult év november havában ujonnan rendszeresített rendőrbiztosi állást, dacára annak, hogy a szervezést kimondó határozat jogerős, hogy a díjazására költségvetésileg biztosított összeg áll a községi előjáróság rendelkezésére és hogy a meghirdetett pályázat alapján 6 kérvény érkezett be, az erre hivatottak máig sem töltötték be, hogy miért nem, azt más nem, csak ők tudják. Így tehát a csekély 4 főből álló rendőrlégnység vezető és oktató nélkül nem képes a köz- és vagyonbiztonságot kellőképpen megvédeni és egyéb teendőket ellátni; így fordul elő azután az, hogy minden kihágási és bűncselekményt a szintén alacsony létszámú csendőrség deríti ki és a csendőrség kénytelen sok esetben a községi belrendészeti teendőket is ellátni.

Ez uton hívjuk fel az illetékes tényezők figyelmét a türhethetlen köz-, vagyon- és személybiztonsági állapotok sürgős megszüntetésére, a rendőrlégnység létszámának szaporítás általi pótlására, de különösen ezek vezetőjének mielőbbi megválasztására.

A Főposta mellett Piacz-utcza 34.

vásárolhat legolcsóbban
Női és leny felöltőket

Rózsa Lajos

vezetése
mellett

VÁROSHÁZA.

Az új városháza ügye.

Már a múlt század kilencvenes éveiben megkezdődött az egyes, közigazgatási hivataloknak kitelepítése a városházáról, pedig kiépítették annak új szárnyát is, miután az új városháza építését (pedig elkészítették a terveit és költségvetését is!) Juhász Ignác és társai föllebezésükkel megakadályozták.

Azóta valóságos kucorog a régi, rossz beosztású épületben a városi közigazgatás, sőt ma holnap már a közigazgatás teljesen kiszorul onnan, hiszen a gazdasági és a katonai ügyosztályt már a jövő évben ki kell helyezni onnan, mert a helyiségeire szüksége van az adóhivatalnak, amelynek helyisége oly szűkek, hogy ott már mozogni sem képes a hivatali személyzet, pedig az ő munkájuk egyre nehezebb és több lesz, úgy hogy a hivatali személyzet feltétlenül szaporítani kell. De hol helyezték el, mikor a mostani létszámnak sincsen elég helye?

Szerteszét szórták a közigazgatási hivatalokat a városba; a mérnöki hivatal a városi bérházban van, a (rendőrség, főkapitányság, bünyügyi osztály, a mezőrendőrkapitányság, a bejelentő hivatal és belvárosi rendőrkapitányság) öt felé van szétszórva, a gazdasági ügyosztály átköltözik a város istállójába, a katonai és illetőségi ügyosztály pedig ismét másfelé kap helyet; külön van az anyakönyvi hivatal is.

Lehetetlenség be nem látni, hogy ez képtelen állapot, amelynek fentartása végtelenül káros is úgy a város közönségére, mint a közigazgatásra. A közönségnek a város egyik végéből a másikba kell szaladgálni apró-cseprő, ügyes-bajos dolgaiban, míg az ügyet elintézheti. Hasonlóképp lótni-futni kell a tisztviselőknél is.

Nem is csoda, hogy olyan, amilyen a közigazgatás, hiszen az egységes felügyelet és ellenőrzés, főképp pedig az egységes vezetés és irányítás merőben lehetetlen.

Mindenki beláthatja, hogy ez képtelen állapot, amelyet csak az új, központi városháza építésével lehet megoldani. Ez elől kitérni többé nem lehet, mert kiszámíthatatlan károk származnak belőle, amelynek természetesen, mint mindig, a keservesen pótdadó polgárság inná meg a levét.

De más szempont is követeli az új városház megépítését: Debrecen város hírneve, tekintélye és szerepe. Minden falu büszke a községére; az alföldi városok pedig különösen a maguk városházájukra, amely rendszeren a város közepén, a legdiszesebb téren áll, előtte a Kossuth-szobra vagy más emlékmű; a tornya tűzjelző állomás, ahonnan beláthatni az egész várost. Büszke a szegedi, a kecskeméti, vásárhelyi, aradi ember a városházájára. A debreceni embernek nincs oka rá, hogy büszkélkedjék vele. Egyszerű, szürke épület, mely ma holnap, ha a Piac utcán végig két és háromemeletes paloták épülnek, pedig pár év alatt ez meg is fog történni — csufsága lesz ennek az utnak, amelyen a város kereskedelme és forgalma összpontosul. Tíz év múlva éppen olyan bogolyvár lenne a mostani városháza a diszes környezetben, akár most a Stenczinger-ház.

Föl kell tehát építeni az új városházát! Természetes dolog, hogy a 15—20 év előtt készített tervekről ma már szó sem lehet többé, mert az már nem felel meg a mai igényeknek sem és ha fölépítették volna, ma már az is szűk lenne. (Ez a haszna annak, hogy Juhász Ignác és társai a febbezésükkel a városháza ujjáépítését megakadályozták.)

Az új városháza természetesen a mostani helyén épülne föl, figyelemmel a Kossuth utca torkolatának kiszélesítésére. Hogy a telek nagysága megmaradjon, hozzá le-

hetne csatolni a városház mögötti utcát, a mely ugyis fölösleges.

Az új városházának minden oldalról szabadon álló, diszes, háromemeletes épületnek kell lennie, a hol minden közigazgatási hivatal elhelyezést nyerjen, még a rendőrség bünyügyi osztálya, sőt a városi takarékpénztár, a városi nyomda, a világitási vállalat városi irodája is.

Természetesen, az elhelyezés a szakemberek dolga, nagyjából azonban hozzászólhatunk ehez is. A harmadik emeleten nyerne elhelyezést a bünyügyi osztály a rendőri fogházzal együtt, a segéd és kezelő személyzet; a második emeleten a mérnöki hivatal, számvetés, a katonai és illeték-ügyosztály, az első emeleten a pénztárak, a tanácsai ügyosztályok, városi takarékpénztár, a bizottsági tervek, a levéltár; míg a földszint udvari részén (mert az utcai részen körül-üzletek volnának) az adóhivatal és a városi nyomda.

Természetesen, az új városháza fölépítésének költségeivel is tisztában kell lennünk. Az építési költség bizonyára belekerülne két millió koronába, a melynek évi annuitása (50 évre) 120,000 korona körül lenne, vagy annál is kevesebb. Az épületben lenne 30 olyan üzleti helyiség, a mely legalább 60,000 koronát jövedelmezne; a többit pedig fedezné a városi takarékpénztár jövedelme. Még talán a pótdadó emelésére se lenne szükség.

A városi muzeum karácsony első napján zárva lesz. Karácsony második napján, vasárnap d. e. 9-től 12-ig díjtalanul megtekinthető.

Árpád ut. Debrecen városának a legfontosabb utvonala a Piac utca. Valamikor itt volt a főpiac, a zöldségillatu pércsisor, az idők folyamán azonban eltűnt onnan és ma már jogtalanul viseli a piac nevet is. Nemcsak a jóízű ellen való tehát, hogy a város fő utvonala ilyen falusias nevet viseljen, mikor a csicsogó, a városvége viseli a honfoglaló Árpád vezér nevét. Az ő neve volna a legméltóbb arra, hogy a Piac „Árpád ut“ névre kereszteltessék. Ezt az ötletet ajánljuk a közgyűlés tagjainak pártfogásába.

A jog és pénzügyi bizottság dec. hó 27-én, azaz hétfőn d. u. 3 órakor a városháza kistanácstermében ülést tart. Tárgyak: 1. A néhai Balog Sándor halápi erdőszőlő által telepített szőlő megváltásának ügye. 2. A város természetének rendezésére készített szabályrendelet tervezet, (megjelenik „A város“ f. évi dec. 24-iki számában). 3. Fésüs Lajos kérvénye a hortobágyi csárda bérletének meghosszabbítása tárgyában. 4. Egyéb esetleges folyó ügyek.

Hány bizottsági tag illeti meg Debrecen? A város törvényhatóságának mindössze 92 választott tagja van és 92 virilis, holott a törvény értelmében, a város lakosságához és a választó polgárok számához (6848) képest 230 illetné meg, még pedig 160 virilis és 160 választott bizottsági tagság. A kerületek beosztása is aránytalan. A bizottsági tagokat választó alkerületek beosztásának igazságtalan voltát az is bizonyítja, hogy míg a Péterfia, Csapó, Hatvan és Kossuth utcai részeken 800—1000 közt van a választók száma, addig a Piacon 1911, a Vargán pedig 1340 szavazó választ annyi bizottsági tagot, mint a Péterfia 957 választóval. A törvény úgy rendel, a bizottsági tagokat választó alkerületeket úgy kell beosztani, hogy legalább 200 és legföljebb 800 választóból álljon a

törvényhatósági bizottsági tagokat választó alkerület. Debrecenben minden alkerületben több van 800 választónál, tehát a kerületi beosztás nem igazságos. Miután pedig az adófizető polgárságot 160 bizottsági tag választása és 160 virilis jog illeti meg, nagy igazságtalanság e kétségtelen jogát a polgárságnak nem érvényesíteni. Miután a város folyton fejlődik, a fejlődéstől ez irányban sem szabad visszahátrálni. Már a „több szem, többet lát“ elvénél fogva is föl kell emelni a bizottsági tagok számát.

Városi közgyűlés. A karácsonyi ünnepek után, mint értesülünk, december 29-én vagy 30-án tartja ez évben utolsó közgyűlést Debrecen város törvényhatósági bizottsága. A tárgysorozatot a jövő héten állítja össze Vecsey Imre főjegyző.

Választás a közigazgatási bizottságba. A város közigazgatási bizottságából ez év végével öt tag kilép, akiknek helyét a közgyűlés választás útján fogja betölteni. Kilépnek Csanak János országgyűlési képviselő, dr. Fejér Ferenc, Somogyi Pál, Szilágyi Imre és Tóth István. A közgyűlés előreláthatólag újra őket fogja megválasztani.

Thaly Kálmán emléktárgyai közül, amelyeket Rákóczi Ferenc iródeákja Debrecen város muzeumának hagyományozott: érdemrendei, az ő tiszletére vagy kezdeményezésére vert emlékérmek és plakettek, ugyszintén az általa gyűjtött érmek, valamint a Rákóczi Ferenc hamvai hazahozatalakor négyszáz előkelő magyar honleány által Thaly Kálmánnak ajándékozott ezüstdelű díszalbum, Thaly budapesti és pozsonyi lakásának fényképeivel és rajzaival együtt már kiállítottak a muzeumban s ott megtekinthetők. A Thaly-szobát csakis a jövő évi májusban rendezheti be és nyitja meg a muzeum.

Munkások karácsonya.

Kitüntetések és jutalmak.

A kerületi kereskedelmi és iparkamara ez évben is gondoskodott arról, hogy munkában megöregedett, derék munkásoknak karácsonyra örömet szerezzen. Ez évben is öt kiváló ipari munkás számára eszközölt ki az államtól 100—100 koronás kitüntető jutalmat és elismerő oklevelet. E kitüntetett munkások, kiknek a kamara a jutalmat most adta ki;

Petrovics József kovács munkás Nagybooskó, Bartha István gyármunkás Debrecen, Kelemen Gábor máv. műhelyasztalos Szolnok, Bogdán József cipész segéd Debrecen, Kubeczky Gyula férfi-szabó segéd Tiszaujlak;

Ezenkívül a kamara, saját áldozatkészségéhez mérten, szintén hat más munkást tüntetett ki oklevéllel és 50 korona pénzjutalommal. Ezeknek is most küldte szét jutalmukat, az összes jutalmazottaknak egyuttal tolmácsolva a kamara elismerő méltánylását. A kamara jutalmaiban részesültek a következők:

Orvosilag elismert **melfűző műterem** Piac-utca. Legujabb eredeti angol, francia direktor és zvikli **fűzők** Első Debreceni mo. ill. után száva, bármilyen érzékeny alak kényelmeseen viselhet 6 óra alatt készülőnk állandó nagy ráltár 3 K. feljebb. Össze nem tévesztendő a rossz rendszerű, szakértelem nélkül szabott fűzőkkel, mely sok utóbajt von maga után. Tisztítás és javítás, bármilyen gyártmány a legújanyosabb árban készül. **GOLDSTEIN KAROLINA**

Juhász Mátyás szabó segéd Karcag, Zsiska Dániel csizmadia segéd Nyiregyháza, Schönberger Izsák betűszedő Munkács, Szabados András esztergályos segéd Debrecen, Jaán Sándor gyármunkás Debrecen, Süveges Julcsa gyármunkásnő Misztótfalu.

SZEZON.

Naptár.

- December 25. Szombaton.
A debreceni munkás dalegylet dalestélye az Arany Bika disztermében.
- December 31. Pénteken.
A Kossuth dalkör dalestélye a Bika szálloda disztermében.
- Január 1. Szombaton.
A Szent Erzsébet egyesület tea délutánja a Royal nagytermében.
- Január 5. Szerdán.
A Polgári kör táncvigalma a Bika szálloda disztermében.
- Január 8. Szombat.
Az izr. nőegylet bálja a Bika szálloda disztermében.
- Január 9. Vasárnap.
Fráter Loránd dalestélye a Bikában. Kezdeté este 8 órakor.
- Január 13. Csütörtökön.
Culp Julia s az orosz trio hangversenye a Bikában. Kezdeté: 8 órakor.

A posta-tisztviselők bálja.

Jóleső meglepéssel vesszünk tudomást arról, hogy a debreceni postások, félre téve az eddigi nyilvános szerepléstől való idegenkedésüket, az összes hivatalok tiszti személyzetével karöltve elhatározta, hogy a majd Budapesten létesítendő Postás Otthon és Internatus céljaira működvelő előadással egybekötött táncvigalmat rendez.

Annál nagyobb örömmel üdvözljük derék postásaink ezen nemes törekvését, mert — sajnos — amíg más városokban aránylag kisebb számú személyzet, jóval nagyobb társadalmi szereplést biztosított magának, addig nálunk a debreceni társadalom ugyszólván tudomást sem szerezhetett magának arról, hogy tulajdonképpen más postás is létezik, mint a levélhordó. Szinte lehetetlennek tetszik, hogy egy 150 tagot számláló testület annyira el tudjon rejtőzködni, annyira ki tudja magát vonni az öt megillető társadalmi szereplésből. Azt kell hinnünk, hogy ez csak úgy történhetett, hogy komoly munkásságuk közben, komoly cél nélkül megelégedtek arról, hogy ők is tudnak — ők is tehetnek valamit.

A Postás Otthon és Internatus megalapítása! Ez lebeg most minden postás szeme előtt s hogy ez megvalósulhasson,

egymással karöltve és a debreceni társadalom pártfogásában bizva minden erejével arra törekszik, hogy egy kellemesnek ígérkező mulatságot valóra váltson és ez által is közelebb vigyék ügyüket a cél felé.

Mi is reméljük, hogy ott, ahol a lelkesedés és az akarat oly impozáns módon nyilvánul meg: ott a siker nem maradhat el.

A Kereskedelmi Csarnok Szilvesztere. Gyönyörű új termeiben, melyek a Klub-berendezés látványosságát képezik jó nagy darab Magyarországon, Szilveszter estéjén rendezi a Csarnok első társas mulatságát. A Csarnok Szilveszter estéi hagyományos sikerű, jókedvű mulatságok. A rendezőség ezuttal még inkább vigyáz, hogy a hölgyek és urak egy emlékezetes, vidám este benyomásaival távozzanak majd a szép, nagy helyiségből. Az estély fél 9 órakor kezdődik, kitűnő bufféval gondoskodva van, Magyary Imre zenekara huzza a bufelejtető nótákat s a hölgyek előleges szórakoztatására gazdag és értékes tárgyakkal kecsesített tombola fog tombolni. Hogy a kiesoruló jókedv végül tánczra ragad mindenkit, az egészen természetes.

A Debreceni Munkás Dalegylet december 25-ikén, karácsony első napján, az Arany Bika szálloda disztermében, Elefánthy Sándor egyleti karnagy vezetése mellett, Berki Lajos zenekarának közreműködésével zártkörű dalestélyt rendez. — Kezdeté este 8 órakor. Belépő-jegy személyenkint 1 korona 50 fillér. Előre váltott jegy 1 korona 30 fillér. 1. Nyitány. Előadja a dalegylet. 2. Dalünnepe. Thern K.-tól. Előadja a dalegylet. 3. Fráter—Dóczy nóták. Előadja a dalegylet. (Uj.) 4. Piros rózsa. Hoppe R.-tól. Előadja a dalegylet. 5. Ejj dal. Dr. Horváth Ákostól. Előadja a dalegylet. (Uj.) 6. Rákóczi-induló. Fáy-Hackl-tól. Előadja a dalegylet. Hangverseny után tánc.

Fráter Loránd dalestélye Wajditsch Sári hárfaművész, Reiner Frigyes zongoraművész és Magyar Imre és fia zenekara közreműködésével, 1910. évi január 9-én, vasárnap este 8 órakor az Arany Bika szálló disztermében lesz a műsor a következő: I. 1. a) Chopin Valse ois-mol; b) Bizet: Oigánytánc. Zongorán előadja Reiner Frigyes. 2. Thomas: Aütüme. Hárfán előadja Wajditsch Sári. 3. XVI., XVII. és XVIII-ik századbeli virágénekek és szerelmi dalok (Balassa Bálint); a) Zöld erdő harmatát... b) Ellopták szívemet... c) Lányom, lányom... d) Szól a kakas már... e) Hol lakik kend... Eneklí Fráter Loránd. 4. Godefroid: Eüde de concert. Hárfán előadja: Wajditsch Sári. 5. Liszt Ferenc XV-ik Rapszódia. Zongorán előadja: Reiner Frigyes. 6. Fráter Loránd: a) Huzzad cigány; b) Mért nem születél te; c) Biró uram. Eneklí: Fráter Loránd, Magyar Imre és fia zenekara kíséretével. A 3-ik és 4-ik szám között 10 perc szünet. Belépő-jegyek a következő helyárak mellett: Páholy 20 kor. I. rendű ülőhely 1—5 sor 5 kor. II. rendű ülőhely 6—8 sor 4 kor. III. rendű ülőhely 9—10 sor 3 kor. Allóhely 2 kor. Kaphatók: Csáthy Ferenc könyv és zeneműkereskedésében. Egyháztér 2. sz. a Nagytemplomnál.

A debreceni jótékony nőegylet 1910. január 15-én tartandó tombola-estéje iránt városszerte nagy az érdeklődés. Ezen senki sem osodálkozik, mert az egylet által rendezett mulatságok mindenkor páratlan erkölcsi és anyagi eredménnyel végződnek. Gyönyörű, izléses és értékes tombola-tárgyakat nyernek a szerencsés nyerők csekély kockázat ellenében, mert egy tombola-jegy ára csak 50 fillér, mely most valamennyi választmányi tagnál kapható és a mulatság estéjén a pénztárnál is beszerezhető. A mulatságon a belépő személyjegy

4 korona, ugyanaanyi egy páholy-jegy is, azzal a megjegyzéssel, hogy a páholybalepők személy-jegyét is váltanak. A nőegylet ez uton is elkéri a választmány tagjait, hogy a gyűjtőiveken befolyó pénzajándékokat és a megajánlott tombola-tárgyak jegyzékét legkésőbb 1910. január 5-éig küldjék be és pedig a pénz Szücs Kálmán pénztáros urhoz, a tombola-tárgyak jegyzékét pedig az elnök címére (Péterfia 14.). Ugyancsak kérjük a választmányi tagokat, hogy a tombola-jegyek eladásából befolyó pénzt, vagy a megmaradt tombola-jegyeket méltóztatassanak legkésőbb 1910. január 15-éig Szücs Kálmán pénztáros urhoz beküldeni annyival is inkább, mivel ha az utóbbiak ezen időre be nem érkeznek, eladottaknak fognak tekintetni. A tombola családis jellegű lesz, az ételekről és italokról Németh András és Társa jóhírű magyar konyhája és pincéje gondoskodik. A tombolát tánc követi.

A debreceni asztalos ifjuság 1909. december hó 26-án, Karácsony másodnapján, délután 3 órakor nagy kabaré előadást tart, melyen fellép Halton ur, a híres hasbeszélő, Munkás-Otthon (Margit-fürdő) disztermében. Belépő díj nincs. Műsor ára 40 fillér.

A debreceni könyvkötő munkások vigalmi bizottsága december hó 25-ikén, azaz karácsony első napján — a Munkás Otthon (Margit fürdő) villanyvilágított disztermében, kedélyes estével egybekötött, nagy táncmulatságot rendez. Belépő-díj: személyenkint előre váltva 1 K, a pénztárnál 1 K 20 f. Család-jegy három személyre, előre váltva 2 K 80 f, a pénztárnál 3 K. A zenét egy működvelő zenekar szolgáltatja. Kezdeté este fél 8 órakor. Izléses táncrendről a rendező-bizottság gondoskodik. Jegyek előre válthatók: A könyvkötők hivatalos kelyiségében, Munkás Otthonban (Margit fürdő) minden este 8—11 óráig és vasárnap d. e. 9—12-ig, d. u. 2—8-ig, továbbá az összes rendező bizottsági tagoknál, Hanzély Lajos ur fodrász üzletében, Bethlen utca 29. és Végh Imre ur fodrász üzletében, Péterfia utca 42. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlaplilag nyugtáztatnak. Műsor: 1. Nyitány, előadja a zenekar. 2. Megnyitó, tartja Sóllyom Lipót. 3. Monológ, írta és előadja Seres Lajos. 4. Népdalok, éneklí Szalay Gyula és Nagy Lajos; hegedün kíséri Szegedy András. 5. Szavalat, előadja Kiss György, hegedün kíséri Szegedy András. 6. Kuplék, éneklí Nagy Lajos, hegedün kíséri Szegedy András. 7. Műsoronkívüliek. 8. „Az oroszlánbőr“. Vigjáték egy felvonásban. Írta Erdélyi Zoltán. Rendezi Szentessy Pál. Személyek: Jávorka Tóbiás, számtiszt — Szentessy Pál, Máli, a felesége — Kovács Bözsike. Pirokska, leányuk — Bonyhai Bözsike. Rideg Mátyás, irodai segéd-tiszt — Szabó József. Cseresnye Ivor végrehajtó — Korcsmáros Kálmán. Idő: ma. Színhely: kisebb vidéki város. 9. Zárzó, előadja a zenekar.

A Sevcsik vonósnégyes Debrecenben.

1910. január 4-én.

A Debreceni Zenekedvelők Köre minden évadban egy estélyt a kamarazenének szentel. Két éven át a brüsszeli vonósnégyes társaság volt a kör vendége, az ideére pedig a brüsszeli méltó vetélytársát, a világhírű Sevcsik vonósnégyest sikerült a Kör vezetőségének egy estélyre megnyerni. Ezen illusztris művész-társaság 1910. január 4-ikén, kedden este fogja hangversenyét megtartani, melyen a kör tagjai teljesen díjtalanul vehetnek részt. Nem tagok részére jegyek Hegedüs és Sándor könyvkereskedésében előjegyezhetők.

A legkitűnőbb lábatlani Portland és Román cement kartelen kívüli Mész, Kőszén és Kovács-szén, mindenféle száraz Tűzifa kizárólag nagyban legolcsóbban beszerezhető

Pollák Zsigmond

kereskedelmi ügynök által
Piacz-utca 79. — Telefon 441.

A *Sevcsik* vonósnegyes társaságának ez lesz első bemutatkozása Magyarországon. Innen utaznak Budapestre, hol két nap mulva tartják meg kamaraestélyüket. Debreceni hangversenyünkön a legritkábban hallható compositioikat fogják előadni, így játszani fogják *Smetanának*, a tragikus végét ért nagy cseh zeneszerzőnek „Életem” című E moll vonósnegyesét, melyet rendkívül nagy nehézségei miatt ritkán játszanak s melyben a szerző életének történetét fejezte ki; előadják továbbá *Borodinnak*, az izmos tehetségű modern orosz szerzőnek bájos és jellegzetes A dur négyes, valamint a minden idők legnagyobb mesterének, *Beethovennek* egyik legszebb alkotását, a B dur négyest, op. 18.

E hangverseny iránt a közönség körében érthető érdeklődés nyilvánul s nem tagok részéről máris tömegesen történtek az előjegyzések.

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe.

Kostya Fános

ékszerész üzletében.

Széchenyi-u. 1. Kistemplom mellett.

Mélyen leszállított árakban lesznek kiszolgálva.

A legszebb valódi arany, ezüst és briliáns ékszerek. — Férfi- és női arany és ezüst finom zsebórák és aranyláncok, alkalmi ajándéktárgyak.

SPORT.

A birkozás.

A sportnak talán egyik fajtát sem fogadta annyi előírt, annyi félreértés, mint a birkozást. Azt tartják, akik e sportot nem ismerik, hogy veszedelmes, durva s hajlandók emberkinzásnak is minősíteni. Sokszor hallhatjuk a régi nótát, csak nem töretem magam.

Ami a birkozás veszélyességét illeti, hát egészen nyugodtan állíthatjuk, hogy cseppet sem veszedelmesebb, mint a testedzés bármely más ága. Elvégre akármit teszünk, valamit mindig kockáztatunk. — Aki semmit sem tesz, az nem is ér el semmit. Nem kell birkozni utcai ruhában, kemény sarkú cipőben, szobapadlón, vagy a csupasz földön. A birkozáshoz első sorban szükséges a jó és nagy birkozásszönyeg, birkozómatrac. Enélkül birkozni ugyan lehet, de a birkozást sportszerűen nem üzhetjük.

Szükséges még, hogy a birkozáshoz megfelelően öltözzünk. A legcélszerűbb a trikó öltözet. Ruháinkon a legkisebb fémkapocsnak sem szabad lenni. Utcai cipőben egyáltalán nem szabad birkozni. Könnyű gumitalpu cipőt kell felvennünk. Szükséges még egy széles gumiólv az altest szoros tartására és két sérvédő.

Ilyen felszereléssel egész nyugodtan üzhetjük a birkozást, egypár kisebb bõrhorzsoláson kívül egyéb bajunk nem lesz.

Egyetlen sport sem durva. Durvák csak maguk az emberek szoktak lenni. A birkozásnál mindenkor szem előtt kell tartanunk, hogy ellenfelünk testi épségére épen úgy kell ügyelnünk, mint a magunkéra. Nem az a cél, hogy mindenáron két vállra dobjuk ellenfelünket, hanem az, hogy testünket erősítsük s magunkat fáradalmak elviselésére képessé tegyük. A birkozás szabályainak mindenkor szem előtt tartásával kell arra törekednünk, hogy ellenfelünket legyőzzük. Ha a szabályokat pontosan betartjuk, úgy sohasem leszünk durvák birkozás közben sem.

Két olyan ember, kiknek egyike sem tud birkozni, soha össze ne álljon mérközésre. Mint minden sportnál, úgy a birkozásnál is elengedhetetlen a szakzerű és rendszeres vezetés. Egyszerre magunktól nem tudunk semmit. Hajlamosunk, tehetségünk velünk születik, de képezni kell. Az egyesek közötti különbség a haladás gyorsaságában nyilvánul.

A birkozást tanulni kell. Egy-két hónapos tanfolyam elvégzése után az illető atléták már ismerve a szabályokat és az alapfogásokat, egymással tréningozhatnak tovább. Sohasem szabad azonban megfeledkezni arról, hogy minden testgyakorlás főcélja a test erősítése, nem pedig a testi épség megcsontítása.

Nem tekinthető a birkozás emberkinzásnak sem. A testi erő céltudatos kifejtése, az erők küzdelme, nem kínzás. Fáradtsággal, némi törődéssel mindenesetre jár. Munka nélkül, fáradtság nélkül igazi reális eredményt elérni a sport terén nem lehet.

Aki erőssé akarja tenni testét, annak kell is érte dolgoznia.

A birkozás erőteljes, testifáradalmakat elviselő és küzdőképessé teszi a nevel. Ennek tudata erősíti az önbizalmat. Egy erőteljes, magában bízó, erejének tudatában lévő embernek fellépése is más, mint egy vézna, beteges testű, elkényszeredett divatbábe.

Nagyon tévednek azok is, kik azt hiszik, hogy a birkozásnál egyedül a testi erő játszik szerepet. Teljesen egyenrangú szerepe van a szellemi képességnek is. A birkozásnál ember küzd ember ellen. Csak azt tudom, hogy én mit akarok, hogy a másiknak mi a szándéka, azt ki kell találnom, következtetnem kell. A legkülönbözőbb helyzetekben való találékonyság, a teendők felismerése: agymunka. Ha valahol, úgy a birkozásnál igaz a mondás: többet észszel, mint erővel!

A birkozásnál munkában van a test minden izma, nem fejleszti egyiket sem egyoldalulag. Aki nek kevés ideje van, annak legjobban megfelel, mert 20—25 percnyi birkozás, annak ki nem versenyző atléta, teljesen elegendő.

A különböző testgyakorlatokkal ki lehet képezni az emberi test minden izmát. A nyakizmokat azonban egyedül a birkozás fejleszti ki. Ennél a sportnál nagyon sok fordul meg azon, hogy kinek erősebb a nyaka. Mostanában nálunk nagyon megfogynak az erős, keménynyakú emberek. Pedig szükségünk van rájuk. Birkozzunk, küzdjünk, neveljük őket!

Dr. Radó Dezső.

Országos testnevelési kongresszus.

Budapestben f. hó 27-28, és 29-ikén országos testnevelési kongresszus lesz. A kongresszus tárgyai: 1. Testnevelés az ifjusági egyletekben. 2. Az iskolai testnevelés jelene és jövője. 3. Tornatanító és tornatanár képzés. 4. Az országos ifjusági tornaünnepélyek államossítása. 5. Országos szervezet és országos testedzési alap létesítése a testnevelés-ügy fejlesztésére. Ezenkívül többen különböző szakelőadásokat tartanak. Végül gyakorlati előadás keretében mutatják be az új testnevelési módszereket. A Debreceni Tornaegyesületet a kongresszuson az ügyvezetőség egyik tagja fogja képviselni.

Zéli sport élet.

A Debreceni Tornaegyesületben.

Birkozó tanfolyam.

Élénk, pezsgő élet folyik a D. T. E. Péterfia utcai tornaacsarnokában. Az atléták szorgalmasan erősítik magukat a jövő nyár küzdelmeire. A vívó szakosztály tagjai buzgón látogatják a jól felszerelt, kitünő világitású, tágas vívótermet.

A football szakosztály hetenként erős traeninet folytat, felhasználva az enyhe időjárást.

A súlyemelő és birkozó szakosztály tagjai nagy kitartással szuljóznak és birkoznak a kitünő, új birkozó szönyegen. E szakosztály ezidőszert birkozó tanfolyamot is szervezett Günthner mester gondos vezetésével.

Az egyesület turisztikát kedvelő tagjai pedig vasárnaponként nagyobb gyalog kirándulásokra mennek.

Az egyesület újabbban a tagok kényelmére meleg zuhanyfürdő-berendezést is állított be. Egyleti órák hétfőn, szerdán és

szombaton d. u. 5—9-ig tartatnak. Tagul belépni óhajtok posta útján (dr. Radó Dezső titkár, Iparkamara), vagy az egyleti órák alkalmával jelentkezhetnek a tornaacsarnokban (Péterfia 76. sz.).

Vasárnapra.

1909. dec. 25.

Debrecen ünnepre készülő hangulatába egy kis választási zaj is belevegyült. Három bizottsági tag helyéről volt szó és a választási zajra nagy kedvvel bíró polgárok szorgalmasan is látogatták a választási helyiséget, — no meg a pártok fészket. Az eredmény után aztán nagy öröm és lelkesedés volt, ami egy csattanós banket kapasan az Arany Bika kisebbik termében volt.

Új városatyákról volt szó, tehát ne legyen dikió? Szó sincs róla. Volt az bizony szép számmal. A többek között Nagy Gyula a választási küzdelmekre rutinizott kedélyével feláll és mondja: miért is választottuk meg voltaképpen Radákovic gyógy-szerészt. Egyszerűen azért, mert az ellenjelölttől megcsömöltünk s a gyomorgörcsünkön már csak a gyógy-szerész Radákovic segíthet, amit tőle el is várunk. Humor és humor következett, de imhol feláll Kiss Gyula csapókeri lelkes polgártársunk is és azt mondja: na, hamar megválasztottuk a mi jó embereinket városi képviselőkné, hát legyen egy kis gondjuk az utakra is, nehogy felboruljanak az orvos urak, ha betegekhez jönnek. Azután ő is leült, most Kovács János lelkész állott fel:

— No már — mondta — itt annyi sok szép beszédet hallottunk, hogy indíttatva érzi magát a jövőbeni szervezkedésre, mint-hogy a Csapókeri egy külön városrész, sőt várossá fog fejlődni, ajánlja a felállítandó polgármesteri állásra Fráter Tamást.

Természetes, az indítvány elfogadásának semmi akadályja nem volt.

Két szomjazó polgár egymást támogatva, választói hangulatban megyen a Csapó utcán!

— Te, ne szidjál már engem, mert majd oda ütök...

— Én — vágott közbe meglepetten a másik — én egyetlen szót sem szoltam.

— No, de ha nem szoltál — volt a felelet — de gondoltad, hogy szidni fogsz.

A kereskedelmi és iparkamarának nagy levelezése van. Elkerülhetetlen tehát, hogy ezer, meg ezer körlevél közül „cimzett el-utazott”, „cég megszűnt” és a többi jelzőkkel levelek ne érkezzenek vissza. Sokszor a felírásokban egy kis kedélyeskedés is vegyül. Például Munkácsról a következő felírással került vissza egy levél:

„Cimzett a más világon van” vagyis meghalt.

Erre Árkossy, szintársulatunk művésze azt mondaná: spongya, spongya!

(b—ss m—ly.)

SZÍNHÁZ.

Vigyázz a nőre. Az igazgatóság, tekintettel arra, hogy karácsony és új év között nagyobb az idegen forgalom, a Vigyázz a nőre, pikáns bohózatot új év utána halasztotta és helyette az idény legnagyobb sikert aratott darabjait tűzte ki másorra, mint Iglói diákok, Taifun, ujdonság és a reprisek közt Vig özvegy és Bajusz.

Velencei kalmár. Shakespeare klaszikus darabját eleveníti fel az igazgatóság január hónapban, a címszerepben Kemény Lajossal.

INGYEN MOZI!

A Széchenyi kávéházban, Karacsony első és második napján délután és este is lesz ingyenes mozi előadás, **Németh Mátyas** délután 1/4-től. Tisztelettel

Szathmáry Zoltán dramolettje.
Szathmáry Zoltán hírlapíró-társunk, a kiváló novellista, Szent hazugságok címmel, egy felvonásos dramolettet írt, mely a jövő hónapban kerül színpadra a debreceni színházban. Szathmáry nagyon szerencsés kezű színpadi szerző s eddigi darabjai, köztük a pályadíjnyertes Enyingi Török Bálint, általános tetszéssel találkoztak. Legújabb dramolettjében egy kis társadalmi képet nyújt az úri szalonok életéből, az ő szubtilisan finom, színpadilag nagyon hatásos kidolgozásában. A dramolett Hayermannsnak, a Gyujtató, stb. drámák hírneves írójának, Ahasvérus című egyfelvonásos szenzációs drámájával és a Pajkos grizett című nagyhatalásu, egy felvonásos operettel januárban kerül színpadra. A hármas premier előkészületei már megkezdődtek a színházban.

Szép gárdista. Új év után rögtön, Berté szép zenéjű operettjét adja elő a színtársulat. A Szép gárdista a bécsi Carl-Theater-ben egy télen át uralta a műsort. Az operette személyzet nagy ambícióval készül erre a legújabb, nagyszerű premierre.

Nagy Karácsonyi Vásárt

rendez

FRANK TESTVÉREK

uridívat különlegeségek üzlete.

Remek szép ridikülök, uti készletek, manicúr, keztü, zsebkendő és nyakkendő kazetták, illatszerek és szappan garnitúrák meglepően szép választékban. **Telefon 749.**

Magyar bank.

Véreink támogatása.

A D. M. K. E. felhívása.

Dübörög a föld. A vérről megszentelt, megáldott rög hull-hull a lábunk alól.

Lenn a végeken, nemzetiségek tengereiben élő véreink küzdelme a rögről hiábavaló. Megy-megy a föld és lassan, rendre elvesz ott minden, ha az egységes, erős magyar társadalom nem siet nehéz és súlyos küzdelmek között élő testvérei megmentésére.

Pillanatról-pillanatra ezer és ezer gyönyörű gondolat, eszme semmisül meg, ideális küzdelem, nemes törekvés hull porba csupán csak azért, mivel egy-egy zseniális terv anyagi eszközök híján nem valósítható meg.

A nemzetiségek között élő magyarok segítésére és más egyéb hazafias, nemes, magasztos célok és törekvések megvalósításának előmozdítására a magyar társadalom által tisztán az e célra esztendőről-esztendőre összeadott adományokból Budapest székhellyel, „Magyar Bank” elnevezéssel hatalmas pénzintézet alakul, mely amellyel, hogy betéteket fogad el és foglalkozik a bankügylet minden ágával, az egybegyűjtött és a bank alaptőkéjét képező összeget állandóan kamatmentesen fogja kiadni a fent körülírt célokra, míg a bank évi tiszta nyeresége tartaléktőke létesítésére és kulturális célokra fordítatik.

Minden e célra adományozott fillér, mint a Magyar Bank javára tett alapítvány örökre az alapítványozó, illetve adományozó

nevén kezeltetik s tisztán és kizárólag, állandóan mint kamatmentes-kölcsön lesz a Magyar Bank által hazafias, nemes és magasztos célokra kiadva.

A Magyar Bank céljaira szánt minden fillér, adomány és gyűjtés a Magyar leszámítoló és Pénzváltóbank-hoz (Budapest, Erzsébet körút 41.) küldendő, míg minden egyéb megkeresés, vagy írásos nyilatkozat Gallovich Jenő főtitkár címére (Szeged, D. M. K. E. székháza) intézendő.

Aki az akasztástól fél. A bősörményi léghajó-katasztrófa epizódja.

Kórházi széljegyzetek.

A debreceni közkórház öreg falai már sok-sok véres sebre, sok elvesztett lelki egyensúlyra adtak gyógyító balzsamot. Ez esztendőben is több, mint ötezer beteg pihent meg szürke falai között. E hosszú beteglisztán keresztül futva önkéntelenül is szemünk elé kerül a bősörményi léghajó-katasztrófának számos sebesültje, ezek között az öreg Vida József, aki szintén végzetes szerencsétlenséget szenvedett a közismert léghajó-robbanás eseténél.

Az öreg Vida József bősörményi földmivelő ember. Éppen a Feketék tanyájánál forgolódott, a mikor a léghajó odaérkezett. Ő is meg akarta azt fogni, de nemes igyekezete balul ütött ki. A robbanás következtében bal karja teljesen elnyomorodott és valóságos egységes hustömörre fejlődött. Súlyos sérülésével a közkórház sebészeti osztályán kezelték, ahol nem sok reményt fűznek felépüléséhez.

A korhadó kort élő Vida József azonban rácafolott az orvosi tudományra és meggyógyult. De a saját vesztére. Ebben az esetben tényleg a saját kárára, mert busultában elvesztette józan esztét, megőrült. Cseberből, tehát vederbe esett. Átszállították a kórházból az elmeorvosok intézetére. Alig volt itt az öreg egy pár napig, valósággal dühöngeni kezdett.

— Tudom, tudom, — ordított — itt van már a nagy óra, amikor akasztani fognak. Az a borzalmas léghajó jött értem, de felrobbantottam. Most aztán még hozzá éhesen és megyek a más világra. Tarisznyát sem hoztam, pedig akartam egy kis jó, falusi kalácsot vinni a másvilágra.

Igy folytatta ezt az öreg, egészen a közeli napokig. Gyógyították a közkórházban, de az öreg csak nem mutatott javulást. Mint-

hogyan nem volt veszedelmes beteg, a kórházból a közeli napokban elbocsátották, azóta az öreg Vida Hajduböszörményben várja a valóságos 4 órát, amikor fel fogják akasztani.

Ünnepi istentiszteletek.

A ref. templomokban.

Ma szombaton, karácsony első napján az ev. ref. templomokban az istentiszteletek sorrendje a következő: ünnep első napján (szombaton) délelőtt urvacsora osztás lesz; a Nagytemplomban prédikál Dicsőfi József lelkész, ágendázik Szele Miklós segéd-lelkész, a Kistemplomban prédikál Erőss Lajos püspök, ágendázik Szele Gy. lelkész, a Kossuth utcai templomban prédikál K. Tóth Kálmán lelkész, ágendázik Boér Károly segéd-lelkész, az Ispótyai templomban prédikál Uray Sándor lelkész, ágendázik Kecskeméthy M. Lajos főgimnáziumi tanár, a Csapó kertben Kovács János hitoktató, a Homok kertben Erdős Károly főiskolai szénior, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár. Délután a Nagytemplomban Takács Imre, a Kistemplomban Erdős Károly, a Kossuth utcai templomban Széchenyi István, az Ispótyai templomban Bereczky József teológusok szolgálnak. Az ünnep másodnapján (vasárnap) délelőtt és délután a Nagytemplomban Erdős Károly, a Kistemplomban délelőtt Bereczky József, délután Széchenyi István, a Kossuth utcai templomban délelőtt és délután Takács Imre, az Ispótyai templomban délelőtt Széchenyi István, délután Bereczky József teológusok szolgálnak.

A róm. kath. templomban.

A karácsonyi ünnepek alkalmából a r. kath. templomban az istentiszteletek az alábbi következő sorrendben tartatnak meg: Karácsony első napján: éjjeli mise; reggel 6 órakor pástorok miséje; 7 órakor cs. szent mise, nyolc órakor egyik kegyesrendi tanár a főgimnáziumi ifjúság részére szent misét mond, kilenc órakor az ünnepi nagymisét Gróh Ferenc prépost, plébános végzi segédlettel, utána szent-beszéd; 11 órakor a Svetits-zárda és az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső helyettes isk. igazgató mond, fél 12 órakor szent mise. Délután 3 órakor ünnepi vespere, utána szent beszéd és rózsafüzér. Másodnapján az istentiszteletek, mint rendes vasárnap.

Az ág. hitv. ev. templomban.

Ma, szombaton, karácsony első napján d. e. 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet, melynek végeztével ugyancsak Materny Lajos főesperes urvacsorát oszt. D. u. 3 órakor Hudák János esperes káplán prédikál. Karácsony második napján: d. e. 10 órakor Oláh Károly teológus prédikál. Az istentisztelet után urvacsorát Hudák János esp. káplán oszt. Délután 3 órakor ima.

UJDONSÁGOK.

* A táblaelnök hazaérkezése. Porubszki Jenő, itélőtáblánk köztiszteletben álló elnöke, néhány hétre terjedő távollét után, Abbáziából haza érkezett a legjobb egészségben.

Miért özönlik a nagyközönség a Rósenberg Bazárba? mert ott egy valóságos eldörögő van **gyermekjáték és ajándék tárgyakban** és olcsóbban szerezhetők be mint bárhol.

Plac-utca 58. (Bankpalota).

elmes beteg,
napokban
öreg Vida
várja a vál-
fel fogják

teletek.

plomokban.

első napján
az istentisz-
: ünnep első
vacsora osztás
dikál Diesófi
Szele Miklós
ban prédikál
ik Szele Gy.
plomban pré-
sz, ágendázik
Ispotály tem-
dor lelkész,
ajos főgimná-
Kovács János
Erdős Károly
zegényházban
ár. Délután a
e, a Kistem-
Kossuth utcai
az Ispotály
theológusok
apján (vasár-
ytemplomban
ban délelőtt
hényi István,
delelőtt és
ytemplomban
tán Bereczky

plomban.

almából a r.
iszteletek az
rtatnak meg:
mise; reggel
kor es. szent
kegyesrendi
észére szent
ünnepe nagy-
ébános végzi
/411 órákor a
növéndékei
Molnár K.
mond, fél
3 órákor
t beszéd és
entiszteletek,

plomban.

sony első
aterny Lajos
et, melynek
Lajos főes-
krakor Hudák
Karácsony
Oláh Ká-
stentisztelet
esp. káplán

érkezése.

nk köz-
nehány
n, Abbá-
legjobb

erg
dék
nt bárhol.

* **Hajtóvadászat a Nagyerdőn.** A „Debreceni Vadásztársulat” január hó 2-án a Nagyerdőn hajtóvadászatot rendez. Hajtás alá kerül az akácok és a mellette fekvő szál-erdőnek egy része. A vadászat d. e. 8 órákor kezdődik. (Sámsoni vonat indul a Bika-szállodától d. e. 7 óra 28 perckor.) Találkozás a második keresztút és a sámsoni vasuti vonal keresztezésénél. Lőhető nyul és fácánkakas. Jelentkezni lehet dec. hó 29-én d. u. 5 óráig a pénztárnok urnál. A hajtóvadászat költségeit — minden vadászra 4 hajtót számítva — a résztvevők viselik. Ezen vadászatban a fácánkakasokért megváltási díj nem fizetendő és vendégiházi jog nem gyakorolható.

* **A függetlenségi párt tagjaihoz.** Azon t. párttagok, akik az aláírási ivatek még alá nem írták, vagy más okból meghívót nem kaptak, sziveskedjenek az illető utca elnökénél jelentkezni, akinél az ívet aláírhatják és tőle meghívót kaphatnak. A függetlenségi és 48-as párt intéző bizottsága.

* **Karácsonyfa-ünnepély az állami gyermekmenhelyen.** A debreceni állami gyermekmenhely karácsonyfa-ünnepélye tegnap délután zajlott le az intézetben, amelynek tágas termében állították fel a karácsonyfát. Az ünnepély rendkívül megható volt és azon még a tartásra kiadott gyermekek is megjelentek, ugyisint az anyák is csecsemőikkel. A gyermekek közül néhányan szavaltak, László Mariska 13 éves leányka pedig meghatóan mondott köszönetet a vezetőségnek azért, hogy róluk is oly szépen gondoskodott a szeretet ünnepén. Az intézet nevében Mézáros Ödön gondnok válaszolt, majd a bájos gondnokné és dr. Lengyel Piroska segédorvosnő osztották ki az ajándékokat, az anyáknak meleg bluzokat, kendőket, a gyermekeknek könyveket, játékokat, csecsebecsüket, stb.

* **Házasságok.** Az állami anyakönyvvezető előtt a következők kötötték házasságot: Kollár Antal r. kath. Bogdán Erzsébettel g. kath., Waszkán Mózes g. kel. Szabó Juliánával ref., Vértési I. ref. Varga Juliánával ref., Rásó Károly ref. Máthé Zsófiával r. kath., Bancsi Ferenc ref. Olbrzymek Helénával r. kath., Bakosi Ferenc ref. Kovács Rózával ref.

* **A jótékony nőegylet árvaházának karácsonyfa ünnepe.** Megható, szép ünnepély folyt le december 23-án a jótékony nőegylet árvaházában. A jó hívek megemlékeztek a szeretet közelgő ünnepén az árvákról és felgyújtották a karácsonyfa gyertyáit azok részére, akik nélkülözik a családi élet melegét, a szülői szeretet boldogító érzését. Az ünnepségen ott láttuk az egylet elnökét Veressné Szathmári Terézt, Wessprény Zoltánné alelnököt, Sesztina Jenőné, Eröss Lajosné, Mayer Emilné, Sass Béláné, Somogyi Pálné, Berger Mórné, Kerekes Gusztávné, Hubay Erzsébetet, Vértessy Lajosné, Ungváry Józsefné, Muraközy Rózát, Kertész Lászlóné leányával, Glück Izidorné, Szallár Ferencné, Liptay Gáborné, az urak közül Erröss Lajos püspököt, Szele György nőegyleti igazgatót

és Csiky Lajos akadémiai tanárt. Az árvákat Kovács Ilonka intézeti tanítónő vezette be, itt elénekelték a 63. dicséret 12 versét. Majd Havasi Irén adta elő Csiky Lajos „Karácsonyi imá”-ját. Gyönyörű beszédet tartott ezután Szele György igazgató. Freytag Olga Szaboleska „Karácsony estéjén” c. versét szavalta el érzéssel. A növendékek egy szép karácsonyi dalt énekeltek, Karácsony esti vers, írta özv. Kósa Barnáné, szavalta Szabó Zsuzsika. Majd egy ének után Bagdi Rózi bezáró imát mondott, végül a növendékek egy dalt adtak elő.

* **Városi közgyűlés.** Debrecen város törvényhatósági bizottsága az ünnepek után, csütörtökön délután tartja ez évben utolsó közgyűlését. Hétfőn délután a jog- és pénzügyi bizottság tart ülést, míg kedden és szerdán délelőtt teljes tanácsülés lesz a főispán elnöklete alatt.

* **Drágul a zománcedény.** A zománcedénygyárak tudvalevően már két-három esztendő óta szeretnék nyelbeütni a karteljüket, de ez a kísérletük eddig, az osztrák gyárak minden erőszakoskodása dacára, meghiúsult. Már-már úgy volt, hogy a kartelt sikerülni fog megkötni, a midőn az utolsó pillanatban a tüleki gyár ellen elrendelték a csődöt. Ez a bukás kissé visszavetette a karteltárgyalásokat, melynek aktáit alkalmasint nemsokára folveszik. Addig is, amíg ezt teszik, a zománcedénygyárosok külön-külön, de azért közös elhatározással drágítják a zománcedény árákat. Így legutóbb a Rakottay-cég a zománcozott, valamint a horganyozott edényrendeléseknél az eddigi egyéb feltételek érvénybetartása mellett öt százalékkal többet számít. Ugyanígy tett az „Austria” és Werten-féle edénygyár is, aminthogy követni fogja a példát a többi zománcedénygyár is.

* **Népesedés.** Az elmúlt héten 30 fiu, 17 leány, összesen 47 gyermek született. Ezen idő alatt az elhaltak száma 30 volt, így a város lakossága egy hét leforgása alatt 17-el emelkedett.

* **A debreceni országos vásár.** Debrecen sz. kir. város 1910. évi Remete Antal-napi országos vására következő napokon fog megtartatni: 1910. január 10. hétfőn, 11. kedden, 12. szerdán, bőr-, gyapju-, méz-, dió-, továbbá toll-, gabona és terményvásár. Január 15—16. szombaton, vasárnap sertésvásár. Január 16—17. vasárnap, hétfőn lóvásár. Január 17—18. hétfőn, kedden baromvásár. Nyers termények és iparcikkek a vásár egész tartama alatt árusíthatók. Heti vásárok kedden és szombaton tartatnak.

* **Debrecen menyasszonyai és vőlegényei.** Lapunkban legutóbb közölt kimutatás óta jegyet váltottak a következők: Tukacs Károly ref. földmives Kovács Piroskával ref., Szilágyi Sándor ref. pt. szolga Mező Máriaival ref., Szatmári István ref. kisbirtokos Vékony Juliánával ref., Gergely Mihály ref. bérlő Nagy Máriaival ref., Kánczler Emanuel izr. kereskedő Grósz Fridával izr., Meggy József ref. földmives Tompa Zsófiával ref., Nagy László ref. fodrász m. Sinay Vilmával ref.

* **Sártenger a piacon.** A jogosult panasz fel-felhangzik a Csapó utcai piac rendezetlensége miatt. Előkelő helyről kérték fel ma bennünket arra, hogy tegyük szóvá ismételtén azt a legsötétebb balkáni képet, amely a zöldség piacunkon látható. A hosszan elterülő két soros piacot a makadam kövezet sártengere borítja, amely lehetetlenné teszi a vásárló közönség célszerű közlekedését. Csak nagy kerülés és idő veszteség után lehet egyik oldalról a másikra jutni. Különösen szomorú látvány a nők kinos vergődése a sáros kocsiuton keresztül. És csodálatos a hatóság közönye e tekintetben, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy körülbelül 50 korona költséggel kényelmes gyalog átjáró volna készíthető a piac közepén. Hiába várták a szorgalmas gazdasszonyok, hogy a hatóság legalább karácsonyi ajándékképpen segítsen fog panaszukon.

* **A Timár ifjúság bálja.** A timár ifjúság szokásos zártkörű táncmulatságát 1910. január 29-én tartja az Arany Bika dísztermében. Ezen jó magyaros mulatság sikerét növelni fogja az ifjúság azon jó szokása, hogy jó italokkal maga látja el vendégeit. A hölgyeknek pedig Dávidházinál készített rendkívül szép és izléses táncrenddel kedveskedik. A zenét Veres Tóni és fia zenekara szolgáltatja.

* **Három baleset.** Három balesetről értesítenek bennünket. Mind a három a Stern-féle kefégyárban történt s kevésbe mult, hogy súlyosabb következményekkel nem járt. A három megsérült munkást Juhász Lajos, Molnár József és Balogh Lajosnak hívják s mindannyian a kezükön sérültek meg. A sérülést részben a fűrészt, részben a gyalugépet okozta.

* **Tegnapi halottak.** A tegnapi nap folyamán a következő haláleseteket jelentették be az állami anyakönyvi hivatalnál: Oszterriecher Lázár izr. 72 éves, Daru János ref. 84 éves, özv. Fischer Lajosné izr. 61 éves, Nagy Gábor ref. 4 napos.

* **A női kalap eredete.** A divat történetében a női kalapra vonatkozó rész a legérdekesebb, bár a mostani kalapot, amelynek mostanság látjuk, egyáltalán nem mondhatjuk réginek. A késői középkorban tűnt fel előbb egy barett alakjában: a XIV. században és különösen az előkelő hölgyek világában, szarv-formájú sipka alakjában tűnik fel, mely szarvak néha kétfelé ágaznak. Franciaország az ugynevezett hennin divatját egy német hercegnőnek, a bajor Izabellának köszönhetette, aki a mértéktele-nül hosszú sipkákért rajongott és ebben a Rajnán túli testvérei is követték. Egy krónikása annak az időnek megjegyzi, hogy az ilyen óriási sipkás nők mellett, amely sipka néha félőfnél is több volt, a férfiak olyanok voltak, mint a „gyalogfenyő a cédrus erdő közepén”. Vincennes kastélyszobáiban a tetőt állítólag emelni kellett, hogy a királyné henninnel a fején, szabadon járhasson. Akadt olyan pap, a ki nem elégedett meg azzal, hogy dörgő beszédben kikelt e divat ellen, hanem korbáccsal verte le a rémülten menekülő nők fejéről az óriási szarvakat és e közben éppen semmi tekintettel sem volt a rangra, vagy állásra. Csak a XV. század második felében tűnt el a hennin és lassan-lassan sorra kerültek azok az átmeneti tárgyak, melyek megérdemelték

Vásároljunk Karácsonyi Ujdonságokat
Halász Nándor óras, ékszerész és vésnöknel
Debrecen, Piac-u. 24.

a kalap nevet. A reneszánszra várt az a föladat, hogy ezen a téren is alaposan megváltoztassa a nők divatját. Eleonóra, I. Ferenc király felesége, spanyol nő léteére nagyon szerette a férfikalap formájú nemezkalapot, de ez a divat a francia udvarnál nem tudott meghonosulni, mert a király határozott ellenérzéssel viseltetett e divat ellen. Poitiers Diana nagyon szerette a gyöngyös, drágaköves, fejkötőszerű kalapot. Medici Katalin olasz hazájából a francia udvarába már fejrevalóra emlékeztető kalapfélét vitt, mely aranyhímzésű piros bársonyból készült s melyet toscaná-nak neveztek. Nemsokára aztán már mindenféle toll és ék diszítette a kalapokat: XIII. Lajos uralkodása alatt pedig a női kalap olyan formájú volt, hogy egész határozottan benne láthatjuk egyenes elődjét, a ma s a közelmúlt csodabogaráinak. Tulajdonképpen akkor lett meg az első, valóságos és igazi női kalap.

* **Irodalom.** A karácsonyi könyvpiacra a következő érdekes művek jelentek meg: Ady, Szeretném, ha szeretnének. Cholnoky, Tanmúz, Heltay, Irók és színésznők. Ignatus, Följegyzések. Kenedy, Sociologia. Kenedy, Az élet könyve. Molnár Ferenc, Liliom. Molnár, Kettő beszélnek. Szomaházy, Lila test, sárga sapka. E könyvek állandóan raktáron vannak és kaphatók Antalffy József könyvkereskedésében, Piac utca 44.

* **Nagyszabású építkezéssel** ad hírt a Vallás- és közokt. miniszterium, aki elhatározta, hogy a debreceni orsz. tanítói árvaház épületét a tényleges szükségletnek megfelelően és a főző helyek mérsékelt szaporítása céljából kibővíteti, illetőleg átalakítja. A munkálat vezetésével Pavlovits és Szilágyi műépítész és építőmester urakat bízta meg 120.120—1909. sz. alatt kiadott rendeletével azzal, hogy a kibővített épület 120 fiú és 120 leány növendék és megfelelő személyzet befogadására szolgáljon s a munkálat 1910. aug. hó végéig befejezendő. A rendeletet Tóth államtitkár, ki az ügy iránt személyesen érdeklődött s a helyszínen szerezte be a maga tapasztalatait, írta alá s Wessprémy főispán pedig, mióta az árvaház felügyelő bizottságának az elnöke, folyton a legnagyobb érdeklődéssel viselte ennek a kérdésnek ügyét, mert köztudomásu, hogy a debreceni tanítói árvaház építése úgy neveltetési, mint közegészségügyi szempontból nagyon kifogásolható volt.

* **Amerikában eltiltották a vendég-hajat.** Miss Gillespie, egy pittsburgi nagy áruház keztü-osztályának feje, nemrég vendég-hajat vásárolt. Néhány nappal utóbb furcsa fertőző betegség jelentkezett felső testén. A orvosok hosszú tanácskozás után megállapították, hogy a betegség a legrettenetesebb bőrbajok egyike, a lepra. A boldogtalan fiatal teremtést azonnal az észak-karolinai tengerpart egy magános szigetére vitték. A kormány megindította a vizsgálatot, amelynek során kiderült, hogy miss Gillespie vendég-haja a karaibi szigetéről származott, amelyeken Cuba állam hatóságai a gyógyíthatatlan leprás beteget ápolták. Ez alkalomból minden vállalat, melynek női alkalmazottai vannak, eltiltotta alkalmazottait a vendég-haj viselésétől.

* **Drágula a papír.** A papírgyárosoknak nem valami jól megy a dolguk, miért is elhatározták, hogy helyzetükön javítani fognak és pedig úgy, hogy kontingentálni fogják a gyártást és emelni fogják az árakat. Vagyis a régi jólismert recepthez fordulnak, a fogyasztókkal fizetetik meg a mostoha konjunkturákat. Hogy ezt tehessék, a nagyobb magyar és osztrák gyárosok, amelyek évenként négyezer vagon papírt gyártanak, elhatározták, hogy közös eladási iródat létesítenek. Az osztrák termelést a Papirunió fogja eladni, a magyar termelés értékesítésére pedig egy külön társaságot alakítanak. A magyar és osztrák papírgyárak képviselői, illetőleg a gyárak raktárai is elhatározták, hogy tekintettel a január 1-én életbelépő drágább papírára, minden számla összegét még ők is megdrágítják két százalékkal, vagyis a törzstörvény alakulás máris érezeti hatását, mert a papír ára már is drágul.

* **Kereskedő- és irodaszolgák gyűlése.** A kereskedő- és irodaszolgák folyó hó 2-ikán, délután 3 órakor értekezletet tartanak a kis Bika vendéglőben. Kérjük az érdekeltek megjelenését. N. I.

* **Thea délután.** A Szt. Erzsébet egyesület mindenkor nagy érdeklődéssel várt thea délutánjai közzül ez idén már egyet megtartott. A legközelebbit január 1-én, mához egy hétre fogja megtartani. A thea délután ez uttal is a Royal dísztermében lesz és délután öt órakor veszi kezdetét. A belépő díj 1 korona lesz.

* **Szövetkezetek bélyeg- és illetékmentessége.** Érdekes döntést hozott a szegedi királyi ítélőtábla a szövetkezetek bélyeg- és illetékmentessége ügyében. A zombori kir. törvényszék ugyanis elmarasztalt egy az 1898. évi XXIII. t. c. rendelkezései szerint alakult s a központi szövetkezetbe tagul belépett szövetkezetet a cégjegyzékben megjelent hirdetési díj lefizetésére. A táblai döntés megváltoztatta a törvényszék határozatát s a szövetkezetet felmentette az illetékfizetés alól.

* **Miért nem mennek férjhez a leányok?** Ezzel a komoly kérdéssel foglalkozik Sero Mathilde és egyik nápolyi újságban bubánatosan állapítja meg, hogy Olaszország több vidékén évről-évre apad a házasságok száma, meg hogy a fiatal emberek a legénysorért lelkesednek. Véleménye szerint ennek a súlyos bajnak maguk az eladó leányok az okai, mert helytelen fogalmuk van a házasságról és szívárványos álmaikat minden józan embernek meg kell mosolyogni. Különös nézeteket hangoztatnak a házassági boldogságról. Azt hiszik, hogy ez a boldogság csak akkor következik be, ha a férj az ő feleségét isteni lényként tiszteli, ha minden áldozatot meghoz neki, ha minden kincset odarak eléje. Akinek sok a hozománya, az azt kívánja, hogy a jóvendőbelije kétszer vagy háromszor annyit keressen. Akinek szerény a hozománya, az meg pláne gazdag vőlegényt keres. Akinek pedig semmije sincs, annak is rangosak az igényei, mivel azt akarják, hogy öt magáért vegyék el a nőül és olyan nagyra vannak, hogy a férfi visszaretten tőle, akárminő élénk rokonérzéssel is van iránta. Akad-e olyan leány, aki így szól magához: „En nem óhajtok az uram égi királynője lenni, hanem csak hűséges párja, osztályosa mindenben. Nem örültem imádozt kedvese, hanem jó és rossz napokban társa, barátja akarok lenni a férjemnek?” Hogyne, hogyne! Találkoznak még szerencsére ilyen leányok. Hiszen, éppen ők azok, kik férjhez mennek — mondja Sero Mathilde.

* **Karácsonyfa estély** táncossal egybekötve 25-én, szombaton és 26-án, vasárnap a Koronában. Belépő-díj 1 korona. Új táncanfolyam 1910. jan. 4. Schaf János tánc-tanító.

* **A Néptakarékpénztár** mint szövetkezet, Piac utca 75. szám alatt, heti biztossítással kapcsolatos hosszú lejáratu kölcsönöket nyújt.

* **Helyreigazítás.** Klár Andor cég műszaki osztályának lapunk mai számában közzé tett hirdetésében **Magas nyomású** gézeket helyett **gőzgépeket**; repamagvakok helyett **repavágók**; Complet helyett **Cambell**; társas boronák helyett **társas boronák** olvasandó.

* **Névjegyeit nézze át** új év előtt mindenki s ha az fogytán van, sürgősen rendelje meg Antalffy József könyv- és papirkereskedésében. Telefon 612.

* **Zseb-villanylámpa** 75 kr. Imperator csoda öngyújtó 1.25 kr., csakis Budapesti Korona Áruházban, Debrecen, Piac utca 19.

* **Ha igazán** finom szappannal akar mosdani felesleges, hogy drága francia szappant vegyen mert a Szabó-féle pármái ibolyaszappan ideálja a szappannak. Kellemes illata, enyhe hatása s minden tulajdonsága olyan, hogy egyetlen külföldi szappan sem versenyezhet vele. 1 darab 70 fillér, 3 darab 2 korona. Készíti Szabó Béla pipere-szappangyáros Miskolcon. Kapható Debrecenben; Jós és Jóna, Központi drogueria, Kontsek Géza, Kontsek Kornél, Márton Gyula, Benyáts Emil, Kálnai Lipót, Mentze Henrik, Komlóssy Lajos, Füstös Dezső, Stern J. és testvére cégeknél s minden jelentékenyebb gyógyszerárban.

* **Gyönyörű karácsonyi képeslap** érkezett s mese olvasón kapható Harmathynál.

* **Ma a Nemzeti kávéház** az intelligens közönségnek a kedvelt otthona. Biliárd nappal 32, éjjel 40 krajcár. Minden este városunk kedvelt zenekara, Veress Tóni hangversenyez. Villamos világítás. Figyelmes kiszolgálás.

* **Papa, Mama, Baba, Mentze!** ingyen megtekinthető **Kossuth utca 4. szám.**

* **Karácsonyi és ujévi ajándékoknak** legalkalmasabb diszkönyvek, ifjúsági iratok, díszes levélpapír, dobozok stb. nagy választékban kaphatók Hegedüs és Sándor könyv és papirkereskedésében, Kossuth utca 11. sz.

* **Díszes, simbolikus modern táncrendek** megrendelhetők Antalffy Ferenc díszművesnél. Piac utca 31.

* **Ajándék beszerzése előtt** feltétlenül tekintse meg a Harmati antiquarium kirakatait, Fűvészkert u. 14. Csodát fog látni.

* **Legolcsóbb osillárok és Volfram lámpák** Földes Sándornál, nagy trafik udvar.

* **Új bádigos üzlet,** ahol mindenféle bádigos munkák kaphatók és megrendelhetők. Kannák: zsirnak, viznek, petróleumnak és dézsák fényezve (lakkirozva), mint konyhai díszek, továbbá fürdő és closett berendezések, fürdőkádak minden alak és nagyságban, ugyszintén az új rendszerű hitelesített liter mértékek, melyek új évről már kötelezők. Máthéi János, szerelő és bádigos mester. Üzlet: Egyház-tér 5. szám. Iroda: Darabos utca 54. szám. Telephon: 321. szám.

* **Képes levelezőlap** újdonságok legnagyobb választékban Thaisz Arthur papírnemű áruházában.

* **Szőrme-kabátok,** boák, muffok, silekin, asztragan, pézsmából, előre haladt igény miatt 50 százalékkal olcsóbban kaphatók, ú. v. Rózsa Lajosnál, Piac u. 34.

* **Csoda szép színházi sálak** kaphatók Vidánál, városház alatt.

* **Dr. Bózza Ignác** karlsbadí fürdőorvos, mint az emésztőszervek, hólyag, vese és nemi betegségek szakorvosa, rendel Hatvan utca 28. sz. alatt.

Végeladás

megszűnt

az árak az előbbiekénél is olcsóbbak Raktáron nagy választékba, szövetek Barchetek, kartonok, batisztók, maderiak, csipke kelmék, csipke díszek téli kendők

Olcsó szabott árakban kaphatók.

iff. Klein Ignác

női divat üzletében

Piac-utca 24. Kistemplom. szemben

áncsal egybe-
án, vasárnap
ona. Új tánc-
János tánc-

mint szövét-
t, heti bizto-
járatu kölcsö-

Andor cég
ai számában
s nyomásu
t; répagag-
omplett he-
onák helyett

uj év előtt
an, sürgösen
f könyv- és
12.

5 kr. Impe-
csakis Buda-
deceen, Piac

akar mosdani
t vegyen mert
eálja a szappa-
s minden tulaj-
szappan sem
3 darab 2 ko-
angyáros Mís-
és Jóna, Köz-
ontsek Kornél,
Lipót, Mentze
Stern J. és
nyebb gyógy

épeslap ér-
armathynál.

z az inteli-
ona. Biliárd
minden este
Veress Tóni
s. Figyelmes

Mentze! in-
h utca 4.

ajándékok-
k, ifjúsági
k stb. nagy
és Sándor
Kossuth

deren tánc-
lly Ferenc

ött feltétele-
antiquarium
át fog látni.
s Volfram
afik udvar.

mindenféle
egrendelhe-
tróleumnak
int konyhai
berendezé-
agyságban,
sített liter
kötelezők.
s mester.
Darabos
m.

ságok leg-
ur papir-

muffok,
e haladt
an kap-
u. 34.

kaphatók

adi fürdő-
yag, vese
ndel Hat-

nác

on
om. szombat

* **Telefon, villamoscsengőket** olcsón készít és javít Földes Sándor, nagy trafik udvar.

* **Haverda Mariska** bűnpöre sem annyira érdekes, mint az a hír, hogy karácsonyi ajándékokat most már pénz nélkül is vásárolhat Schwartz pipásnál, Városházával szemben. Csekély havi részletek kaphat fényképező gépet, mindennemű fegyvert, Browning pisztolyt, mindennemű hangszereket, gramofonokat, színházi látesövet, bőrdobozokat, pénzszekevényeket, valódi Meidinger kályhát, sőt ékszereket is.

* **Bámulatos olcsón** vehet most képes, mesés-könyvet, levélpapírt és más karácsonyi ajándékot Aczél antiquariumában.

* **Bleriot zseblámpa** K 160 Földvári-nál Kossuth u. 1.

* **A Debreceni Agrárbank** szövetkezet (Piac utca 79.) betáblázásra, kezesség és értékpapír-fedezet mellett hosszú idő alatt, kis részletekben visszafizethető igen olcsó kamatu kölcsönöket folyósít. Betétekre a legnagyobb kamatot adja.

* **Téli kötött árúk** gyári áron kaphatók Vidánál, városháza alatt.

* **Új faégetési tárgyak** és gépek, egyedüli nagyválasztékban, legjutányosabb árakon kaphatók Thaisz A. papirkereskedésében, a Bika-szálloda mellett.

* **Dr. Láng szanatóriumában** felvétetnek — elme és ragályos bajok kivételével — bármely betegségben szenvedők. Napi ápolási díj 6 koronától 12 koronáig. Külön szobák és közös körtermek. Roentgen-laboratórium, elektromos gyógyeszközök, frandinisatiohoz, darsonvalisatiohoz. Elektromágnes, villanyos fényfürdő, villanyos 4 rekeszes fürdő, kék s vörös fény, vibrációs masszázs. Legmodernebbül felszerelt műtőterem. Az intézet bárki által, bármikor megtekinthető, tudakozódásokra az intézet tulajdonosa készséggel szolgál felvilágosítással. Cím: Dr. Láng szanatórium. Debrecen, Kossuth utca 39. szám

* **Kugler cukorkák** főraktára Hegedűs és Sándor könyvkereskedésében, Kossuth u. 11. Karácsonyra és újévre legalkalmasabb ajándék.

* **Legjobb, legolcsóbb villamos** berendezéseket Földes Sándor készít, nagy trafik udvar.

* **Alkalmi vétel folytán** hihetetlen olcsó árérték arányú perzsaszőnyeget. Bányai Mihály, Széchenyi u. 23. sz. Régiéket becserelek.

* **Egy kitűnő francia** vagy angol parfüm a legbecsesebb karácsonyi ajándék. Mint legolcsóbb beszerzési forrást ajánljuk arra a Központi droguériát, a városháza alatt.

* **Mesés, szép** készitáskák, övek, arc-fátylak kaphatók Vidánál, városháza alatt.

* **50 százalékkal** az árán alól adom el a még raktáron levő uri divat cikket, egy tömegben, vagy egyenként, mivel ezen cikket tovább nem tartom. Férfi plüss kalap 2.50. Nyulszőr puha kalap 1.50. Kemény nyulszőr kalap 2. Nyakkendő, téli keztyű, gallérvédők félárban, ü. v. Rózsa Lajos, Piac utca 34. szám.

* **Megnyílt a Baba menyország!** Kossuth u. 4. szám alatt. Babáknak ingyen; papáknak, mamáknak olcsó pénzért! Csak rövid ideig látható!

* **Legjobb villamos** berendezéseket készít Földvári, Kossuth u. 1.

* **Rum essencia,** a legjobb rumnak hideg uton való előállításához kapható Jóna és Jóna drogeriájában, Kossuth-u. 6. sz.

FŐVÁROSI BAZÁR Simonffy-utca 1.

Nézzé meg NÉMETHY műtermének
karácsonyi fényképkészítését
Piac utca 42. Kapubejárat.

Érdekes számok.

Még csak néhány nap és az 1909-ik év a múlté lesz. Ez alatt a néhány nap alatt különös gondolatokkal foglalkozik az ember, melyek közt leginkább helyet foglal az elmúlt évre való visszapillantás. Ilyenkor látjuk, hogy egy nehéz, küzdelmes év alatt verejtékes, fáradságos munkánk mit eredményezett. A könyvek lezárulnak és hű képet adnak az elmúlt év minden egyes mozzanatáról.

Egy ilyen könyv fekszik most előttünk, mely Debrecen egyik legfőbb mozzanatáról, a népesedés és halálozásról nyújt érdekes és tanulságos adatokat. Már az elején olyan számokra akadunk, ami bizony elszomorítólag hat és szomorú világot vet városunk egészségi viszonyaira. Különösen a gyermekhalandóság az, amely kell, hogy megdöbbentően hasson minden gondolkozni tudó emberre. Csaknem a felét képezik az összes halálozásnak és száztízszázalékkal több, mint az elmúlt évben.

Annál kedvezőbbek a születési adatok. Százegy-el több gyermek született ez évben, mint az elmúlt 1908. évben. A születések száma 3071; ehhez hasonló kedvező eredmény az utóbbi tíz év alatt nem volt. Házasság eddig 77-el kevesebb volt a múlt évihez képest. Ezt biztosan fájdalmasan veszik tudomásul a fiatal leányok.

Az érdekes számok különben a következők: Ez évben 3071 gyermek született, az elhaltak száma 1970, különbség 1101. A múlt évben 2970 gyermek született, elhaltak 1841-en, tehát 129-el kevesebb, mint ez évben. Házasságot kötöttek 1909-ben 705-en, míg 1908-ban 782-en, a csökkenés 77. Ez adatok szerint a város lakossága természetesen uton egy év alatt 1101-el növekedett.

Táncjáték a színházban.

Jótekonycélú előadás.

A tüdőbeteg szanatórium javára.

A **tünderország** csodás gyönyörűségeit, káprázatos színpompában ragyogó varázsképeit, elragadtató zenéjét, bűbajos énekeit élvezheti városunk közönsége január 27. és 28-án a színházban, ahol s amikor a szégyensorsú tüdőbetegek szanatóriuma javára a helybeli elnöknő: Ujhelyi András királyi kuriai bíró neje, olyan remek látványosságot mutat 'e, aminő itt látható még eddig sohasem volt.

E megkapó, fényes kiállítású előadásnak a vezetője a színházunk főrendezője: Ferency Frigyes lesz. Ez igazán bámulatreméltó, nagy látványosságnak a meglepő részei — csak igen nagyjából elsorolva — a következők: I. 1. „A tavasz ébredése” folcséges előkép, előadja városunk legbájosabb hatvan leánya. 2. „Virág menyegző” — a rózsza elveszi a nefelejtsét; előadja tíz rózsaszín ruhás, tíz kékruhás, tíz pipacspiros ruhás, tíz fehér gyöngyvirág, tíz fehérorgona és tíz buzavirág ruhás leánya. Vízitünder a szép Gálbory Sámuelné, tavasz tündere Lisz Nándika, Nap, a bájos Hajósne. II. „A nyár”. Ostendei strand. Ott lesznek láthatók, mint vendégek, a debreceni legelőkelőbb hölgyek, cukrászda, tennisz, biciklizés, konfettizés és amint a gyermekek a tengerparton csigáznak; egyszerre csak fölzendül a sétahangverseny, amelynek negyven tagu karát a méltán oly hírneves P. Nagy Zoltán zeneművésznök vezeti. III. „Az ősz”. A szüret, ahol a nagyhírű Zöldy Marci bámulatos hegedűjátékát a Rácz Károly egész bandája kíséri, amikor Zilahyné, az isteni művésznő énekel s a korezmárosné a bájos özevgy Szathmáryné adja. IV. „A tél”. Ez elragadtató képek az egyik legnagyobb-szerű része az, midőn a templomi szent áhitatos éneket a debrecenieknél örökké feledhetetlen bűbajos hangú csalóganya: dr. Balkányi Emilné Bódy Ella zengi.

Amik ez egymásután két este bemutatandó példátlan nagyszerű előadásán élvezhetők lesznek, mindazt szóval elmondani,

leírni, tiszta lehetetlen; azokat látni kell s hallani és ebből majd megtudja mindenki, hogy mi a tündöklő ábránd és mi-a rideg való.

A debreceni gőzcukorka gyár.

Debrecen város ipari életében az utolsó néhány esztendő lényeges és kedvező változásokat teremtett. A minden napi élet jelentkező szükségletei, a gazdasági önállóság felé való komoly törekvések tette sarkalták a tőkével rendelkezőket s ennek lett aztán ez a nagy és általános komoly eredménye, hogy az alapítások ambíciója az ipari élet gyakorlati piacán és nemcsak, hogy felébredt, hanem meghozta a remélt alkotásokat is.

Tagadhatatlan, hogy Debrecen egyik ilyen újabb és jelentősebb ipari alkotásai közé tartozik a debreceni gőzcukorka gyár részvénytársaság is. Tekintse meg bárki ezt az uttörés mezején haladó, kitűnő szakértelemmel vezetett ipartelepét, bámulni és csodálkozni fog, mert amit ott lát, az valóban esemény számba megy. Önkéntelenül arra kell gondolni, hogy a hazai, a magyar cukorka ipar mellett a nagy közönségnek kell a porondra állni, a nemzeti zászlót megragadni és fennen lobogtatni, mert, a mely a kezdet nehézségével még ma is birkozó ipar-vállalat oly minőségű és oly árukat képes előállítani, amelyek a versenyt bátran kiállják, még a külföldi piacokon is, akkor feltétlenül csak az erős, kitartó pártolás mellett szoríthatjuk az idegen, főleg a fekete-sárga, Ausztriából beözönló hasonló cikkeket ki a fogyasztás piacáról.

Magyar urasszonyok, leányok, uri gavallérok önközöz szótunk s ha hazafiúi lelkük át van hatva a hazai ipar pártolásának nemes gondolatától, akkor lépjenek a becsületes törekvésekkel kibontott zászlónk alá és hozzák meg az áldozatokat a magyar ipar feléledése, megerősítése érdekében. De nézzük csak, hogy a debreceni gőzcukorkagyár, hogyan és miképpén született meg.

A megalakulás és r. t. forma.

Ezelőtt három esztendővel két helybeli kereskedő, Lusztig Dezső és Bán László hosszabb tanulmányozás után elhatározták, hogy Debrecenben gőzerőre berendezett cukorka gyárat rendeznek be, illetve alapítanak. Két cél lebegett előttük.

Az egyik az volt, hogy a hazai ipari alkotások számát eggyel szaporítsák, a másik pedig az, hogy a magyar tőke révén, magyar munkáskézből jusson a nagy közönség a cukorkához és más hasonló édes-ségekhöz, amelyek eddig javarészt idegen államok konyhájából kerültek a piacra. Ez a törekvés sikerült és megalakult a betéti társaság alakjában a tervezett cukorkagyár.

Az idő, a fokozódó igények azonban úgy alakították a helyzetet és körülményeket, hogy a betéti társaság alakzatot a részvénytársasági formával kellett föleserélni. Ez meg is történt. A részvénytársaság élére Kenézy Gyula dr. került, aki fáradságtalan és nagy szervező erővel bíró tehetségénél fogva a cukorkagyár felvirágoztatását nagyban elő tudja mozdítani.

Mik készülnek a gyárban?

Erre egyszerű és rövid felelet az, hogy minden, ami szem, száznak ingere. Ami jó, ami édes. Elkezdve a legközségesebb cukortól, a legfinomabbig. A legkisebb minőségű tea süteménytől a legmagasabb és legkényesebb igényeknek megfelelőig. Desszertek és más chez hasonló finom csemegék.

A gyár berendezése és a munkások.

Erre különös súlyt fektetett a vezetőség. Gőzerőre berendezett gépek szíjjai rezegnek, süvitenek át a munkatermeken,

abol rendes körülmények között reggeli 7 órától este 7-ig, mostanában 10-ig 100—150 munkás kéz szorgalmatoskodik. A közönségen a sor, hogy a munkások száma tizszeresére emelkedjék. Minek adjuk ki külföldre a pénzt, amikor idehaza ugyanazokat olcsóbbért vehetjük.

A gyár maga hat részből áll. Az első helyen készülnek a doboz, közönséges áruk, a második hely az ugynevezett laboratórium, ahol a dessertek, szalon cukorkák készülnek, a harmadik rész a sütő ház, a piskóta, tea és más sütemények részére, a csomagoló osztály, az expedíció és végül az irodák. Szóval a berendezés teljesen modern. Eddig csak a hely volt szűk. De most már ezen is segítve van.

Debrecen város ugyanis átengedte a gyár céljaira a bába képezde és róm. kath. temető közötti hatalmas földdarabot, ahol az építkezések már a tavasszal meg is kezdődnek.

A vevő közönség.

A debreceni gőzcukorka-gyár vevő közönsége természetes túlsúlyban a magyar kereskedelmi piacon jelentkezik. Hogy azonban gyártmányai versenyképesek, azt igazolja azon körülmény, hogy nincs nap, amikor a szomszédos államokból ne érkezne megrendelések. Maga a magas kormány is elismeréssel van a gyár működése felől, mert legutóbb a gyár egyik igazgatója előtt a kereskedelmi kormány államtitkára, Sztéryni József is úgy nyilatkozott, hogy valóban bámulatosnak és nehéznek tartja azt, hogy Debrecenben gőzcukorka-gyár létesülhetett.

Im tehát most, amikor egy végig magyar gyár, itt Debrecen sorompóin belől vállalkozott erre a nagy közgazdasági feladatra, a cukorka ipar tovább fejlesztésére, dobbanjon meg a közönség szíve és bontson zászlót a debreceni cukorka ipar pártolására, mert akkor, amikor a pártolás eszközét felemeli, sok száz munkás család boldogulásához is hozzájárul.

Árcképes igazolványba fényképeket leggyorsabban NÉMETHY JÓZSEF
fényképész műterme készít
Debrecen, Plac-u. 42.

Egy emberélet — 46 korona.

A cigány lelkiismerete.

Sok lopást, betörést és rablógylókosságot követtek el már a cigányok, még pedig minden lelkiismeretfurdalás nélkül. A cigányok vadsága és lelketlensége eddig nem ismert határt. Még az akasztófától sem riadtak vissza. Most azonban Ramocsaházán megtörtént az eddig páratlanul álló eset: egy cigány néhány heti börtönbüntetésből való félelmében felakasztotta magát.

Hegedűs Ferenc ramocsaházi gazdálkodó lakásába e hó 16-án éjjel betörték és 46 korona készpénzt elloptak. A csendőrség megindította a nyomozást és a gyanu azonnal Horváth János ottani sármunkás cigányra irányult. Mikor a cigány reggel megtudta, hogy a betöréssel őt gyanúsítják, kiment a falu határába és galyhordó kötelel egy fűzfára felakasztotta magát.

Késő este volt, mikor a felakasztott cigányt észrevették és levágták a fűzfáról. De akkor már halott volt. Holttestét tegnap temették el. A csendőrség kiderítette, hogy a betörést valóban Horváth János követte el és emiatt való félelmében akasztotta fel magát.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Eladta, majd visszavette.** Szász Lajos napszámos nem mindennapi gavallér volt. Szabó Mihálynéval közös háztartásba lépett. De az idő és a körülmények úgy hozták magukkal, hogy a fiatal pár összeveszett, azután elváltak s a férj eladta a ház butorait. Majd ismét visszavásárolta azokat. A debreceni törvényszék, amely elé került a közös háztartás utólagos epizódja, nem találta rendben az ügyet és Szász Lajost nyolc napi fogházra ítélte. A törvényszék ítéletét Szász Lajos megfellebbezte.

§ **Drága cigaretta.** A debreceni kir. törvényszék pénteken délelőtt zsarolás vétsége miatt vonta felelősségre Nyikos Imre nádudvari földmivest. A vádlott ez év szeptember havában Biró Lajosné tiz éves leánykáját az utcán megszólította és szép szavakkal ciga vásárlás ürügye alatt elcsalta tőle a pénztárcájába levő egy korona 50 fillért. Biróné ezért feljelentette Nyikost, akit a törvényszék zsarolásért három napi fogházbüntetéssel sújtott. Az ítélet jogerős.

Debreceni tájékoztató.

Főiskolai olvasóterem (Colégium) nyitva Vasárnap kivételével naponta d. e. 8—12. d. u. 3—6. **Főiskolai anyakönyvtár (Collégium)** nyitva Vasárnap kivételével naponta d. e. 8—12. d. u. 3—6. **Főiskolai múzeum (Collégium)** nyitva vasárnap d. e. 10—12. — **Városi múzeum (Hatvan-u. 23.)** nyitva minden szombat d. u. 2—4. Vasárnap d. e. 10—12-ig. — **Osokonal ereklyetár (Hatvan-u. 23.)** nyitva minden szombat d. u. 2—4. Vasárnap d. e. 10—12. — **Gönczy tanszermúzeum (Hatvan-u. 23.)** nyitva minden szombat d. u. 2—4. Vasárnap d. e. 10—12. — **Zenede Cspó-utca 20.** — **Tornacsarnok, Péterfia-utca 76. Köz ügyesítő műhely.** Kereskedelmi iskola. Nyitva Szerda-és Szombat d. u. 2—5. **Siketnéma tanintézet.** Csapó-u. **Vetőmag vizsgáló állomás.** (Pallagi gazdasági tanintézet.) **Dohány kísérleti állomás.** (Pallagi gazdasági tanintézet.) **Vegykísérleti állomás.** (Pallagi gazdasági tanintézet.) **Közkórház, Péterfia-u. végén, betegék d. u. 2—4-ig látogathatók.** **Női kórház, Atilla-tér.** **Gyermekmenhely.** Mester-u. végén. **Margit fürdő telep.** Péterfia-u. **Vizgyógyintézet.** A nagyerdőn. **Dohánygyár.** Atilla-tér. **M. A. V. műhely.** Allomás. István malom. **Péterfia-u. Stern kefégyár r.-t.** Vénkert. **Falk kefégyár.** Miklós-u. végén. **Gebauer érekeperső gyár.** Homokkert.

TÁVIRATOK.

Az uralkodó karácsonya.

Bécs, december 25. Az uralkodó ma délután Walsébe utazott leányához és unokái körében tölti az ünnepeket.

Mit hozott Lukács?

Budapest, dec. 24. A politikában nincs karácsony. Szombaton Lukács László, a deztgnált miniszterelnök megkezdi tárgyalásait Justh Gyulával. Még nem bizonyos semmi, hogy mi a programja Lukácsnak és milyen engedményeket hozott. Jól értesült körök szerint a program a következő:

1. Az általános, egyenlő, titkos (de nem községenkénti) választójog,
2. Az önálló gazdasági berendezkedés.
3. Az önálló jegybank előkészítése, a közös bank szabadsalmának ideiglenes (rövid időre, 2 vagy 3 évre) meghosszabbításával.
4. Adóreform a progresszivitás alapján.
5. Teljesítése a beruházási terveknek.

Lujza hercegnő hazajön.

Köln, december 24. Lujza hercegnő ma ideérkezett és pár óra múlva folytatja útját Budapest felé.

NYOMDAI MUNKÁK!!

eljegyzési kártya, meghívó, jelentések, könyvek, falragaszok, IRODAI NYOMTATVÁNYOK, csinos és izléses kivitelben, — gyorsan és a legolcsóbb árakon készülnek a

Debreceni Ujság Nyomdájában Arany János-utca 47. szám alatt.

Megrendelések a kiadóhivatalban is eszközölhetők, Plac-utca 42. szám alatt (Lamprecht-palota).

CSARNOK.

Eljön még az Isten!

Irta: Szücs Jenő.

(Folyt.)

Az öreg Babarczy különben haragudott a lányára az energikus viselkedése miatt s miután látta, hogy nem bír felette hatalmat gyakorolni, — egyszerűen magára hagyta. Éna tehát önállóan élt. Volt egy korosabb társalkodónője, az elmúlt nyáron utazási vagy szállotta meg. Bejárta a Tatra regényes vidékét, meglátogatta a furdókat, üdülő helyeket s pihenésképpen a kies fekvésű Fenyőházán telepedett meg. Furdóhelyen könyveiben ismerkednek és barátoknak az emberek, mint a városok fülelt falai között. A szép Ernát egy kirándulás alkalmával összehozta a véletlen, ez a nagy kerítő, Bakos Elemérrel, a ki mérnöki oklevelének megszerzése után boldogító megnyugvással szórakozott a furdóhelyen, hogy kipihenje a tanulás fáradalmait és új erőket gyűjtsön a kenyérkereső, becsületes, polgári élethez. Ezt a principiumot az atyjától tanulta, a ki a szürke homályból Szegvár legelső polgárai közé küzdötte fel magát önjerejéből, a szorgalmával és a munka szeretetével.

Bakos András, ezzel a közönséges névvel, mint szerény építész kezdte meg pályafutását Szegváron. Nem ismert senki. Megbízásokkal nem ostromolták, a pályázatokon lemaradt, a nagyvállalkozók nem akartak neki munkát adni. Az ismeretlenség öl. De Bakos András szívósa anyagból volt gyurva, nem rettent vissza a küzdelemtől. Addig-addig várt, reménykedett, türt és dolgozott, míg végre rámosolygott a szerencse. No, csak éppen a fél szemével, de az éhes ember nem nézi azt, hogy szerencséjének istenasszonya egy kissé kancsalít. A tűzérkaszárnya építésénél mint alvállalkozó, Bakos András is szóhoz jutott. Becsületes hasznót vágott zsebre. Az átvételnél a katonai s polgári honorációnorokból álló vegyes bizottság külön is megdicsérette.

Ez a dicséret volt a karrier kezdete. A hír szárnyára vette a Bakos András nevet, még a lapok is megemlékeztek róla. Ha ettől kezdve pályázott valami középítkezésre, már nem fogadták fitymálva az ajánlatát. Oh, ez igazi szakember! Oh, ez becsületes munkát ad! Ez nem svindlízik. Ez reálisan dolgozik.

Aztán jött a sok magánépítkezés. Elárasztották Bakost a megbízásokkal. Már egyedül nem is győzte a munkát. Három-négy rajzoló napestig szorgalmaskodott az irodájában. — A pénz csak úgy dőlt hozzá. Kezdték tollasodni. Ez emelte a tekintélyét és szaporította az irigyeit. De ezek nem tudtak neki ártani. Csak a háta mögött agyarkodtak rá, szemtől-szemben meghunyászkodtak a lekötélő udvariassága előtt. Valósággal le tudta őket fegyverezni. Az igazi szerencsét akkor találta meg Bakos, mikor a városi közkórház építését elnyerte. Nagy vállalat, fényes vállalat, busás jövedelem. Fáradszóról munkaköve

ANKÁK!!
 a, falragaszok,
ANYOK,
 gyorsan és a leg-
 nek a
mdájában
 am alatt.
 s eszközölhetők,
 amprecht-palota).

OK.
z Isten!
 Menő.

önben haragudott
 elkedése miatt s
 felettel hatalmat
 magára hagyta.
 lt egy korosabb
 nyáron utazási
 a Tatra regényes
 dőket, üdülő he-
 kies fekvésű Fe-
 rdőhelyen köny-
 barátoknak az
 lledt falai között.
 ulás alkalmával
 a nagy kerítő,
 öki oklevélnek
 megnyugvással
 hogy kipihenje a
 öket gyűjtsön a
 polgári élethez.
 tól tanulta, a ki
 ár legelső pol-
 ár önérejből, a
 zeretével.
 községes név-
 kezdte meg
 m ismert senki.
 lták, a pályá-
 állalkozók nem
 Az ismeretlen-
 zívós anyagból
 vissza a küzdé-
 nénykedett, türt
 solyogott a sze-
 sl szemével, de
 hogy szeren-
 kessé kancsalít.
 mint alvállal-
 oz jutott. Be-
 e. Az átvétel-
 rációzorokból
 s megdicsérte.
 arriér kezdete.
 os András ne-
 lékeztek róla.
 lami középít-
 k fitymálva az
 mber! Oh, ez
 em svindlízik.

azonban még itt sem telt be. Vagyonának egy részét gőztéglagyár építésébe fektette s ez az új vállalat oly fényesen bevált, hogy rövid idő alatt a gazdag emberek között emlegették a nevét. Ez a siker érlelte meg benne azt a gondolatot, hogy most már kissé nyugalmasabb életre térjen át. Építkezéseket alig vállalt, munkásságát kizárólag a téglagyárnak szentelt s élt a családjának. Szorgalmas, dolgos polgárosszony volt a feleség, a ki a férje által szerzett vagyon megtakarításában kitűnő munkatársnak bizonyult. És a fia! Derék gyerek. Erős, mint a vas. Szép, mint a nádszál. Tüzes, csillogó szemekkel. A homloka csupa értelem. Első eminens. Ember lesz még abból. Különb, mint az apja.

Hát így éltek. Szeretet, megértés és munka között. A boldog családi élet fénye aranyozta be házuk felett az eget s örökös tavasz hintette rájuk fűrtös virágait.

Van valami régi monda, a mely azt tartja, hogy az istenek egy bizonyos ponton megirigylék az ember boldogságát. Bakoséknál betelt ez a monda. A szorgalmas feleség és gongos anya váratlan halála mély gyászba borította a házat s idő kellett hozzá, míg férj és fia fel tudtak ocsudni a mérhetetlen fájdalomból. Elemér már legényember volt s anyja elvesztése lesújtó hatást gyakorolt érzékeny kedélyére. Tulságosan megkomolyodott s nem tudott többet úgy örülni az állandó szerencsének, mely atyja vállaltait kísért. A gőztéglagyár pedig aranybányának bizonyult, annyira, hogy mesés árakat ígérő vevők jöttek rá. Bakos, a ki a kínálkozó alkalmat mindenkor számító észszel tudta kihasználni, a gőztéglagyárt eladta a néhány év óta alakult s biztató izmosodásnak indult „Szevári Hitelintézet“-nek oly módon, hogy a vételár felét készpénzben kifizette neki a bank, a másik felével pedig a részvényesek sorába lépett. Tőkéjét jól helyezte el s így gond nélkül élhetett volna, ha folytonos munkához szokott természete nem hajtotta volna valami tevékenység után. Alkalom csakhamar kínálkozott rá, hogy ismét a munka aktív harcossai közé álljon. A hitelintézet igazgatóját megválasztották országgyűlési képviselőnek s a részvényesek bizalma Bakost szemelte ki utódjául. Jó választást csináltak. A Bakos reális üzleti érzelme, szorgalm, tekintélye és összeköttetései előkelő nivóra emelték a hitelintézetet. Egy pár sikerült tőzsdei operáció, két vicinális finanszírozása, a Szevári folyton fejlődő kereskedelmi életében annyira nélkülözött második áruraktár létesítése s a bank-üzlet valamennyi ágában tanusított korrekt és előzékeny kiszolgálás, rövid négy év alatt hatalmas lendületet adott az intézetnek s Bakos örömmel látta, hogy működése fényes erkölcsi és anyagi eredményeket termelt. A hitelintézet a vidék egyik legkeresettebb bankjává fejlődött s az ország pénzügyi köreiben irigylésre méltó hírnevet szerzett magának.

Bakost, mint a becsületes munka emberét valósággal ünnepelték szűkebb hazájában, Szeváron s a polgári elem, mely a város belső életében hangadó tényezőt képezett, vezéreül tekintette. Általános tisztelet és szeretet vette körül. Egyes körök már képviselőnek akarták megnyerni, mások ismét a város élén óhajtották volna látni.

A közbecsülés közepette annál kirívóbb ellentét gyanánt marcangolta a Bakos egyenes, őszinte lelkét Babaroy báró gyűlölködése és lbántó megvetése, amelynek személyes motivuma a fiatalok ismerettségéből sarjadzott elő.

V.
 A fiatal bárónőnek megtetszett az intelligens megjelenésű, csinos arcú Bakos mérnök. Olyan odaadó figyelemmel hallgatta a szórakoztató hegyi séták közben disztíngvált beszédét s komoly terveit, hogy az őszinte elmélyedésben észre sem vette, mikor a csöppet sem bátorlalan fiatal ember gyöngéden karjaiba fűzte a karját. Talán azt sem érezte, hogy a fiatal ember lázas vagyódással simult az oldalához, ő csak a két tüzes szemének mámorba ringató lángolását látta s lágy csengésű hangjában

gyönyörködött, mely úgy folyta körül, mint valami tulvilági muzsika.

A karsu fenyők titokzatos suttogása mohón nyelte magába a fiatalok elfojtott beszélgetését, melyből a diszkrét társalkodónak mit sem hallott. Nem is volt rá szüksége; anélkül is megértette, hogy a két fiatal szív fellángolása kiáltozó, harsogó himnusz zengezedett a lüktető csendességbe s örvendő lélekkel mondogatta magában:

— Ez a szerelem, ez a szerelem...
 (Folyt. köv.)

Ingatlanok forgalma.

Nagy János és neje Magyar Zsuzsánna veszik a debreceni 9826. sz. tjkvben foglalt 280 négyszögöl ujosztású földet Tőke Istvánétól 2400 koronáért.

Debrecen virosa veszi a debreceni 9733. sz. tjkvben foglalt Piac utca 11. és 13. számú házat a debreceni kölcsönsegélyzőtől 156.341 K 50 fillér.

Bot István és neje Kelemen Ilona veszik a debreceni 3880. sz. tjkvben foglalt 1206. négyszögöl tégláskerti szőlőt Bakó Sándor és neje Piália Rózától 2750 kor.

Erdős Imre és neje Váci Erzsébet veszik a pusztai fancesikái 53. sz. tjkvben foglalt 5 hold 1110 négyszögöl kaszállót Abuczki Mihály és neje Bagi Juliánától 4000 koronáért.

Pavlovics és Szilágyi építő-cég veszik a debreceni 2879. sz. tjkvben foglalt Piac utca 45. számú házat özv. Matinonpvszki Gyuláné Marjalaki Juliánna és társaitól 120,000 K.

Gyarmati István és neje Liptai Mária veszik a debreceni 4400. sz. tjkvben foglalt Bathányi utca 15. sz. házat Emert Antalné és társaitól 50,000 K.

Varjas Juliánna veszi a debreceni 8191 sz. tjkvben foglalt 5 hold 992. négyszögöl ujosztású földet Busi Bálint és nejétől 4800 koronáért.

Horváth József és neje Oláh Juliánna veszi a pusztai fancesikái 38. számú tjkvben foglalt 13 hold 1208, négyszögöl kaszállót Nagy Ferenc és neje Nyiri Juliánától 8300 koronáért.

Vai György és neje Mihályházi Ludovika veszik a debreceni 9203. sz. tjkvben foglalt 414 négyszögöl majorsági földet Tolvaj József és neje Szemes Máriaától 3700 kor.

Ifj. Posta János és neje Tar Juliánna veszik a nagyhegyesi 69. sz. tjkvben foglalt 3 hold tanyaföldet Posta János és társaitól 2400 koronáért.

Lfkovics Arthur veszi a debreceni 6598. sz. tjkvben foglalt Varga utca 23. sz. házat Czako Albertina Bártfai Károlynétól 30000 koronáért.

Szontagh Sándor és neje Danka Zsuzsánna veszik a debreceni 10236. sz. tjkvben foglalt majorsági földet Parti Gábor és nejétől 70000 koronáért.

Schneider Leopold és neje Róth Mária veszik a debreceni 2227. sz. tjkvben foglalt Csokonai utca 16. sz. házat Varjasi Gyula és nejétől 15000 koronáért.

Menetrend.
 Debrecenből indul.

Nap szaka	óra perc	Vonat neve	Hová
éjjel	1:49	személy	Püspökladány, Bpest ny. p. u.
	2:54	"	Máramarossziget, Körösmező
regg.	4:36	vegyes	Tiszafüred, Füzessabony
	2:58	mótor	Püspökladány
	5:14	személy	Nyíregyháza, Sianki, Szerencs
	5:20	"	Szatmár-Németi
	5:30	mótor	Hajdunánás, Tiszalök
	8:09	"	Hajdunánás
	8:51	személy	Nyíregyháza, Szerencs
	8:57	gyors	Budapest nyugati pályaudvar
d. e.	9:41	vegyes	Derecske, Nagyléta-Vértes
	10:00	szem. teher	Királyháza
	11:11	mótor	Hajdúszoboszló
	11:28	szem. teher	Püspökladány
	11:33	vegyes	Tiszafüred, Füzessabony
d. u.	12:10	személy	Budapest keleti pályaudvar
	12:20	gyors	Máramarossziget, Körösmező
	12:15	személy	Hajdunánás, Tiszalök
	12:38	"	Nyíregyháza, Sianki, Szerencs
	2:20	mótor	Hajdunánás
	3:11	szem. teher	Erményháza
	3:45	"	Püspökladány
	3:56	személy	Máramarossziget, Körösmező
	4:28	"	Nyíregyháza, Szerencs
	4:36	"	Hajdunánás, Tiszalök
	4:42	gyors	Budapest nyugati pályaudvar
	4:51	vegyes	Derecske, Nagyléta-Vértes
	5:00	"	Tiszafüred
este	6:57	gyors	Szatmár-Németi
	7:00	személy	Büdszentmihály
	7:05	"	Nyíregyháza, Szerencs
	9:00	"	Szolnok
éjjel	10:37	mótor	Nyíregyháza
	10:45	személy	Budapest keleti pályaudvar
	10:53	"	Máramarossziget

Debrecenbe érkeznek.

Nap szaka	óra perc	Vonat neve	Honnan
éjjel	1:29	személy	Máramarossziget
	2:28	"	Budapest k. p. u.
regg.	5:08	"	Nagyvárad, Püspökladány
	6:34	mótor	Nyíregyháza
	6:58	személy	Királyháza
	7:14	"	Tiszalök, Hajdunánás
	7:20	vegyes	Nagyléta-Vértes, Derecske
	7:32	személy	Tiszafüred
	7:46	szem. teher	Püspökladány
	8:10	személy	Szerencs, Nyíregyháza
	8:46	gyors	Szatmár-Németi
d. e.	9:36	mótor	Püspökladány
	11:22	személy	Szerencs, Nyíregyháza
	11:26	mótor	Hajdunánás
	11:40	személy	Körösmező, Máramarossziget
d. u.	12:08	gyors	Budapest ny. p. u.
	2:00	mótor	Tiszalök, Hajdunánás
	2:51	szem. teher	Püspökladány
	3:05	vegyes	Nagyléta-Vértes, Derecske
	3:25	személy	Sianki-Szerencs, Nyíregyháza
	3:36	"	Budapest k. p. u.
	3:40	mótor	Hajdúszoboszló
	4:22	gyors	Körösmező, M.-Sziget
	6:44	vegyes	Füzessabony, Tiszafüred
este	6:27	személy	Tiszalök, Hajdunánás
	6:34	mótor	Hajdunánás
	6:43	személy	Szatmár-Németi
	6:49	gyors	Budapest ny. p. u.
	7:04	szem. teher	Nyíregyháza
	8:46	személy	Szerencs, Nyíregyháza
éjjel	9:25	személy	Szolnok, Püspökladány
	10:00	"	Füzessabony, Tiszafüred
	10:12	"	Körösmező, M.-Sziget
	10:20	"	Sianki-Szerencs, Nyíregyháza
	10:27	"	Tiszalök, Hajdunánás

Madár kedvelők figyelmébe!

Mi az ami oly szépen dalol azon kis házban odaát? Halgatni reggeltől nap estig elbűvölő dalát. Ezt kérdező egy kis finoska a szomszéd ház urától. Mert ajándékba akar egyet kérni az atyjától. Az egy jóhangú kis kanári. Mi egy drága kincs. S ezt a hangot meg fizetni olyan összeg nincs. Debrecenbe a tenyésztője Péterfia utca 26 szám alatt. Kérd meg tehát jó atyádat, hogy onnan vegyen madarat.

Új vasbutor és

sodrony ágybetét készítő

Neumann J. Debrecen,
 Péterfia-u. 19

Készítik a legkényesebb izlést is kielégítő s a leggyorsabb vasbutort és sodrony ágybetéteket. Mindennemű javítást elvállalok. 853

Fogtechnikai műterem 2213

Kossuth-utca 15. szám alatt.

Fogak és helyes fogsorok, szápadlás nélkül. Arany fogkoronák. Arany hidak és mindennemű kautschuk fogak, melyeket a szájból kiveni nem kell. A gyökerek eltávolítása felesleges. Vidékiek egy nap alatt kielégülhetnek.

Mérsékelt olcsó árak!

Reitner Sándor
 fogtechnikus.

Debrecen, Kossuth-utca 15.

Újévi ajándékok. Tombola tárgy legolcsobb a Budapesti Korona Áruházban

Budapesti nagy Áruház mintájára ujonnan lett berendezve a hol minden kapható.
Debrecenben, csakis Piac-utca 19. szám alatt létezik
a Bika szálloda mellett

Külön osztályok:

50 filléres 1-2 koronás gyermekjáték és disztárgyaknak.

Diszasztalka, csodaszép, mahagoni utánzat vagy majolikából 2 korona.
Csodaszép dohányzókészlet, mahagkni utánzat, még itt nem létezett 2 korona.

Diszműtárgyak diszórák, dohányzók tentakészletek 3 águ
Gyermekjátékok, valódi francia babák babakocsik
Kinaezüst cukortartók, diszkosárcák, menyasszonyi ajándékok, háztartási cikkek
Női kézitáskák fénykép képes albumok és emlékcönyvek
Sörös boros likőrös, ebédlő, mosdókészletek, virágvázák és majolika tárgyak
Névjegy állványok tortatálcák, nikel tálcák és fatálcák.

Berndorfi evőeszközök, kinaezüst és alpackából, jótállás mellett.

Pénz, szivar, cigaretta tárcák, bankótárcák himezve és solingeni zsebkések.

Tízezer különféle legújabb társasjátékok sakk, dominó, tombola 30 fillértől 30 koronáig.

Skóth Sándor fegyverműves Debrecen, Piac-u. 75.

Raktáron
tart: A
legfino-
mabb

SZAUER

fegyvereket, vala-
mint más legjobb
fajta gyártmányu
fegyvereket olcsó-
ban mint bárhol.

Teljes felelősséget vállal a
lövésért és alkatrészekért.

Összes vadászati cikkekben nagyraktár.

Javitások jutányosan és szakszerűen tel-
jesítettek.

Nagy Lajos hirdetési Irodájából
Csapó-u. 13.

Eladó a Csapó-utca 52.
számu sarok ház, a
hol a Fiume kávé-
ház van! Ára 22 ezer frt. 2050
Bővebb felvilágosítást nyújt az iroda.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13. szám.

Nagyon olcsóért és kedvező fizetési fel-
tételék mellett meglehet
kapni a Simonffy-utca 49 számu házat!
Rajta házvevők, ne szalajtsák el e kedvező
alkalmat!
1967

Felhívás.

A Hatvan-utca végén levő **ló-
vasuti fatelepen** vil-
lanyerőre berendezett 3 éves
vágásu száraz tűzifa felvágva
nagyobbvételnél a város hi-
vatalos mázsáján lemázsálva
mázsánként 2 korona. Valódi
porosz szén 4.80 korona. **15
frtért** kaphatóegy ol jó szá-
raz tűzifa. 1420 Telefon 713. sz.

Megkezdő-
dött a nagy

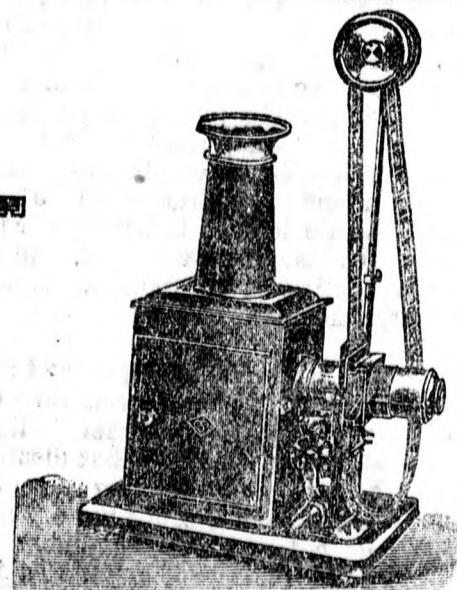
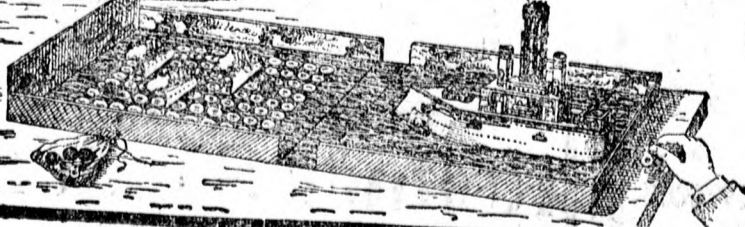
karácsonyi vásár

MENTZE HENRIK újdonságok áruházában,
Debrecen, Kossuth-u. 4.

☐☐☐ Gyermekjátékok és ajándéktárgyakból ez alkalommal ☐☐☐
rendkívül sok újdonság érkezett.

Olcsó szabott ár.

Figyelmes kiszolgálás.

TARR MIHÁLY
adásvételi és hirdetési irodája
Debrecen, Hatvan-u. 16. Telefon 683.

A Hajnal-utca 27. sz. a ház haláleset miatt eladó, több lakosztály, jó karban, jól jövedelmező.

Bővebb felvilágosítással szolgál fenti iroda.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Jgazán jó házvételt csinál az!
aki megveszi a Honvéd-utca 14 számú házat! Gyönyörű nagy ház, óriási telekkel! Uri lakosztály. 2056
Ára 20 ezer-ft.

Értesítés!

Eltekintve az ideiglenes kedvezőtlen borterméstől, minthogy pincém tel- halmozva vannak, a következő jutá- nyos áron ajánlom tisztán kezelt faj- boraimat:

1 liter új-bor 32 kr.
1 " ó-bor 36 kr.

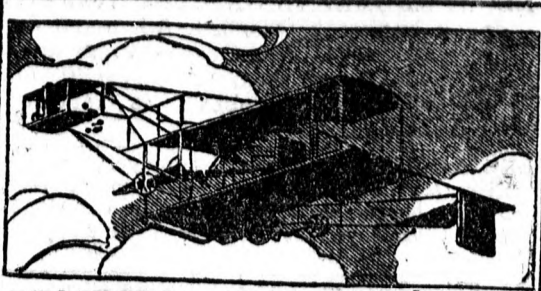
5 literen felüli vételnél 2 kr., 10 literen felüli vételnél már 4 krt engedek.

Továbbá hektoliterenkint érmelléki új bort 16. frt, homoki fajbort 18 frttől, ó bort 22 frttől ajánlok üzletemből, vagy Bocskay kerti pincéből.

Ajánlom még tisztán kezelt 1907. évbéli jankai valódi bakar és Delavára borom, literenkint 60 kr.

Kiváló tisztelettel:

Jóna János
fűszerkereskedő és bortermelő.
Nyil u. 34. Telefon 704. sz.

VAGYONOS, HAZAFIAS ÉRZESŰ FÖLDBIRTOKOS

ismerettségét keresem, ki szakértők által is kiválóan elis- mert repülőgépet előállítási költségét fe- dezné és az esetleges gyártáshoz szükséges tőkét rendelkezésre bocsátja haszonrészesedés mellett. — Szíves megkereséseket: ANTALFY JÓZSEF könyvkereskedő, DEBRECZEN.

BIRTOK.

Nyirábrányi vasut állomás és köves ut mellett egy

65 holdas tagos birtok

mindent megtermő föld 2 holdon fekvő jó belsőségi épületekkel és lakással azonnal ol- csón eladó.

Továbbá több kisebb nagyobb föld ház és szőlőbirtok eladásával és haszonbérbe adá- sával vagyok megbízva, kérem az érdekelte- ket hozzám fordulni személyesen vagy levél- ben válasz bélyeggel. 2216

Vége egy jóra való családost convention tehenész is kerestetik ujévve, vagy későbbre.

Rác Jánosnál

Debreczen, Kossuth-utca 50. szám alatt.

7822/909 Rk.

Árverési hirdetmény.

Az üzletszabályzat 70 §-a ér- telmében elárverezendő kézbesíthet- len tárgyak Debreczen állomás teher- kiadási raktárában

1909. év december hó 28-án

délelőtt 9 órakor kezdődő nyilvános árverésen elfognak adni.

Debreczen, 1909. december hó 22.

2210

Raktárfőnök.

BUTOR

LEFKOVITS JAKAB

butorkereskedő, asztalos,
:: kárpitos és díszítő ::

DEBRECEN, Széchenyi-utca 1. szám.

Óriási választék mindenféle butorokban, ebédő, háló, szalon, férfiszoba és teljes

nyenyasszonyi kelengyék

azonnal készen.

Legszolidabb bevásárlási forrás. — Jutányos és pontos kiszolgálás.

Kellő biztosíték mellett

részletfizetésre

is kapható.

1985

Bérgazdaságok,

továbbá ipari és kereskedelmi vállalatok

finanszírozását

a legelőnyösebb feltétel mellett vállalja a

FORGALMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

DEBRECZENBEN.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Dija 10 szóig 40 fill., minden további szó 4 fill., vastagabb betűvel nyomtatott szó 8 fill.

Levélbeli tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg beküldetik.

Apró hirdetések előre fizetendők.

AJANLAT.

- HA** rosszul lát forduljon bizalommal Löbl Gyula és társai látszerészhez Debrecen, Piac utca 63. 5898
- Kézi és láda kofferek** olcsón kapható és megrendelhető, javításokat olcsón eszközöltetnek Piac-u. 47. főostáival szemben. 6092
- 6910 állandó vevőm legjobban bizonyítja, hogy mindenféle butorok, vászon, női divát áruk, férfi és női felöltők a férfi ruhák csekély heti vagy havi részletfizetés mellett legolcsóbban egyedül csak nálam szerezhető be Kaiser Salamon, Debrecen Hatvan-u. 2. Telefon 685. 6066
- HAT** szobás lakás, külön kerttel és verendával május 1-re kiadó. Széchenyi-u. 20. 6059
- Sajáttermésű Tokaji bor zártvegekben elarusitattik Fűvészkert-u. 22. a. 6057**
- VILÁGHIRŰ** Martell-Cognac J. & F. Martell egyedüli tőraktár Debrecen és vidéke részére Varay Józsefnél. 5990
- EGY** csinosan butorozott szoba kiadó. Ugyanott ebédkoszt kapható. Szentanna-u. 58 szám. 5983
- 3-4** százalékos Törlesztéses kölcsönök kaphatók földbirtokra vagy házra, Miklós Ignác bankirodája utján Piac-utca. 9. Felvilágosítás díjtalanul. 5972
- EGY** utcai butorozott szoba külön bejárattal kiadó, Rákóczi-utca 7. 5959
- HASZNÁLT** butorokat vesz és elad Kónya József asztalos. Pacsirta-utca 27. sz. 5907
- A** legjobb aromás zamatos kávék vevő előtt pörkölve kaphatók Királynál, Degenfeld-ter. 5845
- DISZNÓLÉSHEZ** a legjobb rizst, fűszereket, hófehér sót, naponta frissen, villanyerővel darálva kaphatja Királynál, Degenfeld-terén, hol 1 Kg. mazsola 48 krajcár. 5844
- NAGY ANTAL** karpitosnál kész diványokat lehet kapni. Javításokat jutányosan vállal. Debrecen, Arany János-utca 38. 5818
- GOWERIROZOK**, pliszérozok legszebben, legolcsóbban. Berlini módszerrel, Iklódy Jánosné Csapó-u. 63. 5809
- SZALONNA**, hus és kolbász füstöléseket legszebben eszközöl Medgyaszay Sándor hentes mester, Debrecen, Vigkedvü Mihály-utca 10 szám. Ugyanott egy zuzógép eladó. 5782
- MODERN** hajviseletekhez, drótbetétek, loknik, frizettek, krepék, hajfonatok, parókák jutányosan kaphatók Boczán Ferenc fodrásznál Hatvan utca 2. Kihullott haját veszek. 5756
- BUTOROK** legolcsóbban kaphatók, havi részlet fizetésre is. Weisz Gyula asztalos és karpitosnál, Széchenyi-u. 19. Minden karpitos munkát felvállal. 5755
- 28** krajcárba kerül egy pár férfi vagy női harisnya fejelése Benyáts Emil harisnyakötő iparvállalata. 5750
- PRINCESS** és directoir fagonhoz a legjobb szabású miederek olcsó árban Benyáts Emilnél kaphatók. 5751
- PÖRKÖLT** kávé különlegességek villanyüzemű kávépörkölde a kirakatban, Félegyházy Jánosnál Piac- és Miklós-utca sarok. 5749
- Bőrbutort, bőrkabátot** bőrdönöket fest Köhler Lajos karpitos és díszítő Piac 40. 5730
- Heti és havi részletfizetésre** lehet kapni mindennemű férfi és női ruhákat, felöltőket, szöveteket, szőnyegeket stb. Simonffy-utca 6 szám a tejpiaccal szembe Adler és Schwarzl cégnél. 5084
- Sajáttermésű** ó és új érmelléki hegyi fajborok különböző éveik kaphatók 50 literen felül Tóth Sándornál Hunyadi-utca 26 sz. Debrecen 4958
- Earmilyen régi kalapokat** rövid idő alatt majdnem újá átalakít és tisztít, javít, a legjutányosabb árban. Borza István, Csapó utca 2. 4600
- FRISS** (kóser) teavaj kapható naponként József kir. herceg utca 34 sz. 6180

LEGALKALMASABB Karácsonyi és újévi ajándékok kaphatók Gasparik Adám mű órásnál. Debrecen, Piac-utca 85 szám a. Royal kávéházzal szemben. Ugyanott óra javításokat legjobban és legolcsóbban jótállással készítik. 4330

LEGDIVATOSABB blousok, kötények, alsó szoknyák, férfi, női és gyermek fehérneműek leszállított áron beszerezhetők Márton Gyula üzletében Piac-u. 9. Ujharisnyák kötése és fejelések elfogadtatnak. 4247

A „Friss Ujság“ tartalmas naptára már megjelent és 30 fillérért kapható a lapárosoknál. SZABÓNÓ munkát vállal, Cim Eötvös-u. 65.

LEGUJABB divatu pliszérozást szépen gyorsan készít Gerzsánné utóda Arany-János-u. 35 szám. 6107

KIS Szepesen 47 hold szántó föld tanyával 1911 évtől több évre kiadó. Ertekezhetni Busi utca 20. 6110

EGY liter kitünő bor 1908 évi termés 34 krajcár Spitzernél. Csapó utca 12. 6111

UJONAN épült II. em. házban 2, 3, 4, 5, 6 szobás lakások kiadók május 1-re. Hunyadi utca 17 sz. 6118

HATHÁZ és Gyöngyvirág utca sarkán egy ujonnan épült ház lakással és üzlettel együtt május elsejére kiadó. Ertekezhetni Széll József városi bérház. 6124

EGY különbejáratu butorozott szoba esetleg ellátással azonnal kiadó. Széchenyi utca 27. 6122

KÖLTÖZÉSEKET fűderes sráf-kocin eszközöl Debreceni Lajos, Lorántfi-u. 9. 5101

CIMBALMOZNI tanítók kottából és cigányos modorban úgy kezdőket mint haladókat. Bihary Gizella Baross-u. 20. 6120

MODERN 6 szobás lakás kiadó. Szent-Aanna utca 45. 6117

MODERN villa és egy családi ház kiadó mindkettő szőlős és szép gyümölcsös kerttel villanyvilágítás fürdő szoba stb. bővebbet a tulajdonosnál. Széchenyi kert 16. 6095

KIADÓ utcai lakás május 1-re teljesen modern földszinten öt szoba, konyha, két speiz, cselezszoba, pince, fatartó, gáz és vízvezeték Verbőczy-utca 12 sz. Ertekezhetni Simonfi-u. 19 sz. a tulajdonossal. 6115

Valódi „JOHN“
gyors gőzmosógép
leszállított áron kapható csakis
Veréb Sajosnál,
Eötvös-u. 6. Debrecen.

KERESLET.

KERESKEDELMIT végzett leány néhány évi gyakorlattal perfekt könyvelő és levelező felvételt Killer Ede butorgyárosnál, Piac-u. 41 Németül levelezni tudók előnyben részesülnek. 6091

EGY árva leány gyermeket 1-10 éveses örökbe fogad magános urnó. Cim kiadóban 6002

Egy szoba előszoba a Piacon irodahelyiségnek bérbe kerestetik. Cimet a kiadóban sziveskedni leadni. 4850

ASZTALOS tanulók felvétetnek Bányai Gábor asztalosnál. Varga kert. 6106

VARÓNÓ egy kis szobát keres mindennemű varásért, czim a kiadóba. 9128

KOCSISÓK és gépközlelők jó fizetés mellett felvétetnek. Teleki utca 100. 6123

Jó irású fiatal ember kereskedelmi irodáqá kezdő fizetéssel felvétetik. Ajánlatok a kiadóba „Szorgalmas“ jelígre. 6119

ELVESZETT Szerdán egy hété egy szerződés, megtaláló jutalomba részesül ha elviszi Pacsirta utca 28 számhoz, Ludmán József. 6116

TAKARITÓNÓ kerestetik január 1-re Széchenyi utca 9. földszint jobbra. 6112

ELADÁS.

ELADÓ egy kazal szalma az újföldön vámospécsi 1-ső utkaparó ház mellett. Ertekezni Pacsirta-utca 42 szám. 6089

EGY nyolcz lőerejű cséplőgép eladó. A városba meglekinthető. Hol? megmondja a kiadó. 5748

SAJÁTTERMÉSŰ finom bor (6 és uj) eladó. Szemere tanitónál, Rákóczi-utcán. 5945

VAN egy házam Lorántfi-utca sarkon tartalmaz tizenegy szobát és hozzávaló melléképületek, a lakásokba be van vezetve gáz és villanyvilágítás. A Halápon hatvanöt katasztrális hold kasszálóm gazdasági épületekkel, egy hold csemege szőlő deszka kerítés közt. Ertekezhetni lehet Lorántfi utca 46 szám alatt a tulajdonossal. Kedvező feltételek mellett eladó. Némethy Sándor. 5903

FAZEKAS MIHALY-utca 5. sz. csinos kis uri ház előnyös feltételek mellett azonnal eladó. 6031

Egy jó karban lévő használt zongora sürgősen eladó. Ertekezhetni Csáthy Ferenc könyvkereskedésében. 5066

ELADÓ a Fűvészkert utcai 6-ik számú ház. 6102

Csemege szőlőt legnemesebb teli fajokban muskotálylyal 5 kilót 4 koronáért, remek szép finom almát vagy körtét 3 koronáért, vékonyhéjú Cit vagy óriás birset 2 és fél koronáért, óriás gesztenyét vagy lédús citromot 2 koronáért szállít Müller I. gyümölcskivitele Kiskunhalas

ELADÓ ház fűszer üzlettel, korlátolt italmérés trafik és szesz engedéljével kevés pénzzel megvehető. Cim a kiadóba. 6127

NÉGY kerékű hazi kócsi eladó. Sarok utca 10 Gólya utcával szembe. 6126

VARGAKERT első járás 15 sz. alatt 2 ház eladó vagy cserébe. 6105

ELADÓ ház jó forgalmu fűszer üzlettel, italmengedély van rajta, adó mentes. Bertsényi-u. 26 szám. 6104

SESTA kert nagyerdői járás 15 szám 640 négyszögöl szőlő nyaralóval eladó. Ertekezni Busi utca 20. 6109

ELADÓ az Öndödon percc dűlőben 51. 53 öl tanyaföld. értekezhetni helyszínen Rác Gyula tulajdonossal. 6114

ELADÓ ház vénkert I járás 39 a. 483 négyszögöl szőlő egy szép új házal 1200 forint megvehető. Ertekezhetni ugyanott vagy Sas utca 3 Gizella kenyér üzlet. 6108

EGY fa esztergályos pad, Péterfia utca 25 sz. Házmesternél olcsón eladó. 6113

ELADÓ egy alighasznált automobilaku kitünő hangu gramafon ugyanitt többféle használt, fényezett szekrények ágyak eladók. Kossuth utca 41. hátul keresztépület. 6125

KUT utca 24 sz. kissebszerű ház eladó. 6121

VILMOS huszár laktanya oldalán 2 hold föld eladó. Ertekezhetni Kut utca 80. 6094

Sestakerti szőlő modern (télien is lakják) villákkal (vízvezetékes fürdőszobával) 30 hektó óbor, huszártiszti hátsaló olcsón eladó. Címem kiadóhivatalban. 6098

HOMOKKERT II járás 130 b. számú ujjaz szőlővel eladó, részletre is. 6129

A legjobb Porosz szén
KLÁR ANDOR cégnél
Debrecen, Piac-utca 77. szám alatt
szerehető be legjobban.
Irodai telefon 445. Margittfűrdő raktár telefon 356.

Leszállított olcsó tűzifa
házhöz ölenként 36 korona
80 fillér, felvágva mázsánként 2-20 kor, Megrendeléseket lehet tenni: Schwartz névérek és Kónya László tőzsdéjében, Lorántffy-utca 14. sz. Erzsébet-utca 16. sz. Csillag-utca 24. és özv. Flóhrichné könyvkereskedésében és a telepen. Termény és áru raktár mellett.

Teljes tisztelettel:

Lovass Kálmán s Tsa
Telefon 764. Telefon 764.

or (ó és uj) eladó. 5945
 ci-utcán.
 ca sarkon tartalmaz
 ávaló melfékpületek,
 e gáz és vilany vilá-
 katasztrális hold ka-
 kel, egy hold csemege
 . Ertekezhetni lehet
 it a tulajdonossal. Ked-
 dó. Némethy Sándor.
 5903
 sz. csinos kis uri ház
 zonnal eladó. 6031
 ált zongora sürgő-
 sáthy Ferenc könyv-
 5606
 ai 6-ik számú ház.
 6102
 gnemesebb téli fajok-
 an muskotálylival 5 ki-
 om almát vagy körtét
 agy óriás birset 2 es
 vagy lécus citromot 2
 cskivitele Kiskunhalas
 korlátolt italmérés
 kevés pénzrel meg-
 6127
 dó. Sarok utca 10
 6126
 5 sz. alatt 2 ház
 6105
 iszer üzlettel, ital
 mentes. Bertsényi-u.
 6104
 15 szám 640 négy-
 eladó. Ertekezni
 6109
 dülőben 51. 53. 61
 yszinen Rác Gyula
 6114
 39 a. 483 négy-
 házal 1200 ftal
 gyanott vagy Sas
 6108
 tertia utca 25 sz.
 6113
 omobilaku kitűnő
 többféle használt,
 eladók. Kossuth
 6125
 ház eladó. 6121
 dalán 2 hold föld
 a 80. 6094
 télen is lakják)
 rdőszobával) 30
 hátszó olcsón
 an. 6098
 b. számú ujház
 6129

Karácsonyi ajándék tárgyak

Legjobb órák

Legszebb ékszeresek

Nagyválasztékban. Jótállással.
Kurián Gyula órás és ékszerész
 Debrecen, Piac-utca 42.

Megkezdődött a karácsonyi vásár
LÁM SÁNDOR

üveg-, porcellán- és diszműruházában
 Debrecen, Piac- és Katvan-u. sarok.

Az emeleti szalonokban szebbnél-
 szebb, hasznos dísz tárgyak állan-
 dón kiállítva.

Karácsonyi és újévi ajándékok

a legolcsóbb áron beszerez-
 hetők, kész blouzek, alszok-
 nyák, kész női fehérműek és
 vászon, batiszt zsebkendők, ha-
 risnyák, kesztyűk, esernyők,
 asztal és vászonneműek, nőruha
 szövetek, mosó barhetek, kis és
 nagy gyapju kendők nagyválasztékban

Nádudvary Lajos

divat-, vászon-, kézmű- és rövidárak-
 raktárában
 Piac-utca 28 sz. (a nagytőzsde mellett)

A takarékos pénzt szerető és előrelátó gazda.

Azért fedi épületét „Bohn“ 272. számú cse-
 réppel, mert ezen cserép előnye: Kézél vert
 cserépnél tartósabb, olcsóbb és könnyebb.
 Más hornyolt cserépnél precízebben, légmen-
 tesebben és **Eternitnél** Tűzbiz-
 szebben fedi az **Eternitnél** tosabb
 olcsóbb és kipróbált tartóssága századokra
 kiterjed. — Kapható bármely mennyiségben

BOHN cserépgyártmányok raktárában

Debrecen. Piac-utca 89. sz. a., a hol teljes
 fedelek is elváltatnak.

A hirtelen változó időjárás

folytán első teendő, hogy
 mindazok, a kik **CSUZ-**,
köszvény-, láb-, kéz-, hát
és derékszaggatás kinzó
 fájdalmaiban szenvednek,
 hogy szerezék be a tör-
 vényesen védett, a bécsi,
 párisi és londoni kiállítá-
 son kitüntetett és arany
 :: érmét nyert ::

Hires **Király-féle**
balzsamot,

mely szernek használata
 után a legrégebb bajok is
 elmúlnak és nem térnek
 :: vissza. ::

Egy nagy üveg ára 2 korona.

Egyedüli készítő:

Grósz Nagy Ferenc
 gyógyszerész.

Arany Egyszarvu gyógyszerész.

DEBRECZEN,
Kossuth-utca

Faszén

kapható félkiló és
 kilós csomagok-
 ban ::
 métermázsanként 8 koronáért
Szóllósi Józsefnél Agárdi-u, 6.
Telephon 697.
 Ugyanott egy kézi stráfkocsi megvételre
 kerestetik. 2211

SZULTÁNFORRÁS

A húgyhajtó és húgysavoldó
 vizek királya, bőr- és dús-
 lithion-tartalmu ásványvíz.

Igazgatóság: Budapest, IV. Ferenz József rakpart 22.
 Kútkezelőség: EPERJES.

Kapható Debrecenben mindegyütt.

Bosznay J. és Társa

divatruházában
 a nagyszabásu

karácsonyi

! vásár !
 megkezdődött.

Minden vevőnek érdekében áll az

50%-al leszállított

Ruhakelmék, Selymek, Mosóárak
 :: Óriási halmazát megtekinteni. ::

Különösen feltűnést keltenek jó mi-
 nőségük és rendkívül olcsó árúknál
 fogva:

Francia delinek	43 kr.
Bluz és Ruhaselyem, több ezer méter	65 kr.
Gyapju ruhaszövetek	39 kr.
Flanell ruhaszövetek	26 kr.
120 cm. Csikos Divatszövet	98 kr.
Francia flanell, tiszta gyapju	65 kr.
Selyem Batiszt, uj mintákban	33 kr.
Mosó Delin	26 kr.

Szövet-, Selyem- és mosómaradékok

rendkívül leszállított árakban

Mintákat vidékre
 készséggel küldünk.

Bosznay J. és Társa

Divat és szőnyegruházában 2103
 Debrecen, Kossuth-u. 5.

Olcsó írógépek!

Minden rendszerűek, kitűnő állapotban jótállással adatnak el!!!

„MERCUR“

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat cégénél. Speciális javító műhely!!

„Adler“

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írású és legnagyobb átütő képességű

ÍRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debrecen és Hajdumegyer

KELÉKEK!!!

valamennyi rendszerű író- és sokszorosító-gépekhez!!!

Copying Office! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5-40.

Debrecen, Arany János-utca 2. szám. 1213. Bejárat a II-ik kapun.

Fogtechnikai műterem

Kossuth-utca 15. szám alatt.

Fogak és helyes fogsorok, szájpadlás nélkül. Arany fogkoronák. Arany hidak és mindennemű kautschuk fogak, melyeket a szájból kivenni nem kell. A gyökerek eltávolítása felesleges. Vidékiek egy nap alatt kielégítenek.

Mérsékelt olcsó árak!

Reitner Sándor

fogtechnikus.

Debrecen, Kossuth-utca 15

Molnár Ferencz Zádor Lajos utóda

női divattermében.

Alkalmi vásár f. é. dec. 31-ig bezárólag, előnyös mérsékelt árakban.

Csakis finom divateikkel!

ugymint Costüm posztók, valódi gyapju, ruha és blouz szövetek, színes és fekete selymek.

Női és gyermek felöltők valódi szőrme és plüsch kabátok, boák és muffok, gyapju selyem és csipke blousok, színházi paletok és schálak.

Múlt idényről visszamaradt árúk félárban árusíttatnak ki. 2073

Szántó Zsigmond

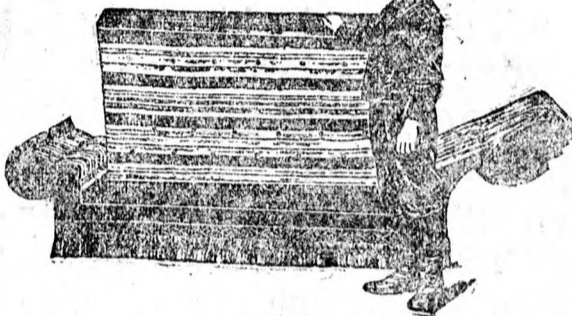
modern kárpitos és díszítő

Debrecen, Fiac-utca 63. sz. (az udvarban).

Elvállal minden e szakmába vágó a legkényesebb igényeknek is megfelelő munkát. Jó munkáért több kitüntetés.

Patent Unicum

éjjel ágy, nappal dívány.

Valódi „John“ gőz mosógép.

A legszükségesebb és leghasznosabb háztartási cikk, mint karácsonyi ajándék ajánlja a legolcsóbb árban helyben Veréb Lajos II. Eötvös-utca 6 szám alatt. Feltehető aki a szép hófehér mosott ruhát kedveli méltóztassanak a nagyválasztékból addig parancsolni míg a készletben tart. 2184

Száraz tűzifa és Porosz Kőszén

Hay Károly és fia

tűzifakereskedő irodája

Széchenyi-u. 12. sz. alá helyeztetett át.

Megrendelések tűzifa öl és vagon számra, valamint Porosz kőszénre elfogadtatnak. 1904 Telefon 276.

Pénz! Pénz!

Ha előnyös, kiskamatu tőketörlesztéses kölcsönt óhajt felvenni, úgy saját érdekében keresse fel Debrecenben a Hunyadi-utca 12. sz. alatt lévő

Pénzügyi Hitelvállalatot,

hol nemcsak földbirtokokra, hanem 6000 koronánál értékesebb lakóházakra is megszerezhető a tőkét és kamatot magában foglaló kölcsön.

Aláírási felhívás

A KÖZPONTI BANK

mint szövetkezet

V. évtársulatába való belépésre.

1910. január elsejére megalakítjuk az ötödik évtársulatot. Beiratkozások az ötödik évtársulatba szövetkezetünk hivatalos helyiségében **Piac-utca 65. sz.** (Czégely-ház.) valamint alantírt igazgatósági tagoknál már most elfogadtatnak. **Egy törzsbetét 50 fillér. Ötéves évtársulat.** 1 törzsbetét **100 korona** hitelre jogosít. Az eddig jegyzett heti betétek közel

kétfélmillió korona

törzsbetéttekéneknek felelnek meg.

IGAZGATÓSÁG:

Dr. Nyiri Ernő,
jogtanácsos.

Szavay Gyula,
elnök.

Lichtblau Albert,
ügyvezető igazgató.

Lestyán Adorján
alelnök.

Bleyer Mór,
Kerekes Géza,

Debreceni Jenő,
Király József,
Nyiri Géza,

Dr. Gáspár Géza,
Klein Ignác,

Publig Ernő

Hoffmann Sándor,
Körner Adolf

Puskás Károly

Horváth Jenő,
Németh András,

Sinka Sándor.

Lajos utóda
ermében.
kelt árakban.
ek!
fekete selymek.
blüsch kabátok,
apju selyem és
nak ki. 2073

rosz Kőszén

és fia

5 irodája
12. sz.
tett át.

öl és vagon
sz kőszénre
Telefon 276.

Nagy Lajos Hirdetési Nagyvállalata Csapó-u. 13.

Nagyon olcsó árért eladó
szép ház hizlalóval
és szállóval!
Óriási nagy telekkel!

Teljesen új és szín tiszta cseréglázból épült és cseréppel fedett épület, mely magában foglal két szobás lakosztályt, mellékhelyiségekkel, jó vízü kut. Van továbbá az udvarban remek berendezésű hizláló 150 darab sertés részére, két cserepes magtár, göré stb.

Van ám még vele 640 négyszögöl 9 éve termő kitünő karban tartott szőlő és az egésznek az ára mindössze csak

négyezer forint!

Ezen remek fekvésű és kitünő levegőjű ingatlan az Olajtűtő mellett levő Kónyatelepen 31 szám alatt van, szomszédja dr. Weisz Bernát ügyvéd ur, tulajdonosa pedig özv. Kozma Józsefné asszony, aki ugyanott lakik. 2140

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13. sz.

Eladó szép nagy uri ház
a Főter szájában, Bethlen-utca 6 szám alatt!
Bővebb felvilágosítást nyújt a 1966
Nagy Lajos irodája.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13.

Akik házat akar-
nak venni!

jutányosan és kedvező fizetési feltételek mellett! vegyék tudomásul hogy a

Csillag-utca 83. számú házeladó.

Évi lakbér jövedelme 400 frt. teljesen új épület, négy rendbeli lakosztályllyal és hozzávaló mellékhelyiségekkel. 2094

SZABÓ LAJOS FIAI CÉG

divatruházában leszállított árak mellett a

Karácsonyi vásár folyamatosan van.

Sport-flanel	eddig 24 krajcár, karácsonyi ára	17 kr.
Velour-Velez	eddig 36 krajcár karácsonyi ára	26 kr.
Mosó-delain	eddig 42 krajcár, karácsonyi ára	26 kr.
Francia-delain	eddig 85-90 kr. karácsonyi ára	50 kr.
115 cm. Angol-szövet	eddig 80 krajcár karácsonyi ára	50 kr.
110 cm. Divat-szövet	eddig 160 krajcár karácsonyi ára	90 kr.
Ruha selymek	eddig 2-3 frt karácsonyi ára	1 frt.

A többi fői nem sorolt mintázott, különféle egyszínű kelméknél 40-50%-os árengedmény.

Állandóan friss

uradalmivaj

kapható

Deutsch Lajos

fűszerkereskedésében.

Piac-utca 38. szám.

A karácsonyi idényre

ajánlom becses figyelmébe az üzletemben rendezett kiállítást, ahol nagyválasztékban saját gyártmányu **habsütemény**, birsalma sajtból **arabeszk**, **barack**, **osemege**, **Patience sütemény**, **madulás sütemény**, **likör és fondán karikák csokoládé alakok** kaphatók, ezenkívül raktáron tartok

karácsonyfa díszeket

kis likörüvegeket, arany és ezüst szálak (jemeta) kis sörös üvegeket, csokoládé szivarokat és oigarettákat, salon cukorkákat legdiszesebben csomagolva és még sok szép és olcsó ajándéktárgyat

RIESZ LIPÓT czúkrász,
Piacz utca 42. 2040

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-utca 13.

Orvos urak

és

Tisztelt fiákeresek!

Eladó lucernásnak való föld a város alatt, a 3 ik kilométer jelzőnél, tehát kocsin menve mindössze 8 perc járásnyira! A szobozlói uton

Ára

Kétezer forint!

Egyik szomszédja e kitünő földnek özv. Öry Mihályné urnó, a másik szomszédja pedig Nagytisztelű K. Tóth Kálmán ref. lelkész ur.

Területe 2 katasztrális hold és 1392 négyszögöl. 2095

Bővebb felvilágosítást nyújt az iroda.

Nagy csoda!!

hogyan sikerült egy óra gyár termékének egy részét megszerezni, és addig míg a készlet tart csoda olcsó áron árusítani. Serkentő óra 1 f. 30 Finom lapos acél és nikkell óra 3 frittől feljebb. Női acél és ezüst órák ugyszintén mindennemű

fali órák

csoda olcsó óra és ékszer üzletébe, áron kaphatók **Gasparik F.** Debrecenben, Hatvan u. 2. szám. Vidékre utárvétellel is. Kérem a cégre vigyázni. Viszonteladónak engedmény. 5874

Karácsonyi és újévi alkalmi vásár **December 31-ig tart**

Szépe Lajos női divatáru üzletében **Kossuth- és Sas-u. sarok.**

Eladásra kerülnek meglepő olcsó árakon Angol és francia kosztüm kelmék, Zsolnai posztók, sima szövetek, divat seviottok, bluz kelmék és selymek, mosó velezek, ftanellek, kartonok, Zefírek, kész női és férfi fehérneműek, mindenféle vásznak, siffonok, asztalneműek és damaszt árúk.

Gombok készítése saját gépen domboru, és lapos alakban. 2200

Meglepő olcsó újévi ajándékok

FŐVÁROSI BAZÁR-ban

Debrecen, Simonffy-u. 1. (Bérház.)

Minden vevőnek ingyen egy szép ajándék tárgy.

Telefon szám 210.

Telefon szám 210.

Bächer Melichár és Johnston

gépgyárának debreceni fiókja

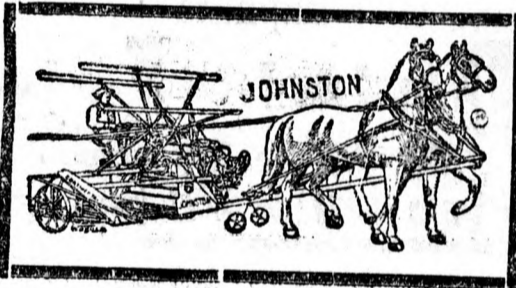
Piac-utca 26. (Nagytrafik udvar) és Piac-utca 43. sz. (szemben a nagytrafikkal).

Ajánljuk:

a volt Weiser-féle kanizsai gépraktár

eredeti Bächer acél ekéinket

legjobbnak elismert könnyű kettős ekéinket, melyek próbára kaphatók.

Eredeti amerikai tárcsis boronainkat. Eredeti Melichár **UNICUM „DRILL”** páros soru

(Ezen immár világhírű gépünket több gyár utánozni igyekszik, de természetesen, hogy ezen utánzatok csak még jobban igazolják az eredeti „Unicum Drill” utólérhetetlenségét s így akaratlanul is az „Unikum-Drill” gépnek csinálnak propagandát).

Eredeti amerekai Johnston kéveköto, marorakó, aratógépeink fűkaszáloinkat, melyek szintén **próbára** kaphatók! Mindkét raktárunkban díjtalan arató gépkészítő tanfolyamot tartunk! Elismert legjobb **Johnston aratógépünk** felől készséggel ad kimerítő levilágosítást méltóságos gróf **Stubenberg József ur** Székelyhidon kinek 17.000 holdnyi birtokának javarészen a tőlem vásárolt **14 kéveköto gép végezte** el az elmúlt évben is, tetjes megelégedésre az aratást.

A legjobb répvágók, szeeskavágók, tengeri morzsolók járgányok stb. **Gőzcséplőkészletek, motorok, olajok, műszaki cikkek, John mosógépek** legolcsóbb bevásárlási forása:

Ráhmer Sándor

Piac-u. 26.
és szemben
Piac-u. 43.

A szokásos karácsonyi alkalmi vásár
az idén már megkezdődött

Kovács Gyula és Társa

női divat termékeiben
Debrecen, Főter 55.

(Hungária kávéház mellett).

Ezuttal rendkívüli kedvező alkalom nyílik feltűnő **olcsó bevásárlásra**, mivel **felöltő és divatcikkekből** melyek mélyen leszállított legolcsóbb szabott árak mellett adnak el.

Occassio eladásra kerülnek: női felöltők posztóból, plüsből, szőrméből, divat és utazó bundák, leány és gyermek kabátok, esti és színházi köpenyek, schalok szőrméboák és muffok, pongyolák, aljak és juponok, osipke selyem és szövet blousok.

Mindezen cikkek a legnagyobb választékban mélyen leszállított szabott árakon kaphatók.

Ékek

-ban

ház.)

rgy.

ám 210.

ton

nagytrafikka).

boronainkat.
UM „DRILL“

bb gyár utá-
ogy ezen után-
k az eredeti
s így akarat-
nek csinálnak

ratógépeink

alan arató
lól kész-
elyhidon
végezte

plőkész-
ási forása :

c-u. 26.

szemben

c-u. 43.

sár

iben
55.

tt).

lított leg-
lített adalnakel.
ák, leány
eboák és
blousok.
phatók.

KARÁCSONY.

A „DEBRECZENI UJSÁG“ MELLÉKLETE.

Karácsony.

*Kigyultak a gyertyák, csilingel a csengő.
Oly szép ez az este, oly enyhe, szelíd!
Megtisztul a lélek, vig lesz a merengő,
Midőn a Karácsony halkán közelit.
A gyermekek álma, a koldusok üdve
Ez a szent alkony, mely szeretni tanít;
Mindenkoron áldva, sebet sohsem ütve,
A menyét a földre lehozza a hit.*

*Kis Jézus, örömeink vagy égi követje!
Zöld fád, a fenyőág egész csodakert;
A nap mosolyogva, álmatagon megy le,
Csupa friss rózsát szed a bus, a levért.
A merre a kétség s a gond letarolta
A szivben az egykor dus hit mezejét,
Tűzét ma a csillag addig ki nem oltja,
Mig újra nem érzi a sziv volt hevét.*

*Az élet, a küzdés elejti ma törét,
A puszta kebelre nyár lángja szakad;
Ki kőnél kopárabb, sivatagnál pöröbb,
Kezet összekulcsol, semmit se tagad.
Hatalmasan ömlik a szeretet árja.
Ah, élni mily áldás! ah, élni mi jó!
Elalszik a bűn is, csak szép mese járja
Most éli világát az aranydió.*

*E boldog örömben szent az egyenlőség,
Karácsonyi révben elsimul a vész,
Nem jajgat a szükség, ünnepel a bőség,
Nincs terhe a soknak, áldása kevés.
Most ember az ember; meglepedésnek
Fonják a világot lágy karjai át,
Hálaadó dalt zeng minden kicsi fészék,
Istent ki-ki buzgó fohással imád.*

Ninette karácsonya.

I.

Mademoiselle Ninettet már felültették az oltárra. Neki hevült arcu sansculottek, a forradalmi katonaság, az egy és oszthatatlan köztársaság hivatalnokai, félmeztelenre vetkőzött citoyennek táncolták körül a hevenyészett trónt, amelyen ragyogva, tündökölve, a szinte hihetetlen dicsőségtől mámorosan ült az „Ész Istennője.“ Testén fehér csalánszövetből készült szoborruhát viselt, kezében „Jupiter-Populus“ felírásu lándsát tartott és szertartásosan előrehajolt nyakkal fogadta a fékevezett, tomboló, vértől jóllakott s vérre szomjazó tömeg diadalordítását.

Még maga is eltűnődött, vajjon ő-e az a Ninette, aki évekkal ezelőtt még külvárosi penészvirág, épen úgy mint az apja, anyja vakbuzgó royalista volt. Aki százszor érezte nagy ünnepnapokon, illatos vasárnap a tömjén-füstöt ebben a templomban, ahol most őt ültették a letaszított Isten helyére. És áhítattal hajtotta meg a fejét, ha a püspök felmutatta a megszentelt ostyát.

Foró borzongás fogta el. Még fülébe reszkelett Chaumete-nek, az államügyésznek szavai, amint a tömeg helyeslő moraja között recsegő hangján kiáltotta:

— Vége legyen a babona sötétségének! A katolicizmus meghalt, éljen az új vallás, az egyedül méltó, a szabad francia nemzethez! az Ész vallása!

S a Notre-Dame falai viszhangozták még egyre a pálinkabűztől szagló tömeg ordítását:

— Vive, Ninette, D'esse-de la Raison!

Már éjjél volt, amire nyugovóra térhetett. Diadalszekerének utja a guillotin előtt vitt el és az istennő összerázkódott. Mintha megsejtette volna, hogy utja még valaha a rozzant faalkotmány lépcsői felé fogja vinni. Hiszen Marat, Danton és Robbespierre azért hajtottak ma térdet előtte, azért kiáltották ki Istennőnek, hogy a király után Istent is öl-hessenek.

Végre egyedül volt lakásában. Fázékonyan vont a össze lenge ruháját. Távolról még hangzott az őt hazakisérő tömeg kiáltozása. Kis szobájában idegenszerűnek, félelmetesnek tűnt fel minden butordarab. A kis arany kazettát, ahová hajtúttette, de Launay marquistól kapta. A fényes, csiszolt velencei tükör Noailles marsall ajándéka.

A falra tekintett. Ott meg egy régiművű vert ezüst feszület állott, amelyet D'ityen abbé hozott számára a szent-földről. Talán az egyetlen egész Párisban. Ki is keresné azt az új Isten lakásán.

Ninette végigzuhan a nyirkos, nedves padlózatán. És keservesen zokogni kezdett. Most tudta meg, hogy nincs senkije, akit segítségül hívhatna, akihez imádkozhatnék. Tudta is ő szegény, mi az az Ész? És a trónraemelés, a bálványozás nagy komédiájából csak az értette meg, hogy neki, az asszonynak, a szépségnek és varázsának áldoz az egész megvadult, határokat nem ismerő nagy tömeg.

Volt valami fenséges, egész Páriszt megalázó ebben a sokaságban.

A megkoronázott Istennő siratta az elűzött Istent.

II.

Egymásután futottak a hónapok. És tombolt, mint az elemi erővel előtörő fergeteg, a forradalom. Robbespierre a vérpadra hurcolta Dantont s amikor a forradalmi hadsereg viszszaosztotta a győzelmesen közeledő osztrákokat, a dühöngés nem ismert határt.

S Ninette apró eszével, az érzéki gyönyörűségek után vágyódó szívével napról-napra kevésbé értette, mi történik vele? Miért kell napjában kétszer gyaloghintójában végigvonulnia a városban és különösen miért hurcolják olyankor előtte a guillotine favázat. És miért ordít érthetetlenül zavaros kiáltásokat hozzá a tömeg?

És a tömeg napról-napra változott. Csak a frigiai sapka és a széles, piszkos trikoloröv volt mindég ugyanaz. Csak az arcok változtak egyre, de az arckifejezés mindig ugyanaz maradt. Ugyanaz az éhes, pálinkától, vértől részeg, eltorzult arcok, ugyanazok az eszeveszett mozdulatok és mindig egyazon ordítás.

S a kis Ninette sokszor eltűnődött:

— Hiszen én most istennő vagyok. És mindig úgy tanultam, hogy az istenekhez az ember imádkozni szokott. Egyedül, magában. És nem keveredik a csöcselék közé, nem kiáltoz veszett, utálatos átkokat. Mit akar tőlem

ez a megvadult tömeg? Az Istentől jutalmat és bűnhődést várhat csak. Vagy azt akarja, hogy én gyilkoljak, öljek, raboljak és káromoljak helyettök.

Sokszor az is az eszébe jutott:

— A nép nem vesztett semmit. Ha könyörögni, imádkozni, bálványozni akar. Isten helyett istene vagyok én. Ha panaszkodni akar, ha ismét szükségét érzi, hogy szentségtörő névvel illesse a legfenségesebbet, ám átkozhatja a Ninette nevét. De kihez imádkozzam én? Kitől kérjek segítséget, oltalmat? És kinek panaszoljam el ezer bánatom és keserűségem? Vajjon ki értene meg engem.

Imádkozott:

— Atyám meg tudná-e bocsátani nekem? A tömeg magával hurcolt és én velük együtt kiáltoztam; Nem kell nekünk az Isten, adjatok forradalmi vallást! Tudtam is én akkor még, mit jelent az. Ma már tudom és látod a fal nyirkos lett a mindennapi könnyeimtől...

A jóléti bizottmány ítélte a mindenható Ész nevében. De sokszor még Robbespierre is sóhajtva írta alá a halálos ítéleteket.

De a népnek táplálék kell. S amíg ők római ordítva követelte: panem et circenses, a spanyol: pan ij toros — a francia sokkal szerényebb volt — ő a kenyeret elengedte. Inkább éhezett, de a guillotine áldozatait megkövetelte. Annak nem volt szabad elmaradnia.

De Robbespierre tudta, mi következik. Hogy egy nap majd elfogynak az áldozatok, nem tud többé gyanusát találni, s akkor ő jön a sorra. Egyedül Ninette feküdt le mindennap bűnbánóan, megkönyebbülten. Ő nem is sejtette, hogy egy napon ő is a rettegett guillotinhoz kerül.

III.

A nagy térre, amely Sanson mester birodalma volt s ahol a szédületes gyorsasággal gyilkoló nagy gép, az orvostudomány fenséges diadala állott — fehér karácsony közelgett. Nem december volt, de talán thermidor, nem huszonegyedikét írtak, de talán kilencedikét s a nagy Párisban egyedül Ninette jutott eszébe, hogy ma lesz karácsonyestéje.

Lágy pászmákban hullott a hó. Fehér karácsonyt ígért, de a Sanson mester munkája vörös karácsonyt varázsolt azóta. A széles acélbárdról óvatosan letörülték a reá hullott hószemeket s a gép megkezdte működését. S a természet összeolvadt a természettel, a vér a hóval. S az lett belőlük a mi minden emberi törekvéstől, álomból, nemesnél nemesebb küzdelemből: sár, közönséges piszkos, nedves sár.

Ninette azon a napon aratta első diadalát. Kétségbeesett könyörgésére a forradalmi törvényszék megkegyelmezett d'Ayes abbénak, akitől feltéve őrzött kincsét, a feszületet kapta egyszer ajándékba.

Estefelé d'Ayes felkereste, hogy megköszönje közbenjárását. A börtön levegőjétől, ezer halálfélelemtől megviselt arca sápadt, beesett volt. Most már az engesztelhetetlen tűz, a hit is kialudt szemében. Hogy életét megmenthesse, fel kellett esküdnie a forradalmi bizottságnak.

Ha igazán hálát érez irántam citoyen — suttogta Ninette — teljesítse egy kérésemet. Csak egy fenyőgalyat szerezzen nekem estére. Akárhonnan, hiszen kell, hogy még maradt legyen Párisban.

Az abbé ámulva nézett a leányra. Előbb azt hitte, hogy kísértésnek akarja kitenni. De

Fráter Loránd

dalestélye 1910 év Január hó 9-én vasárnap este 8 órakor az „Arany Bika“ dísztermében, Vajdics Sári hárfaművész, Reiner Frigyes zongoraművész és Maj ail Imre és Fia zenekarának közreműködésével. Jegyek előjegyezhetők: Csáthy Ferencz könyv és zeneműkereskedésében Talofn 296.

tekintetéből, könybeuszó szeméből megértette a valóságot. Őt is majdnem elfogta a sirás. S csak meghajította magát és sietve távozott. Az órák multak. Ninette lázas izgatottsággal keresett elő minden szál gyertyát, amit a háznál talált. Koszoruit, amelyekkel a hálás őt imádó nép őt megajándékozta, darabokra szaggatta, hogy azzal is díszíthesse a fenyőgalyat.

Majdnem éjjél volt, mire az abbé vissza lopózott.

— Nem jöhettek előbb — suttozta. Bő, fekete kabátjából elővette a száradni készülő csenevész fenyőágat. A temetőben találta meg. Felállították a középső asztalra. Teletüzdelték gyertyával, sárguló babér levelekkel, papírvirágokkal. Ninette gyönyörködve nézte.

De mintha munkája nem volna még mindig teljes. Kutató szemekkel nézett körül. Szeme megakadt a függő feszületen. Elhatározó mozdulattal vette le onnan s a szegényes karácsonyfa tetejére tűzte. S a feszület ragyogott, szikrázott a viaszgyertyák fényénél.

D' Ayest kereste. Az a fa előtt térdelt összekulcsolt kézzel és imádkozott. Nem tudta, hol van. Leke elmerült az áhitatban. Arca átszellemült.

Ninette is letérdelt. Ugy imádkozott, mint évekkal ezelőtt ártatlan korában tudott imádkozni.

Saint-Juste éjjél után indult hazafelé. Amint az útja a Ninette lakása előtt elvitte, világosságot látott az alacsony ablakban.

— Sán — mondotta — az istennő még ébren van.

Közelebb ment az ablakhoz és benézett. Harmadnap az Ész istennőjének feje is a sárba hullott.

Vidovich Ernő.

Találkozás az öreg Alkohollal.

Irtá: SZÁVAY GYULA.

Találkoztam az öreg Alkohollal,
És hol: az Akadémián.
Gondoltam: tán felolvasásra jött,
Vagy drámát hordoz a szíve fölött,
Vagy tudja szösz, hogy mi mián
Jár ott az Akadémián.

— Megtévedt, bátyám! Rossz hely ez magának,
Ebben a háznál vizet prédikálnak.
S milyen vizet? Csúron viz a szegény;
Azt is mondják, hogy részben Hidrogén
Azt is, hogy Oxigén.

— Egy kutya az ecsém!

Ugy-e? Hát legyen a hite!
De mondja csak kend, öreg szenvedő,
Hogy is tévedt ide?
Hisz ismer engem, szólhat szabadon,
Daldáridós, szívfájós hajdanába
En is jártam a kelmed pitvarába,
Az akkor volt, de ma se tagadom,
Hajh, szép idő, vitéz legénykedés! —

— Meg is látszik rajtad a nevelés!

De a világon semmi sem örök,
Az ember próbál, ebbe- abba jár, ad,
Magszereti a teketóriákat,
S megnyílnak neki a felsőbb körök.
Mi tagadás: más jobb dolgok híján,
Most már magam is itt ügyelgek ime
Az akadémián.
Ki hitte volna ezt valamikor? ...
Nem baj ecsém! A kor, a kor! ...
De ezt hallgassd meg: mit tettek velem,
S hogy mért találsz e feltűnő helyen?

Ha valaki, hát te ismered ecsém,
— Halkan beszéljünk! szóltam közbe én —
Ha valaki, te ismered a multam,
Amit tudok, én nem könyvből tanultam,
Hanem szívekből, melyek az éjszakának

Csendjén előttem kigombolkoznak.

Az utját én senkinek ki nem adtam,
Az üldözöttet keblemre fogadtam.
S most engem üldöz, csufot tesz velem
A józanság, ez ő ellenfelem.
Vadászik rám a száraz tudomány,
A gyalogos erény is valahány,
S azonkívül sok balhiedelem.
A nyájas korcsma már ma „büntanya“,
S engem a közhit há megcsipne benne,
Hagyján, ha még csak spirítuszba tenne,
De uram bocsá': vízbe fojtana.
Menekülök hát oly helyekre, hol
Nyugton lehet az öreg alkohol,
Szent és fenkölt helyekre, hova már
A józanság is csak aludni jár.
Voltam ma már két prédikáción,
Egy nőipari mentő-akción,
Egy házában, melyben százan is papoltak,
Egy másikban, amelyet elnapoltak,
Most itt vagyok s nincs oly felolvasás,
Ha rossz, ha jó, hogy engem szokni láss.

— Nagyon szánlak, jó öreg Alkohol,
Hogy annyit szenvedsz s nincs nyugtod sehol,
Egy kissé rossz a híred, annyi szent,
Nem vagy eléggé rezervált s decent,

— Vénülsz fiam, mást nem felelhetek,
De rajta, rajta, csak üldözzetek.
Kipingálnak az iskolába már,
Könyvet ír rólam számtalan tanár.
Kongresszusokon napirendre tesznek,
Szindarabokban megjelenetnek,
Denaturálnak és pasztörizálnak,
S tudom is én, hogy még mit nem csinálnak.

Ugy le vagyok cáfolva, hogy ha lát, már
A büntető kodex is elpirul.
S megvetve megy odébb a filloxera
Gyökereim leszől szőláirul.
Tokajt maholnap említeni annyi,
Mint azt a híres Vácot valaha,
Csoda, hogy a szüretét be nem tiltja
Valami anti-alkohol basa.

Pedig — az dobjon rám követ,
Akinek még sosem szereztem
Vagy egy kis óras örömet!

Akit még meg nem vigasztaltam,
Mikor nagyon fájt a szíve,
Kinek nem vittem gondolatját
Valami édes-messzire,
Kihez, mikor nem volt barátja
Nem lettem volna jó barát,
S könnyes, muzsikás éjszakákon
A kis-lány szívéhez annyi gáton
Ne segítettem volna át!
Voltam vitézi sarkantyúja
Nem egy szép hősi tettnek
S édes, könyelmű ugratója
Sok szép cselekedetnek. —
Hiremet őrzi s egy világból
A másikba surrantja
Csapos-papos poéta-szívek
Anakreóni lantja.
Volt sok poétám aki lángzó
Bordalba szedte lényem.
De még több, aki dalt sem irt, csak
Magához vett serényen.
S hogy én tettem vón' a világnak
Ennyi meg annyi szörnyű kárt?
En istenem, hiszen a sok még
Az imádságból is megárt!

De én vagyok a falurossza,
Mindig csak én rám jár a rud,
Más hordja a baccusi rózsát
Én csak a töviskoszorút.
Mindig csak engem huz deresre
A sok igazság-szomjazó,
Pedig, hogy hol van az igazság,
Fentartotta a példaszó!
Mikor a kétszínű hamisság
Előtted fut-ját összehord.
Mit töltesz pajtás a pohárba:

Limonádét, vagy tiszta bort?

S a „bort-buzát és békességet“
Ujévköszöntő ékességet,
A golya költötte-e ki?
Avagy kívánt már barátjának
Deszillált vizet valaki?
S ha szükség nem lett volna énram,
Maradhattam volna-e fön?
Tett volna-e barkedé Noé,
Átusztam vón'-e a vízözönt?
S ha Noé sem elég tekintély
Jó hát vegyük a bibliát:
Nos a vizet lenn Kánaánban
Az Ur mért változtatta át? ...

Csend lön, — Kérdön nézett a néma csarnok;
Éreztem, hogy a vérem fellöbög.
Jöttek rózsát dobáló amorették
S füzérekkel kékét közrevettek,
Táncolni kezdtek a vén oszlopok.
Éreztem, hogy ez a pillanat,
Mikor a zene keringőre hív,
Mikor az erők elhanyaglanak
És trónra ül az édes, balga sziv.
Valami zsongot álmatag előttem,
Aféle rehabilitáció,
S átölelkezve az öreg Alkohollal
Jártuk, ahogy vitt a muzsikaszó.
Keringve jártuk, belemelegettünk,
Jó hogy az ajtó nyitva volt megettünk,
S a hűvös szellő arcunkba csapott;
Kikerüldtünk szépecskén a résen,
Nem nézett volna vissza ő sem, én sem,
Sőt szemre tűztünk minden kalapot,
S kart karba fűzve kuztunk ki a ködbe,
Hol ébredő emlékekben fűrődve
Léptünk egy kettő — nagyokat:
Sorra jártuk — a muzeumokat!

A Blüh Mózes esete.

Irtá: Koncz Ákos.

— Van jó dolga kigyelmednek, hogy ebben az istenitélet időben hajkurássza azt a két fáradt gebét — szólt Égető Balázs a komájához, Darázs Mihályhoz, aki egy vékony szűrben izódott a rozoga szekér deszkailésén, félig megfagyott kezével haragosan rángatva a kőgyeplőt.

— Zsidót viszek görögnek Nagyfaluba — felelt vissza foghegyen Darázs Mihály, miközben egy pillanatra megállította párját. — Buzát adott a jámbor, — mentegeti magát Mihály — hát annak az érdekébe viszem Mózeset új kvártéjára. Mert bizony komám, felkopott volna az állunk, ha nem segített volna rajtunk. A képéből alig csordult valami, az asszony is beteg volt, a Péter gyerek is meghalt, így aztán nagyon szorultunk. Na de az én Istenem legyen kigyelmeddel, míg hazakerülök ...

Blüh Mózesnek nagyon jól esett a Mihály dicső beszéde. Igaz ugyan, hogy jó kamatot számított azért a négy véka kölcsönadott buzáért, de úgy gondolta, hogy kibírja azt Darázs Mihály izadni minden nagyobb baj nélkül. Aztán, hogy tovább gondolkozott, elhatározta, hogy az érdeknek még hátralevő részét elengedi a szegény embernek.

Egyszer csak megszólal Blüh Mózes eképpen:

— Mihály gazda, nem fél kend a farkasoktól?

— Hát félni félek, — felelt vissza Darázs — de miért kérdi ezt, hisz' nincs ezen a vidéken farkas? Az öregapám sem látott erre ilyen vadállatot.

Blüh Mózes a feleletben megnyugodott és aztán nem is váltottak egymással egy igét sem Nagyfalui, hová jó öreg este érkeztek meg elcsigázva, meggémberedve a hidegtől.

Aztán, hogy felmelegedtek a füstös korcsmában, szaporább lett a szó is, mikor Vad István, a korcsmáros elbeszélte, hogy jó üzletet csinált Blüh Mózes, mikor az Eckstein Száli holtját megvette.

Legjobb a Békési Róza „Gyorsmsó“ házi szappana

— Csak gazda kell oda, — mondá Vad István — és ömlik ott a garas. Az a véres leány azonban nem való volt boltosnak. Halott kigyelmed olyat, hogy ez a kényes zsidó-lány keztüsen árult a boltban, nehogy a kulimász, meg a kékitő megfogja a kezét. Ugy féltette az orcája fehér bőrét, hogy a nyári napra ki nem ment volna egy világért sem. Aztán csak finom, drága portékát árult. Vajjon kinek-minek? A parasztnak jó a kénes gyufa is, mit kötögeti, hát ránk a svéd masinát. Még egy kerty pájinkát is csak úgy immelámmal adott a szegény embernek, este 8 óráig meg nem adott portékát, ha szenttül kukorikolt valaki is. Így ne tegyen maga is Mózes, mert menten visszafordítjuk a kocsi rudját arra, amerről jött. Mert ide parasztboltos kell és nem aféle városi kényes kalmár, aki lenézi a paraszti embert.

Mózes elégtlenül dörzsölte kezeit a nagy ivó bádoggályhájával mellet és előre örvendezett, hogy ilyen kedvező helyre jutott. Mert Mózes a szó teljes értelmében kereskedő volt, fáradhatatlan az üzletben és jómodoru, mert tudta, hogy faluhelyen, ahol nincs konkurencia, nem annyira a portéka jóságával, mint inkább a nyájas beszéddel lehet a vásárlók zsebéből a pénzt kiszedni. Azután meg úgy gondolta, hogy apró kölcsönökkel majd magához édesgeti a keményebb nyakuakat, mert hát a szegény nép előtt annak van becsülete, aki szorultság közepett nem zárja el zsebet a szegénység előtt.

Akkor este szépeket álmódott Blüh Mózes kemény fekvőhelyén. Az álom hatása alatt derülten ébredt fel és elkészönte Darázs Mihálytól, nyomban átment Eckstein Szálihhoz az üzlet lebonyolítása végett. Nőtlen ember lévén Mózes, nem volt egyebe egy kopott táskánál, mert ami kis ingósága volt, azt átadta utódjának a kereskedéssel együtt.

Eckstein Száli nagyon hidegen fogadta Mózes, aki bár felhasználta minden szereleméltőségét, csak nagynehezen tudott boldogulni a kisasszonnyal, aki bizony lenézte a szegényes öltözetü kereskedőt. A hideg fogadtatás azonban nem hozta ki a sódrából a sok méltatlanságot tapasztalt embert és elintézvén a bolt átvételét, megjegyezte, hogy mivel neki csak egy szobára van szüksége, a ház többi részét a tavaszig tovább is használhatja a kisasszony.

Mózes ezzel az ajánlatával azonban megjárta, mert Száli büszkén kiegyenesedett és végigmérve megvető tekintetével a kis zsidót, eképpen förmedt rá mérgesen:

— Mit gondolsz, mivel beszélsz? Ugy látszik, hogy maga csak parasztkok közt forgolódott. Nem ismeri akkor maga Eckstein Szálit, ha azt hiszi, hogy csak egy óráig is itt maradok egy idegennel egy fedél alatt. Na még csak az kellene, hogy magával hozzon hirbe a falu. Nem szorultam én a maga lakására. Van nekem négyezer koronám, meg tudok én abból élni a városban is.

— Jó, jó, kisasszony, minek az a mérge? Én csak szivességet akartam tenni. Vagy ha tetszik, akár vissza is adom az egész boltot. Nekem sem kell éppen Nagyfaluban lakni, mert van tizezer korona készpénzem és ugye, a boltot is kifizettem. Nem tartozom senkinek. Hát csak azért mondom, hogy négyezer korona még nem pénz, azzal nem megyünk sokra, azt hamar fel lehet élni a mai drága világban, ha nincs kerestünk.

Szálinak haragos vonásai mintha elmúltak volna a tizezer korona említésénél. A pénznek nincs szaga — gondolá az asszonyos idomu leány és e gondolat fényénél már nem is látta olyan csunyának Blüh Mózes. Ezt az újabb nézetváltozást azonban a világért sem árulta volna el, hanem nagy hirtelenséggel kiszámította, hogy a tiz, meg a négyezer koronából akár a városban is lehetne egy csinos vegyeskereskedést nyitni.

Mivel azonban a szivekbe látó Blüh Mózes nem ismételte meg ajánlatát. Száli még

aznap elköltözött a Szolga Gergely házába, az alvőre, ahol egy szobát vett ki magának.

Blüh Mózes pedig megnagyobbította az üzletet. Egyedül lévén a vásáron, csakhamar gyarapodott. Nem is volt egyéb baja, mint az, hogy nem volt házi tűzhelye. A falusi zsidó boltos, nem igen ér rá a szomszéd községekbe járogatni háztűznézni. Így aztán napról-napra halogatta a családalapítást. Gondolt eközben nem egyszer Eckstein Szálihra, aki gyakran elsétált nagy kényesen a bolt előtt keztüsen, kalaposan, szombaton pedig finom selyemruhában de félt, vele szóbaállani.

Hogy italt is mért Blüh Mózes, sokszor megfordult napjában háromszor is Koppantó Gergely uram, aki szörnnyen szerette a nyakolaját. Jó fizető és nagy fogyasztó lévén Gergely, Mózes szívesen látta és ha ideje engedte, elbeszélgettek kettesben. Ilyenkor Gergely nem egyszer emlegette a házasságot, kutyaeletnek mondván asszony nélkül az életet. Blüh Mózes szakasztott ebben a nézetben volt és éppen azért arra kérte Gergelyt, hogy kommandáljon neki valami jó, szorgalmas és tiszta erkölcsű hajadont.

— Hát én is csak azt tartom, hogy kopó kopóval, agár agárral — szól Gergely. — Szenteltvízzel meghintett leányt nem vehet el Mózes szomszéd, hanem ott van a szép kövér Eckstein Száli, hátha kötélnek állana? Nincs annak senkije a világon. Igaz, hogy válogatós fajta, de annyit tudok, hogy szörnnyen erkölcsös, mert a Csuka tisztartó ur jogászfia, aki ugyancsak forgolódott körülötte, a saját fehér kezével zavarta ki szobájából, pedig csak egy csókot akart lopni tőle.

— Kényes leány az, akár a Páva, — felelt a beszédre Blüh Mózes. — Akár egy Rotschild volna, úgy tartja magát, pedig éppen hogy csak olyan sakter volt az apja, akár csak az én megboldogult taticám. Vagy talán arra a néhány ezer pengőre büszke? Nekem pedig a falusi boltosnak nem való gögös feleség, hanem egy igazi üzletasszony, mert öltözködésből, meg henyelésből nem élünk meg.

— Igaza van, Mózes szomszéd. Maga tudja a maga dolgát. Én csak éppen, hogy megemlíttem a Száli kisasszonyt, mert a multkor ő is tudakozódott maga után.

— Wie heisst, hogy mondja, Koppantó uram?

— Nem egyebet, mint azt, hogy hát a felvégi zsidó házassodik-e már?

— Azán Koppantó uram mit felelt?

— Hát bizony semmit is, meg valamit is.

— Hogy mondja?

— Hát úgy, hogy azt mondtam neki, hogy Mózes szomszéd nagyon csinosítja a házat, tán asszonyt akar belevinni, mert nem győzi a vevőit kiszolgálni. Egy kicsit tóditottam biz én a mondókámat, úgy gondolván, hogy hadd irigykedjék ez a kényes frájla. Ugy sem árt neki a mérge, mert mióta ebből a boltból kilépett, oyanra hizott, mint a kendermagon táplált énekes madár.

Mikor Blüh Mózes este maga maradt, még sokáig az alvőgen járt az esze. Elgondolta hogy így asszony nélkül nem élhet. A magafajta zsidók harmincéves korukban már majd megsiketülnek a gyerekszivajtól. Ő meg itt él ebben a szörnnyű magányosságban. Kinek keressenek, ha nincs, akire hagyjam, dűnyögött Mózes. Csak azért kuporgatok, hogy ne élvezzem a földi örömeiket. Így ez nem mehet, azért hát asszonyt keresek és megházassodom.

Ezzel az erős elhatározással fektűt le Blüh Mózes és ezzel kelt, mikor hajnalodott. Éppen meg, hogy szombat volt, ráér egy kicsit gondolkodni. Aztán rendbehozta magát, felöltötte legszebb ruháját és úgy délfelé nagy merészen, de azért szivdobogva beállított Eckstein Száli kisasszonyhoz...

Elmult azonban a szivdobogása, mikor Száli nem remélt szivességgel fogadta. Leültette a sárga ripszdivánra és ugyan szaporán rakta a kérdéseket a hűledező boltos elé. Mózes a meleg faggatásra nemcsak bátrabb lett,

hanem mikor Száli úgy véletlenül a formás bokáit is látni engedte, Mózesnek melege lett és piros zsebkendőjével ugyancsak törölgetta homlokát.

— Azt hallom, házassodik? — kérde aztán Száli, közelebb hajolva Mózeshez. — Persze bizonyos, hogy ilyen módos fiatalember szép lányt vesz feleségül. Bizony jól teszi, Blüh ur, az üzletet egymaga nem vezetheti. Én is azért nem boldogultam, mert nem volt egy ilyen ügyes férfi mellettem...

— Ugy van, — felelt szerényen Mózes — házassodni szándékozom és éppen azért jöttem a kisasszonyhoz. Bocsánatot kérek bátorságomért, de úgy gondoltam, hogy legokosabban tenném, ha a kisasszonyt megkérném. Nincs bennem semmi hiba. Én meg tudom becsülni az asszonyt, aki engem csak egy kicsit szeret.

— Köszönem a jóságát, Blüh ur, de nézze csak, én nem vagyok magának való feleség. Én szeretem az életet, a ragyogást az öltözködést és nem szeretek a paraszt vevőkkel alkudozni.

— Ez ne bántsa a kisasszonyt, ha nincs egyéb kifogása. Majd én a boltban leszek, maga meg a házat vezeti. Aztán meg az üzlet nő, hát egy segédet is fogok tartani. Mózes tud ur is lenni, ha van kiért.

— Nem is tudtam, hogy maga ilyen gvallér, de azért gondolkodom még egy kicsit a dolog felől. Addig is maradjunk jó barátok. Mához egy hétre megadom a választ...

Mózes boldogan ment haza a déli harangszókor és már előre elgondolta, hogy micsoda más lesz az ő élete, ha az a szépséges lány lesz a ház asszonya.

A másik szombaton, azután megkapta Blüh Mózes a boldogító igent, meg ráadásul az első csókot is. A többi aztán ment, mint a karikacsapás és három hónap mulva Mózes hazavitte kicsinosított hajlékába Eckstein Szálit, aki hamarosan beletalálta magát új helyzetébe...

Az emberek alig ismerték Blüh Mózesre. Csinos ruhában, fényesen vasalt ingben szolgálta ki a vevőket, a második hónapban pedig egy segédet fogadott, mert Száli szerint nem lehetett rabja annak a grájlerájnak. Egy hónap mulva ismét történt valami változás a Blüh portán. Csinos tábla került a bolt fölé ezen felirással: „Blüh Mózes gyarmatáru és gabonakereskedése.“ Mert Blüh Mózes hasznosnak látta a szemesélettel való kereskedést. Készpénzen vette a termést, ő azonban adott hiteibe is szívesen. Mert Mózes kis haszonért, is tudott várni sokáig...

Mózes mindezekre nem bánta meg, hogy Blühnévé tette Eckstein Szálit. Hízelt az egyszerű embernek a felesége urhatnomsága. Most már nemcsak a parasztkok jártak a boltba hanem megfordultak ott az urak is. Ilyenkor Száli is megmutatta magát és Mózes boldog volt, mikor a falusi urak bókjai a felesége felé szállottak.

Hanem mikor eltelt két esztendő, Blüh Mózes gondolkodni kezdett a jövőről. Száli az árendáséknál volt, így hát egyedül élvezte a gabonakereskedő az egyedüllet örömét. Kivülről gyerekszivaj hallatszott be, ami még jobban gondolkodóba ejtette az ünneplő embert. Milyen jó volna, ha náluk is sivalkodna egy kis mojsi, vagy egy kis Száli? A Jehova azonban ad vagyont, gyűl a pénz szépen, de családot nem. Pedig Száli fiatal is, szép is, egészséges is, nemkülönben Blüh Mózes is pirosodott, gömbölyödött a két év alatt. Megkérdezték már a dolog felől az ágotai szent rabbit is. Az, akár csak egy doktor, megvizsgálta az asszonyt is, az embert is, aztán felültvén a szent könyvet, így szólt: Az ur hatalmas, a Jehova nagy!

Ezt ugyan tudták és hitték is Mózesék, de ők más kijelentést vártak a tudós, szent férfiutól.

Eközben Blüh Mózes mindinkább jobban és jobban kiterjedő gabonakereskedése

Révész imakönyvek! Tompa olajág Sántha őrangyal! Szász buzgóság! Dobos imák! Hoch imakönyvek! Tárkányi vezéresillag! stb. imakönyvek gyönyörű diszkötésben bámulatos olesón kaphatók a

HARMATHY
antiquariumban
Fűvészkert u. 14.

érdekében gyakran utazgatott. Száli ilyenkor benévezetett a boliba, ahol Reich Juda, a boltoslegény kínálta a portékát a bejövőknek. Az asszony nem szólt az ügyekbe, este azonban átolvasta a pénzt, elbocsátotta színe elől Reich Judát és bezárta az üzletet.

Juda a maga dolgát gépiesen végezte. Komoly, csöndes fiú volt, aki nagy reményekkel nézett a jövőbe. Nem érezte jól magát itt a faluban, fel is akart már mondani gazdájának nem egyszer, de valami különös érzés mindig torkára forrasztotta a szót. Ez az érzés akkor fogta el leginkább a szívét, mikor asszonyát, Blüh Mózesné meg látta. Mert az ő szemében nagyon szép volt ez a keleti típusu, molett, vörös asszony. Szinte félt a szépségétől és ha tehetné, elkerülte tekintetét. Jól tudta ezt Száli és elhatározta, hogy üres óráiban ugratni fogja a sóhajtozó boltoslegényt.

Keményre fordult az idő december végén és egy este Száli megsajnálta a vöröskezü Judát, aki meggéberedett a hidegtől. Csukás előtt meghívta tehát vacsorára és egy csésze teára. Juda majd hogy hová nem lett a boldogságtól és rendben hozván öltözkését bekopogtatott asszonyához, aki szinte várta már a segédet, mert egyedül volt, elbocsátván cselédjét a fonóba.

Judának jó étvágya lévén világéletében, most is jól ízlett a vacsora. Hát még a párolgó tea a vörös asszony fehér kezéből. Mikor aztán az asszony véletlenül hozzá ért gyűrűs ujjával a Juda most már meleg kezéhez, a kis segéd úgy érezte, mintha egy szikra pattant volna valahonnan a testébe, mely lángba borította az agyát, meg a szívét.

Judát a tea csakhamar bátrabbá tette. Most már ő vitte a szót. Betanult bókokat mondott asszonyának, aki bájos mosolylyal viszonzta a nyájaskodó hódolatot. Így aztán csakhamar megbarátkoztak és mikor Juda, hivatkozva a másnapi munkára, elköszönt és szobájába vonult, Száli bevallotta, hogy ez a Juda sokkal kellemesebb, mint az örökké számító és spekuláló ura.

Száli szikra aztán hamarosan lobot vetett. Mikor Blüh Mózes gabonaügyekben utazgatott és gyűjtötte a pénzt az ő szépséges veres asszonyának kedvteléseire. Juda ilyenkor mindig hűséges lovagja volt a hevesvérű szalmaözvegynek. Aztán nem történt semmi egyéb, mint megismétlődött a régi nóta a felszarvazott férjéről. Most már Száli szerette a boltoslegényt. Ő maga is a boltban volt, ha Blüh Mózes vidéken fáradozott. De még ezzel sem érték be, hanem esténként hamarabb becsukták a kereskedést és ilyenkor Juda szaporán szedegette a csókokat a Száli piros ajkairól. Egyszóval gyönyöveget éltek és bizony a jámbor Blüh Mózeset sokszor kinevették.

Koppantó uram, aki most is sokszor bejárt egy pár kupica sziverősítőre, már régen észre vette, hogy az asszony nagyon érdekli a legény iránt. De hát őrizze mindenki a maga lovát, — ahogy tudja — vélekedék ő kigyelme, aztán nem fogja azt senki ellopni. Nem is sokat törődött tehát a dolgukkal, annál kevésbé, mivel hol Száli, hol Juda meg-megtoldotta a kompetenciát egy-egy pohár jobbfejta szilvóriummal.

Eközben, aki megfigyelte Judát, észrevehette, hogy lassankint egészen átvedlett uri emberré. A vevőket kifogástalan ruhában szolgálta ki. Valóságos kerékkötő lánccz ragyogott a mellényén, egy pár gyűrű is csillogott az ujján, végül meg a pájeszeit is levágta, úgy hogy az utjáról hazatérő Blüh Mózes nem ismert az ő legényére. Mivel azonban Száli őt is átalakította, nem volt semmi kifogása a Juda csinosasága ellen, sőt még forróbban és szenvedélyesebben csókolgatta asszonyát, ki az egész házat uri tónusban kívánta vezetni.

A gabonán szerzett pénzt aztán Blüh Mózes mindig a Száli gondjaira bízta. Esténként pedig, mikor az ablaktáblákat becsukták, úgy, hogy egy teremtet lélek sem pillanthatott be hozzájuk, elővették a bankókat és meg-

olvasták. Közös vagyonuk három év alatt huszezer forintra nőtt. Aztán a pénz láttára a nagyzási hóbort átragadt Száliról az urára is. Elhatározták, hogy még egy évig megtartják a boltot, aztán eladják és felmennek lakni a fővárosba. — Mit töltök itt az időt, a parasz- tok közt, — végzé a szót Mózes, kezét elé- gűlten dörzsölgetve — mikor urak között is élhetünk a vagyonunkból.

Száli teljesen osztotta az ura nézetét és abban állapodtak meg, hogy az év végén fel- hagyják az üzlettel. És e naptól kezdve új portékát nem is rendeltek, szándékukról azon- ban nem szóltak senkinek. Blüh Mózes Judá- nak is felmondott, aki a másik hónap elején el is utazott a fővárosba.

Mózes pedig igyekezett tudni felhalmo- zott gabonakészletén. Összeszedett ily módon vagy kétezer forintot és átadta Szálinak. Mig azonban ő odajárt, Száli több levelet váltott Judával, amiről a jámbor Mózes nem tudott semmit. Nem csoda tehát, hogy mikor az év vége felé egy heti utazás után, valamelyes bir- toknézésből hazakerült, felette elbámult, hogy boltját és házát zárva találta. Üres volt az udvar és a szomszéd csak annyit tudott mon- dani, hogy a tésasszony ezelőtt öt nappal el- ment és a kulcsokat nála hagyta.

Mózes úgy gondolta, hogy az asszony aggódott hosszas távolléte miatt, és utána ment Kolozsvárra. Ott azonban bizonyára nem találta, mert utirányát megváltoztatta. Bosszan- kodva nyitott be a szobába, hol mindent a legnagyobb rendben talált. Az asztalon egy levél hevert, melyet mohó kíváncsisággal szak- itott fel Blüh Mózes. A levél rövid volt, de nagyon is érthető:

„Kedves Mózes! A Jehova áldjon meg! Ne keress se engem, se a pénzedet. Utban vagyunk Amerika felé az én Judámmal. Gon- dolj néha reám. Száli“.

Mózesel nemcsak a szoba fordult fel, hanem az egész világ! Szerencséje, hogy nem volt oly kövér, mint Spitz árendás, mert menten megütközött a guta. Így azonban életben maradt, igaz, hogy olyformán nézett ki, mint a szedett szőlo, vagy vihartépett fa.

Nem maradhatott Nagyfaluban, mert min- denki kinevette, csak Koppantó uram sajnál- kozott felette, bevalván, hogy ő sejtette ezt a véget, de hát nem akart beleszólni a dologba.

A bolt üres volt, bizony azért nem so- kat adtak, éppen csak annyit, hogy pár hó- napig megélhetett belőle szűkösen a csalódott és mindenéből kifosztott ember.

Ott is hagyta Blüh Mózes Nagyfalut és visszament Bicskére, ahol szegényesen kezdte az életet. Sok jó embere maradt ott, úgy gon- dolkozott, akik talpra állítják hamarosan és nem csufolják megcsalódásáért. Így is történt. A zsidó boltos éppen akkor halt meg, Mózes tehát könnyűszerrel jutott be régi birtokába.

Hogy mi történt a megszökött szerelmes párral, nemsokára megtudta Blüh Mózes. Juda ugyanis Hamburgban megszökött az asszony- tól és otthagyta pénzt nélkül. Száli haját tépve kerestette a hűtlen szeretőt, de bizony nyo- mára nem akadtak, Száli pedig a konzulátus utján illetőségi helyére toloncolták.

Mikor a dolgot Blüh Mózes megtudta a főszolgabírótól, revolvért vásárolt azzal az erős szándékkal, hogy megöli az asszonyt. Be is rakta a halálhozó golyókat a gyilkos fegy- verbe. De csakhamar eszébe jutott Száli csil- logó vörös haja, puha hófehér válla és e gon- dolatra kihullott kezéből a fegyver. Szívében felébredt a részvét, eszébe jutottak utazásai, közben átélt kalandjai, melyek hébe-hóba sok pénzébe kerültek. Ő volt a hibás. Minek hagyta hetekig magára azt a tüzesvérű, szere- lem után áhító szép asszonyt. Hiszen a gyöngy, ha sárba esik is, gyöngy marad, — okoskodott üzletszerűen Blüh Mózes, — csak meg kell törölni.

És Mózes vállalta a purifikációt. Nem várta, míg Száli könyörög neki, hanem maga ment utána. Még azt sem kérdezte, hogy mi- ért cselekedett vele ilyen gonoszul. Ugy véle-

kedett, hogyha a pénz elveszett, legalább az asszony maradjon meg. Száli meg ontotta a bűnbánat könyeit és erősen magához szori- totta a jámbor Blüh Mózeset. Ez az ölelés az- tán oly jól esett Mózesnek, hogy nem is akart többé visszaemlékezni sem a keserűségekre, sem a hevenyében bevásárolt revolverre, sem elveszett pénzére.

Aztán újra nekilátott a pénzszerzésnek, e közben azonban jobban vigyázott a feleségére, úgy titokban. És örült, hogy az asszony most már szerette a boltot, a parasztokat. Mikor pedig a kis Mózes megszületett, Blüh emléke- zete táblájáról végleg letörülte a multakat és magánál boldogabb embert nem ismert a vi- lágon. A szomszédok is osztottak a Blüh Mózes örömeiben, csak Koppantó uram, aki Nagyfaluból pusztá kíváncsiságból átment Mó- zeséhez, mosolygott, mikor a kis zsidó po- rontyot meglátta. Most sem szólt egy szót sem, csak kereste a gyereken a Blüh Mózes voná- sait, de nem találta. Aztán kiverte egy pár ku- pica pálinka behörpítése után a gyanakodást fejéből, mert nem az első, sem nem az utolsó eset, hogy a falubeli szép asszonyok megcsó- dáltak a fiatal, csinos segédjegyzőt...

Kis királyok ünnepén.

*Karácsony királya: kis gyermek Jézus,
Fehér picit lábaddal hozzám betipeg,
Betlehemi csengők csengését hallom,
Újúl, ifjúl szívem, a régi beteg.*

*Térdig erő nadrág feszt combomon,
Aranyszőke hajam vállamat veri;
Takaros zekémet összegombolom,
Mind a három zsebje dióval teli.*

*Nincsen megállásom, izgek, mint a csik,
Pergek magam körül, mint dűgő csiga,
Édes anyám sokszor fejemre koppint,
Ha nagyon lármázok, rám is szól: csiba!*

*Jönnek villásbajszu, ködmönös vénnek,
A csonka örösből isznak, vitorán.
Édes apám csak tölt, anyám meg kínál:
Na még ezt a kicsit, na, komám uram!*

*Rohog a vén kályha... mellette öcsém
Tengeri csutkából tornyokat emel,
Csalafintaságból én összerugom,
De szárazon aztán nem is viszem el.*

*Mikor a nagy lámpa pislogva kigyul:
Valami varázs száll a szívemen át;
Forgószél kedvemét másnapra hagyom,
S hallgatom köszöntők távoli dalát.*

*Oly édes ez a hang! Ölel, simogat,
Puha fehér párnán ringat gügyögön.
Félig nyitott szemmel álmod álmodok,
Látom a nyílt eget és... fényes jövőm.*

*Karácsonyi estén lobbant fel a láng,
Mely az örök szépért üz, hajt idelent.
Édes anyám úgy állt akkor fejemnél.
Mint Jézus fejénél Mária, a szent.*

Oláh Gábor.

Legszebben mos és vasal Feuerstein Mór
„Első debreceni mosó intézete“ Piac-utca 63. Alapított 1888 évben.

Karácsony este.

Írta: Láposy Hegedűs Sarolta.

Két öreg jó barát lépkedett hazafelé karácsony estéjén. Mindketten hallgattak, a hó lassan hullott, az utcák néptelenek voltak, csak egy-egy munkás ember haladt el sietve mellettük. Csomagot cipeltek hazafelé, úgy látszik, ők csak most kapták meg a keserves heti bért és most sietve cipelik haza a Jézuska ajándékát. A házak előtt, ahol elhaladtak, a nagy csendben a gyermekek örömvissongása hallatszott, a két öreg feltűrt gallérral lépkedett egyhanguan a frissen esett hóban.

— Nem tudom, — szolt az egyik — sohasem érzem magam annyira elhagyatva, mint karácsony estéjén.

A másik is csak annyit mondott:

— Igaz biz az! Ilyenkor, átélem az összes szenvedéseim és úgy érzem, mintha még hátra lenne az élet, vagy a miért érdemes volna élni!

— Ejh barátom, semmi sincs hátra! Ez az igazság. Nekünk már semmi. S tudod barátom, mindig zárkózott ember voltam, többen kérdezték tőlem, miért nem házasodtam?! Nincsen ember, akinek nem volt az életemben legalább egyszer komoly szándéka. Az igaz! De mindég kitérő választ adtam, nem szerettem szívem rejtett titkával, féltett kincsével dicsekedni. Neked elmondom!

— Te tudsz valamit, de a valóságot nem tudja senki. Igaz, hogy együtt nyűttük az iskola padját, Radóné Rózsi leányáért elpofoztuk egymást, mindegyikünk tetszeni akart a kis leánynak. De az csak tizenöt éves lán volt. A mikor nővéremet hazahozták a zárdából, egy nevelőnőt alkalmaztak melléje. Szelid nézésű, gyönyörű barna leány volt, többször beszélgettünk együtt, elmondta a leány, hogy teljesen árva, a tanítónői oklevelet a múlt évben nyerte és nem képes állást kapni, így kénytelen nevelőnőnek menni.

Ez a leány egy nyitott könyv volt. Lelkének minden jóságát az arcán hordta.

Készakarva kerestem az alkalmat, hogy minél gyakrabban együtt legyek vele. Éreztem, tudtam, hogy ez a leány szeret engem, hogy ez a bájos leány az én életemben nagy szerepet fog játszani.

Szerettem! Ezt nem is titkoltam szüleim előtt sem.

Egy reggel arra ébredtem, hogy a leány eltűnt, az én szüleim tudták rajta. Kerestem, kutattam, de nem voltam őt képes megtalálni. Egy év múlva atyám meghalt, nagy vagyonhoz jutottam, így szabad ember lettem, jutalmat tűztem ki annak, a ki nyomára vezet. Senki sem látta, így évekig hiába kerestem, belenyugodtam.

Ügyvédi pályám abban hagytam, anyám volt, a miből megéljek, vagyont gyűjteni nem volt kinek. Két év előtt egy vadászaton véletlenül átlőttem a lábam, bevittek a kórházba, két napig eszméletlenül feküdtem, folyton őt láttam magam előtt, az én elveszett kedvesemet. Nem felejttem el soha! Éjszaka volt, amikor magamhoz tértem, szíjjel néztem, egy mécses pislogott az asztalon, s valami jóleső érzés töltötte el egész lényemet. Egy síma, bársonyos női kéz simította végig lázas homlokomat, csak fehér fejkötőjéről ismertem fel, hogy apáca.

— Ne hagyjon el testvér — kértem őt, — mert nem tudom én miért, irtózom az egyedüllétől.

— Nem uram! Hiszen két nap óta itt virrasztok ön mellett.

A hangja lágy, olyan szívhez szóló volt. Különös vágy fogott el, hogy lássam arcát. A szoba sötét volt, csak a nagy fehér fejkötőjét láthattam. Lágy kezét még mindig homlokomon nyugtatta, utána nyultam, s meg akartam csókolni, az apáca félre rántotta a kezét és ismét gyöngéd hangon figyelmeztetett:

— Uram! mit gondol ön, ezt nem szabad! Én örök frigyét esküdtem az én ádvözítő

Krisztusommal. Hangja elhalkult, hallottam, a mint a rózsafüzér után nyult, hogy imádkozzon az ő jegyeséhez, Jézushoz. Reggel, amikor felébredtem, fenyő ágacskát láttam az asztalon, eszembe jutott, hogy karácsony van, egy apáca állt az ágyamnál, tejjel kínált meg.

— Ön volt nálam az éjjel testvér?

— Nem! Dolorosa testvér volt, ő alszik — és mintha vártam volna, kérdezem, mikor jön ő ismét? Éjszakára? Tehát nem tudom őt látni soha nappal?

Az orvos kivette a golyót a lábamból és teljes nyugalmat ajánlott. Vártam az estét, nem tudom miért, az a hang ott vibrált az agyamban, annak a kéznek érintését ott éreztem a homlokomon, vártam.

Tudtam, éreztem, hogy több nekem, mint ápolóm.

Este volt, a tejet már Dolorosa testvér hozta. Kértem, hogy maradjon mellettem éjszakára. Ő jobban tud ápolni, mint a másik testvér. Mit mondjak még barátom, tudod ki volt ez a nő? Az én keresett menyasszonyom. Mikor egymásra ismertünk, kértem, térjen hozzám, várom még most is örök szerelemmel. Két köny csordult ki szeméből.

— Ó uram — szolt én már husz év óta Krisztus jegyese vagyok, hűségem nem szegem meg, — s mint aki másra gondolt, a rózsafüzéren csüngő Krisztust ajkaihoz emelte és hosszan csókolta.

Ki tudja, az emlékezés, vagy a hideg csalta ki a könyvet a két jó öreg szeméből...

Feketeruhás asszony.

*Mint sas kiterjesztett sötét, két szárnya,
Ugy ivel arca szépsége felett
Szemöldöke. Dus, fekete hajába
Aranycsattok remegve fénylenek,*

*Rembrandt kalapja árnyékolja halkán
Éjszín szemét. Nehéz bársonyruha
Simul reá hízogó hódolatban.
Csókolja állát, mely gödrös, puha.*

*Járása még karcsubbá, szebbé tette
Amerre ment, belesápadt az este
S utána, mint éjjel sok mécsvilág.*

*Kigyultak a szemek. Észre se vette,
Csak ment az ámuló utcákon át
Mint egy pompás, nagy, fekete virág.*

Kuthy Sándor.

A Niagara.

Írta: Radó Miklós.

New-York, 1909. XII. 8

Az Erie vasút buffalói express vonata nagy sebességgel rohan előre a holdvilágos éjszakában. A Delaware mentén, hegyes-völgyes gyönyörű vidéken keresztül. Utjában elsórt magános farmokat és jelentéktelen városokat érint. A táj folytonosan változik. Erdők, legelők, folyók egymást kergetik. A szembe jövő tehervonatok dübörgése az alvó utasokat öbresztí föl. Hajnalodik. Dereng, s egy kanyarulatnál hirtelen emelkedik ki a hegyekből a nap vörös korongja. Reggel van, minden fölfeled. Az állomások élénkebbek, a farmok dolgos lakói is hozzá fognak napi munkájukhoz s a vonat utasai egymás után toilletet csinálnak. Azután összeszedve podgyászukat, készülnek elhagyni az expresszt.

A vonat három órai késéssel érkezik Buffalóba. Pontosság nem fő elve az amerikai vasutoknak. A gyakori késéshez az utazó közönség hozzá van szokva, senki sem zúgódik. Ellenkezőleg, mindenki siet, hogy azáltal az elmulasztott időt némiképp pótolja. Az utcán

kézi táskáikkal kezükben valóságos versenyfutást rendeznek. Megrohanják a villamosokat, hogy hamarabb jussanak célhoz. Sietnek a legközelebbi „lunchroom”-ba, hogy futtában megreggelizve, az üzlet után nézhessenek. Mert az üzlet, a business a fő. Ennek él minden yankee.

A pályaudvaron már készen áll a niagarai vonat. Egy-kettőre megtelik az Egyesült Államok és Canada minden részéből Buffalóban összesereglett idegenekkel. Dacára, hogy üzletemberek és azért kevés, meg drága az idejük, mégis fölkeresik a közeli Niagarát. Igaz, hogy legtöbbjüket nem a természet iránti szeretet vezérli, hanem a kíváncsiság. Vonzza őket a rendkívüli, a nagy, a szerintük sehol másutt nem látható, az igazi, a valódi csoda, a Niagara. A természet szépségének e bizar alkotása. S végtelenül büszkék reá, hogy e nagyszerű valami Amerikában van.

Az utasok között európaikat alig találni, az angolon kívül más nyelvet nem igen lehet hallani. A távolság nagy és az út drága. A fáradalmak és a tenger sokat visszariaszt, kiknek talán módjukban lenne az újvilágot meglátogatni. Igaz, jelenleg már évről-évre szaporodik az európai turisták száma, kik átjönnek szórakozni, látni, tapasztalni és tanulni. Azonkívül a szegénysorsu bevándorlók óriási tömegéből is mindtöbben kerülnek olyanok, kik igyekeznek Amerikát minden téren megismerni. Dacára a sok fáradságnak, a nagy költségnek. Mindez azonban megtérül. Különösen annak, ki jönlakva a nagy városokkal, a kereskedelmi és ipari centrumok lármás zajával, menekül pár napra a szabadba, a természetbe. Amerika, az Egyesült Államok páratlanul gazdag természeti szépségben. A Niagara csak egy a sok közül, de a legnagyobb és a legkönnyebben elérhető.

Buffalótól még egy óráig tart az út. A pálya mentén külvárosok, gyárak, mezők terülnek el. Egyhanguság. Még semmi el nem árulja a Niagara közellétét. Az utasok türelme lentül várják, hogy megérkezzenek. A kíváncsiság és izgatottságtól lángban égnek az arcok. Végre, a vonat megáll egy szerény, szegényes állomáson. Az utasok Niagara-Falls városkában vannak. Az egész város a vizeséből él, minden ház szálló s nagy versenyt csinálnak a fényűzéssel berendezett elegáns, de zajos hoteleknek.

A város kertszerű mellék utcái csinosak, apró házak, cottages, templomok, mindenféle zöld pázsit közepén állanak. A főutca a Broadway rendkívül élénk. Telve üzletekkel, szállodákkal. Jó és olcsó vendéglők és étternek nem hiányoznak. Nehány jó és rossz színház, meg mozi is akad. Sok a hamisított, de azért valódi emléktárgy kereskedés, telve mindenféle indián ereklyékkel. A képes kártyák ezreit adják el. A kis postahivatal bélyegekért megostromolják.

A nagyvárosias Broadway a Prospect parkban ér véget. E parkon keresztül a Niagarához jutni. Már messziről hallatszik az alázuhanó víztömeg morajlása. A látogató meggyorsítja lépteit s pár perc alatt a Niagara előtt áll. A nagy vizesést még nem látja, de a rohanó folyam, a számtalan apró vizeséssel megragadja figyelmét. Az egymást dühösen kergető fehér habokon tul egy gyönyörű erdős sziget látszik — Goat Island. A partról masszív köhid vezet át e szigetre. Valódi kis paradicsom a Niagara közepén. Jobbról, balról az ár rettenetes ereje elsodrassal fenyegeti. Belsejében végtelen nyugalom uralkodik. A fák leveleinek gyöngéd susogása, a madarak csi-csergő danája belevegyül a víz morajába s az egész mesés, bűvös zenévé olvad össze. Az indiánok úgy tartották, hogy e szigeten laknak szellemeik. Igazuk lehetett, magasztosabb olympust aligha találtak volna. Az erdő berkei pihenőt nyújtottak, a víz bástyául szolgált s az árból merészen kiemelkedő három kis szigetre őrszemeket állíthattak. Bevehetetlen vára a jó és rossz szellemeknek.

Laczká László

géplakatos mester

Debrecen,

II. ker. Bethlen-u. 48. sz.

A Clayton & Schultzei Ltd gépgy. képv.

Elvállal bármily szerkezetű nehéz vasú szecs-kavágóknak könnyű járásuakra való kijavítását és átalakítását. — Továbbá Ujjonnan készült könnyű járásu szecs-kavágók, répvágók és tengeri morzsolók is kaphatók feltétlen jótállás mellett jutányos árral, heti vagy havi részletfizéssel is.

Ma e három apró sziget a Niagara ragyogó zöld gyöngyei. A legszebbre is hidon lehet átjutni. Megtörténhet, hogy egy szép napon az apró szigetek egyike megmozdul, elindul s bele vész a vizesésbe, magával sodorva lombos fáit és a vakmerő turistákat. De ma még ki gondol erre? A kíváncsiak a legszebb sziklára állnak, fiatal leányok onnan kodakoznak, pajkos fiúk meg lábukat fürdetik a Niagarában, az indiánok isteneinek egykori olympusán.

Míg Goat Islandról és az apró szigetekről a Niagara részleteiben lehet gyönyörködni, addig a hatalmas ivű Suspenszion hidról remek a kilátás az egész tájra. A négy nagy tó: Superior, Huron, Michigán és Erie rengeteg víztömege zuhan alá ötven méter mélységbe. A látvány nagyszerűsége leírhatatlan és egész életre megmaradó benyomást gyakorol a szemlélőre . . .

A csodás hatalmas természet istenének fenséges templomában képzelet magát. Az alázuhanó víz robaja egy láthatatlan orgona zenéje. Goat Island, a zöld paradicsom a vízfergeteg közepén az oltár, amelyen a természet istenének láthatatlan papjai áldoznak uruknak. Alulról emelkedik a tömjén füstje, a gőzfelhővé vált apró vízcseppek miriárdjai. A szigetek és partok ligeteinek fáit az élő, de néma hallgatók. Azaz, dehogyan, hiszen a fák levelei folyton imát susognak, mormolnak lakadatlán, megszakítás nélkül. Nem alázatos és könyörgő, hanem magasztaló és dicsőítő imát. A tiszta, felhőtlen kék ég a felséges templom kupolája, a parttól partig érő remek szivárvány a bolthajtása. A nap pedig minden csillárnál is fényesebben világít. Az ember eltörpül, semminek érzi magát s leborul a természet fensége előtt . . .

A huszadik század mindent leigázó embere, a geni a ki nem ismer gátat, aki minden akadályt legyőz, minden elemet meghódít és maholnap az egész föld kerekesség felületét változtatja meg, már Istenéhez hasonlónak képzelte magát. — Én vagyok magam az Isten!

S e hatalmas embert a Niagara előtt legyőzi a természet nagyszerűsége. Rettegésében hallani véli a természet Istenének szózatát. — Én vagyok a te urad Istened és teremted, ne imádj, de csodáld engem, s reitegi tőlem! — A ravasz képmutató félelmében összeesik, mellét veri, javulást ígér. Azután megfordul s felejtve minden. Nem fél többé, hogy a Niagara pozdorjává zuzhatja, mint a kemény sziklát, amely útjában áll s nem akarja előre engedni.

A hid merész ive alól egy kis hajó tör előre, fedézetén gummi ruhába bujtatott emberekkel. Egyenesen a vizesésnek, a menydörge-szerű zajjal alázuhanó vízfüggönynek tart. Ha a kormány eltörne, ugy a hajó menthetetlen beleveszne a vizek poklába. A kapitány óvatos, tiszteletteljes távolságban halad el a vizesések tövében. Az utasok a gummi ruha dacára bőrig ázva, zsebkendőikkel, sapkáikkal integetnek föl a magasba, a Goat Island szikláin állóknak.

A kis hajó csak megközelíti a poklot, de van egy út, amely egyenesen a pokolba vezet. A víz egy kiálló szikla fölött rohan el, s így a víz és szikla között üreg van. Ez üregbe le lehet menni, de sokáig, még a legerősebb idegzetű férfi sem tartja ki. A zuhogó víztömeg zaja egyszerűen mindent lever, beszédet, gondolatot, lelkiert. Az ember, a hatalmas, a genie, a minden, ott lent semmivé válik s csak ösztöne vezérli ki a vizek dübörgő poklából.

Mégis csak szebb onnan felülről, a hidról nézni a Niagarát. De csakis a vizesés irányában. Mihelyt a szemlélő megfordul s a folyamon lefelé néz, szétfoszlik az illúzió. A modern barbárság legbrutálisabb hőstetteinek nem épen dicsőséges alkotásával áll szemben. Lent a mélyben a Niagara smaragd zöld vize átesve a szörnyű izgalmakon, egyideig nyugodtan folyik tovább. Fönt a magasban, a

folyam jobb partján idétlen, boszorkányvárakhoz hasonló, az egész környéket elborító gyárak állanak. Szemben a Niagarával. A pénz-sóvár, éhes ember arcú csapja a természet remekét. E torz gyárak hajtóerejét a Niagarától lopták el. A vizeséstől feljebb alagutat furtak. Ezen vezetnek le a Niagarából a vizet Niagara Falls város alatt a gyárakba.

A víz turbinákat hajt s azután munkáját elvégezve visszazuhan a Niagarába. Eddig körülbelül 115.000 lóerőt nyerne igy. Ezzel hajtják a buffalói villamos vasutakat. Így nyerek az áramot a villamos világításhoz. Élelmes mérnökök azonban már kiszámították, hogy a Niagara vizeséseit és apró zuhatagjait teljesen kihasználva közel négy millió lóerőhöz jutnának. Rengeteg kincs. De akkor többé nem lenne már Niagara. A csatornák és alagutakba szorított víz meghunyászkodva, engedelmesen hajtán a nehéz turbinákat, produkálna a villamos erőt. Az ember győzne a természet fölött, de annak ára, a Niagara, elragadó nagyszerűségével odaveszne. Az éhes nagyítóke képes lenne e romboló, barbár munkára. Szerencsére az Egyesült Államok polgárainak többségében lesz annyi erő, hogy e brutális szándék kivitelét meggátolja. A nép készséggel lemond az ingyenes hajtó erőről. Lemond a heverő milliókról csak hogy megmaradjon Észak-Amerika természeti szépségének koronája — a Niagara. S a nép kényszeríteni fogja a pénz-sóvár nagyitót is a lemondásra. Használják fel a heverő erőket másutt, ahol talán nehezebb hozzájutni s nehezebb értékesíteni. De hagyják békén egy világrész legszebb ékszerét, legdrágább kincsét. Az emberiség számtalan nemzedéke fog még abban gyönyörködni.

A nyolcvan, száz méter magas, meredek sziklafalak közé szorított Niagara kilencven méter szélességben folyik tova. A folyam szépsége vetekedik nagyszerűségében a vizeséssel. Eleinte nyugodtan, de azután tombolva, haragosan, dühösen rohan előre a kegyetlenül összeszorított víztömeg. A folyam medrének közepén a víz alatt nagy és acélkemény sziklák gátolják az előre jutásban. A víz újra füstölög, gőzölög. Csátát viv, rohamra indul. Nagy robajjal csap a sziklának s húszméter magasra is kitör. Mindhiába. Bármily erős, de évezredekig kell küzdenie míg ellenfelét legyőzi.

Egyszerre a folyam hirtelen fordul. A kanyarulatnál a víz ereje egy félkör. alaku óriás medencét vájt ki magának a sziklából. Az ár útjában először e medencébe jut, örvény képződik s ebből csak nehezen tud kijutni. Sem az örvényen át, sem a vizalatti torlaszok fölött ember még át nem hatolt. Az örvényen túl a Niagara nyugodtabb lesz. Még ugyan jó darabig sziklák közé van szorítva, de Lewistownnál hirtelen változik a táj. A vadregényes vidék megszűnik. A sziklás fensík hirtelen, szinte meredeken aláereszkedik. A Niagara felszabadul zsarnokaitól. Többé nem szorítja össze semmi. Kiszélesedik, forradalmi jellegét elveszti, nyugodtan és lomhán folyik tova s eltűri hátán az uszó hajókat. Lassan hömpölyögve kerül a Niagara vize az Ontarioba s onnan a Szent-Lőrincen át az Atlanti Óceánba.

A kényelmes, sokat járni nem szerető turisták részére a Niagara sziklás partjain villamos vasutat építettek. Az egyik oldalon, lent a víz szintje mellett, a másikon fönt a sziklatazas szélén. Az út mindvégig remek kilátást nyújt a vizesésekre, a makrancoskodó folyamra és az egész gyönyörű környékre. Legérdekesebb azonban a 20—25 kilométer utat gyalog megtenni. Az út igaz soká tart, nagyon soká. Minden részt érdekes, a kilátás minden pontról remek, szabadulni alig lehet.

Este felé a nagyuttól fáradtan jut a látogató vissza a városba. Betérhet bármely vendéglőbe vagy étterembe mindenütt jól és olcsón étkezhet. Azután visszatérhet a Prospect Parkba pihenni. Onnan egy padon ülve

gyönyörködhet a vakító fehéren alázuhanó víztömegekben. Ujra átérzheti az elmúlt nap nagyszerű benyomásait. A sötétben napnyugtán meredeznek Goat Island parti sziklái. A canadai partokat alig látni a sötétben. Csupán a villamos lángok gyöngéd fénye világít, meg fönt az égen a csillagok.

Az éj csöndjében a víz dübörgése erősebben hangzik. Az elhagyottan fekvő Goat Island ligeteibe visszatérnek az elűzött Iroquois indiánok jó és rossz szellemei. Érzik, látják, hogy hatalmas ellenségük a fehér ember minden téren győz és halad előre. Ez elűzte őket, utódaikat szent berkeikkel együtt kiirtotta. A szent helyeket megbecstelenítette, a halász és vadászterületeket tönkretette. De ez nem elég, nem csak az indiánusokat irtják ki és igázzák le, hanem még a természet uraivá is lesznek. A vizek menydörgeését is szolgálata kényszerítik. A szellemek bosszút lihegnek, tönkre akarják tenni a fehér embert.

A hatalmas, a mindent leigázó fehér ember pedig ott ül a padon. Fáradtan, kimerülten, a természet nagyszerűségétől megbűvölve. Egyszerre föleszmél, megrázkódik, óráját nézi, de a sötétben alig lát. A városban egy közeli templom toronyórája tizenegyet üt. Ideje lefeküdni. Reggel az első vonattal vissza kell térnie a nagy városba, a hétköznapi világba. A fehér ember megegyeszer végig néz a tájon, irigyli a szellemeket meg a környék lakóit, mert ezek a Niagaránál maradhatnak. Azután nagyot sóhajt s lassan indul a szálloda felé.

Őszi királyság.

*A marosparti égerfákat
Ősz apó mind megkoronázta.
Lombos fején ott ragyog mindnek
Őszi királyság koronája.*

*Sárga levélkoronák nyulnak
Magasra fel, a szürke égbe.
Aranycsipkét szó a természet
A haldoklásra, temetésre.*

*Szürkébe játszó vigaszszinek
Fénysugarak, enyhíteni árnyat —
Mint mikor vénülő szivükre
Szerelmes hangulatifény árad.*

Vértesy Gyula.

Az öreg báró.

Irta: Boruss Mihály.

Talpon volt az egész város. A nagy vasuti állomás hatalmas tornácos termeit zsúfolásig megtöltötte a kíváncsiak serege. Öreg, fiatal, asszony, leány, férfi, gyermek valamennyi ott volt.

— Ott jön már, rögtön itt lesz — ujongva kiabáltak, amikor a pályaudvar nyugati részéről közeledni láttak egy hosszú vonatot. Egy éles sikoltás és a hatalmas kocsisor megállott. Idegen, furcsa ruházatu emberek ugráltak ki a vonatból, akiket lelkes éljenzéssel fogadott az állomás izgatott népe.

Megérkezett tehát a világ legnagyobb cirkusza, 88 kocsis felszereléssel és sok-sok mindennel.

— De hol lehet Buffaló Bill — kérdezték idegesen az emberek. Őt is meglátták, s azután egymást taposva igyekezett mindenki a város alatti tisztásra, ahol a rendkívüli nagy alkotmányt siettek feállítani. Nem került egész öt órába és már a maga pompájában állott a cirkusz épülete s néhány perc múlva ezer meg ezer ember volt a jegypénztárnál, hogy a világhírű mutatványoknak szemtanuja legyen. Este 5 órakor pedig már meg is kezdődött a cirkusz izgató, látványos előadása.

A páholsorok balcsoportjánál egy öreg,

Legolcsóbb bevásárlási forrás Kazár Jenő

Üveg-, porcellán- és lámpa kereskedése
Debrecen, Hatvan-u. 4 sz.

Ajánlja mindennemű árukban dusan felszerelt raktárát, valamint képkereket is a legmodernebb kivitelben.
Egy tanuló felvétetik.

őszbe vegyült, elegáns ur ült. Társaságában néhány fiatal ember volt, akiknek rendkívüli elragadtatással beszélt az előadás nagyszerűségéről. Eppen egy fiatal 17—18 évesnek látszó szonett énekelt és táncolt, amikor az öreg ur nagy érdeklődéssel szorította szemei elé aranyba foglalt gyöngyház gukkerét.

— Brávó, brávó, kiáltott érces hangjával az öreg ur és a mozgó cukrásztól össze vásárolt cukorkákkal elárasztotta a tündöklő szépségű kis művésznőt.

— Barátaim — szólott igaz komolysággal ez a kis nőcske felmelegítette hagyományos hideg szívemet. Nem tudom ki lehet, de az arca annyira kedves, a szemeiben oly tüzesek a sugarak, hogy öreg létemre ezt hajlandó volnék elhódítani Buffalo Bill társaságától. Ugyan kérlek, tudjátok meg a címét, lakását!

Azonnal fel ugrottak a fiatal barátok valamennyien.

— Itt van a cím — sietett vissza az örökké vig és kellemes Józsi s egy kis papír szeletet nyújtott át az öreg urnak, amelyen ez állott: Miss Rózi Angeló.

— Köszönöm barátom, ma remélem velem tartatok egy pár pohár itókára?

— Oh köszönjük, de hát e kis sziveségért . . .

— Oh nem barátaim, — mentegetődzött az öreg ur, talán ez fordulót jelent öreg, korhadó életemben.

I.

A vigadó külön fehér termében rögtönzött bankett-felére készültek a pincérek. Virágot is hordtak az asztalra, a konyhába pedig a megrendelt menü szerint süttettek-főztek. Este tíz óra volt. A vigadó kis terme tündökölt a pazar világításban. A hívós tekintetű pálmák alatt, mosolygó piros szegfűk, illatos rózsák voltak elhelyezve, amelyek valóságos kis varázsszigetté tették a vendéglő ez apró termét s elűzték annak világából az idegen-szerűséget.

Már együtt ült a társaság, a mikor az öreg ur, elegáns frakba, kipödrött bajuszszal lépett be a terembe. E pillanatban hatalmas „éljen“ zugott át a fehér termen s a fiatal barátok egymásután ugrottak fel, hogy kezét szoríthassanak az öreg gavallér barátjukkal.

— Kedves fiúk — szólott az öreg — egy kényes megbízatás vár reátok. Im itt egy levél, ezt kézbesitse valaki a kis művésznőnek. Fel is olvasom nektek, halljátok:

Imádott művésznő,

Ma egy társasággal együtt gyönyörködünk, a maga aranyos művészetében és ott rögtön elhatároztuk, hogy tiszteletére egy kis vacsorát adunk. Ha tehát más elfoglaltsága nincs, szíves örömmel várjuk társaságunkba, csak legyen szíves az időt közölni, amikor a kocsim ide, a vigadóba hozhatja.

A viszontlátásra

báró Csicsery Pál.

— Nem akarom — mondta a báró ezt idegenre, vagy épen hordárra bízni. Az eszköz szentesíti a szándékot barátaim és azt hiszem ezt meg is teszték. Miután te Józsi, voltál szíves a címet is megkeríteni, hozd el nekünk azt a kis művésznőt.

— Szívesen bátyám, s azzal már be is zárult utána az ajtó . . .

Eppen tizenegyét ütött a terem harang órája, amikor feltárult az ajtó és sugárzó, kipirult arccal lépett a terembe: Miss Rózi Angeló.

Az öreg báró sietett elébe, s lesegítette fehér, selyem belépőjét, azután pedig udvariasan bocsánatot kért a meghívásért és köszönetét fejezte ki, hogy a meghívásnak eleget tett. — Majd vacsorához ültek. — Eközben egyre jobban emelkedett a hangulat, amelyet még jobban fokozott a cigány muzsikája, a fiatalok nórára gyújtottak, az öreg báró pedig a terem egyik sarkába ült, a fiatal énekesnővel és lászólag mély beszélgetésbe elegyedtek.

— Kedves Rózi — mondta a báró — nem tagadhatom el érzelmeimet. Ma a cirkusban tökéletesen megszerettem és im öreg kihűlt szívem lángalobbant, ugyanarra, hogy magát feleségemmé teszem. Válasszon tehát a vásári élet, a fényes mód és előkelő élet között, a sorsa az ön kezébe van.

— Báró — én meg vagyok elégedve a sorsommal, de ha becsület szavát adja, hogy rólam mindenkor gondoskodni fog, megvölök a nekem nagyon imponáló pályámtól és akkor meglátja, hűséges ápolója, gondozója leszek.

A báró forró csókot nyomott a kis művésznő arcára s azután engedelmet kért a társaságtól és a művésznővel együtt eltávozott.

II.

Egy hónapja múlt már, hogy az öreg báró esetéről, mint nyílt titokról beszéltek a városban. És egy hónap óta megifjodott lélekkel éli világát a közbeszéd tárgyát képező báró. Sőt már a szükséges előintézkedéseket is folyamatba tette, csakhogy fiatal barátját oltár elé vezethesse.

Eppen reggelihez ültek, amikor egy verőfényes őszi napon azt kérdezte a báró kis Rózsikájától, ugyan edes mondja már el, honnan is származott és mit csinált addig, míg nem került az én védőszárnyaim alá?

— Oh az én előéletem — kezdett bele naivul a kis fiatal, új asszony — igen válságos és zavaros. Édes anyám házvezetőnő volt egy fiatal bárónál. Ott messze, a királyhágón tul. Árnyas park közepett állott egy hatalmas kastély, ahol edes anyám volt alkalmazva. Szemre való menyecske volt és a fiatal báró szerelmet vallott neki.

— Pardon edes, nem emlékszik a bárói névre?

— Bizony nem, mert még egy éves sem voltam, mikor elkerültem az anyám mellől. Egyszóval az edes anyám elhitte a báró mézédés beszédét és megtörtént a baj.

— A baj? — kérdezte a báró nagy érdeklődést mutatva.

— Igen, az, hogy én megszülettem. De csak egy évig voltam anyámnál és azután Budapestre küldtek, majd pedig mikor legelőször Buffalo Bill itt járt kimentem vele Amerikába s velök együtt kerültem vissza. Ide magához báró.

— És nem is tudja, hogy miként nézett ki az edes anyja? —

— De tudom, meg van a fényképe.

— Ugyan mutassa csak meg.

Rögtön behozom s azzal fiatalos jó kedvvel szaladt az ő számára berendezett kis szalonba és lelkesedéssel adta át a bárónak a fényképet.

A báró, amint megpillantotta a fényképet, elsápadt és sirógörcsöket kapva borult az asztalra. A kis fiatal háziasszony vigasztaló szavakkal csókolta fel az elszomorodott báróját, aki eszméletre térve, forrón átölelte jószívű hölgyét és remegő, rekedt hangon mondta:

— Ezért volt oly csábos, ismerős a te szemed, a te arcod, hiszen én neked nem urad, de apád vagyok, te nem feleségem, hanem gyermekem vagy.

A fájdalomtól . . .

*A fájdalomtól sohse lesz dal,
Vagy csak idővel, mikor enyhül.
Ha igazi, nagy bánatom van:
Köny fakad, nem dal a szívemből.*

*Ne féltsd a költőt a haláltól,
Akárhogy zokog énekében . . .
Ha dal fakad már bánatából,
Tul van már minden nagyobb veszélyen!*

Szabolcska Mihály.

Eva

A mozdony éles, sikoltásszerű füttyel bucsuzott a csendes kis állomástól és lassan vágott neki a hajnali ködbe burkolt őszi tájnak.

A kupéban, Ivánnal szemben egy fiatal leány ült, akinek pompás, aranyos-barna haját pajkosan borzolgatta a beáramló éles, hegyi levegő.

Nem volt nagyon szép leány, legalább az általános fogalmak szerint, de fátyolos szürke szeme, vérpiros kis szája valami idegenszerű báj kölcsonzött arcának és Iván a vonat elindulása óta nagy érdeklődéssel nézte.

A lányt is vonzotta a férfi sápadt, szellemes arca, sötét szeme, magas homloka, melyre minduntalan lecsuszott egy akaratos fűrt a lányosan szöke hajából.

Csaknem egy órája nézték már egymást, egyre növekedő érdeklődéssel, mikor a leány váratlanul előrehajolt és bájos eleganciával átnyújtotta kezét Ivánnak.

— Uram — mondta azzal a kedves könnyelműséggel, mely temperamentumos voltán kívül ártatlanságát is bizonyította — én tudom, hogy ön szeretne velem megismerkedni és e célból előbb-utóbb olyan banális módhoz folyamodnék, amilyen itt éppen kinalkodik, de amely engem midamellett bosszantana. Egy avult illemszabály éppenséggel nem gátol abban, hogy megkíméljem Önt e fáradságtól és magamat a banális bevezetés fölötti bosszankodástól.

Iván az örömteli meglepetéstől szinte megnémultan, de végtelen elragadtatással szorította meg a fejéje nyújtott arisztokratikus kezecskét.

Beszélni kezdtek, de a sablonos témák és beszédmodor álarca alól mindkettőjüknél előbukkant néha egy mélyebb hang, melynek sajátságos, érzelmetli rokonsága meglepte és figyelmessé tette őket. Észrevétlenül tértek át elvont témák tárgyalására és kipirultan, csillogó szemmel figyeltek egymás véleményére.

A kékködős hegyek lassan elmaradtak és a vonat egyhangú őszi tarlókon robogott át, melyek a felhős éggel együtt olyanok voltak mint a kifáradt, beteg lelkű ember gondolatai: szomorúak és szintelenek.

A bent ülőkre ez nem volt hatással. Az ő lelkükben most a színek árja tombolt és egy ismeretlen nagy forradalom tüzeiben új, szent érzések születtek.

— Az életnek — mondta Iván, megkezdett beszélgetésüket folytatva, egy műremeknek kell lennie, amit az ember önmagának megalkot. Elkészíti a tervrajzot és ha elég erős és öntudat van benne ahhoz, hogy fel is építse nyomában a maga mesterművét, akkor ő az igazi, diadalmas ember.

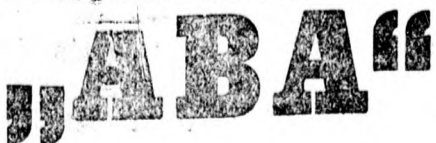
Sokan indulnak neki bátran, büszke, magába bizással ennek a munkának, de sohsem érnek célhoz, mert nem ismerik saját magukat. Ezeknél a megismerés már csak a végzetes nagy csalódással következik be, amikor látják, hogy hamis alapon építették az életüket.

A vonat megállt valami kisállomásnál. A leány megrezze ve nézett Ivánra. Még egy negyedóra, mondta halkán. A következő állomás az enyém . . .

Iván elsápadt. E néhány percnél nem szabad elmúlnia anélkül, hogy elne mondja a leánynak azt, amit homályos sejtésként már megpillantásakor érzett, de ami azóta megdönthetetlen hitté nőtt a lelkében . . .

Sietve, lázasan beszélt tovább:

„Talán harmadszor indulok most neki Pestnek, hogy hozzáfogjak az életem megalapozásához. Mikor elfogott a cselekvés láza, mindég elindultam, de meddő álmódóznál sohsem jutottam tovább. Most már tudom, hogy miért: Magát várlam. Testetlen, hangtalan vergődéseim közepette az eszményt kerestem, a nőt, aki hozzám tartozik, akiért érdemes lesz küzdeni, az élet csunya harcába belevinni a lelkeim tüzet“ . . .

Szabadalmazott Szivarka hüvelyek védő tokkal vagy anélkül a legjobbak. Kapható mindenütt, főképviselete: **TAHISZ ARTHUR** papíráru nagykereskedésében.

Pár percig csend volt. Nem hallatszott egyéb, csak a kerek bus, egyhangu katlogása.

„En folytatta iván zavartan a lány felé hajolva . . . a nevét sem tudom magának“ . . .
A leány mosolygott.

„Évának hívnak. Többet nem szükséges tudnia. Pest mellett lakunk, megtalálhatna, ha akarna, de ne keressen. Igérje meg, hogy nem fog felkeresni és írni sem fog nekem. Ez csak gát a munkájában.“

„A munkámban! Igaza van. Most már dolgozni fogok és érzem, hogy nagy dolgokat fogok alkotni. Nem tudom, mikor érek célhoz, előbb hozzá kell szoktatnom az embereket az írásaimhoz. Ha megértene, nagy ember leszek. És akkor elmegyek majd magáért. . . . Jó lesz így? Éva . . .“

A lány mély, szürke szemét nedves fátyol homályosította el.

„Várni fogom“. Mondta egyszerűen.

A vonat megállt, Éva kisietett a kupéból. A peronról, ahol egy elegáns öreg ur, az apja várta, még egyszer visszanézett a vonat felé, melynek ablakában Iván állott és amely lassan, méltóságteljesen kigördült a pályaudvarról

Eva olvasott. A pesti lapban, mely előtte feküdt, egy tárca volt „Éva“ álnév alatt. „Találkozás“ volt a címe. Megérezte, hogy ebben a különös, fantasztikus írásban az ő találkozásuk van elmondva. Az író tépelődő, asszonyosan finom lelkében ráismert őrá. Most már tudta, hogy az lesz a kapocs, mely ketőjüket összeköti és boldogan, nyugodt bizottsággal várta a folytatást! . . .

Azontul mindig jöttek ezek a csodálatos, idegenszerű írások. Telve szétmosódó és mégis mélyesen megkapó hangulatokkal. A mik úgy hatottak, mint egy csodaszép színi-nyelvből kiragadott színes motívum, melyet csak félig értünk, de amely izgatón kíváncsivá tesz bennünket az észre.

És látszólag összefüggéstelen, befejezetlen voltukban volt valami büszke nemtörődömség. A szellem fölényes arisztokrata gögje, mely azt látszott mondani:

„Ha érteni akartok, próbáljatok felemelkedni hozzám. Én nem tudok és nem is akarok a szürkék nyelvén írni.“

Eva értette ezeket a nem szürkéknek való írásokat. És tulajdonképpen csak ezeken keresztül bontakozott ki előtte az exotikus férfilelek. Ugy érezte, hogy ha sohasem beszélt volna vele, akkor is tudta volna, hogy neki szólnak ezek a sejtelmesen burkolt vallomások, vivódó kérdések, hogy ők egymáshoz tartoznak és valamikor találkozniok kell. . .

A tulzsnifolt ragyogón megvilágított teremben „Éva“ készült felolvasást tartani. A fiatal író valódi nevét talán senki sem tudta a közönség köréből, csak Éva, a ki az első sorban ülve, lázasan, csillogó szemmel várt a viszontlátásra.

A terem zsongó hangzavara e percben elnémult és a kitoró taps zaja közben egy érfi jelent meg a pódiumon.

Magas alakján ama érdekes férfifejek fegyike nyugodott, melyek csunyaságok dacára, sőt talán épp ennél fogva megmagyarázhatatlan vonzerőt gyakorolnak az emberre.

Tekintete fáradt közönyös pillantással siklott végig a tömött széksorokon, aztán egyszerre az elragadtatás, ujongó diadaléret megmagyarázhatatlan vegyülékével állapodott meg az Éva alakján, aki végzetes tévedése e villámszerű megértésének hatása alatt szinte élettelenül bámult rá . . .

Pár pillanatilg lángoló szemmel nézte, aztán véget ért az egész tünemény szerű jelenés.

Mialatt a férfi keskeny gunyos vonalú ajkát nézte, mely büszke nyugodtsággal szórta a bámulók közé a maga másvilágból való ígét, jellemezhetetlen forradalom ment végbe a lelkébe.

Hát ez az? Gondolta magában, a kiábrándulás halálos szomorúságával.

Ennek az agyában születtek azok a fenéséges eszmék, ezé volt az a finom, hangtalan szomorúsággal átszótt lélek, melyet ő az írásain keresztül annyi idő óta ismerni tanult, amelyet megcsodált és amelyet a másik lebilincselő egyéniségével egynek képzelve, olyan határtalanul imádott. Most érezte, hogy ez az imádat tulajdonképpen ezt illeti, de az illuziói, a régóta fűzött ábrándok viszont eltéphetetlen kötelékkel a másikhoz láncolják.

Tudta, hogy ezt a két érzést, mely most pusztítva támadt egymásra a lelkében soha sem lesz képes különválasztani. A teremben újból felhangzott a taps. Az író szenvedélyes és diadalittas pillantása a lányt kereste, de Éva lesütött szemmel, sápadtan ült a helyén. Ugy érezte, hogy a lelkében meghalt valami, ami sohasem fog többé feltámadni.

Egy kis mellékteremben, melynek félig nyitott ajtaján át idelátszott a mulatók hullámzó tömege, az ablak mellett álltak ketten: Éva és István.

A férfi beszélt, fáradt, szomorú csendű hangon.

„Értem a maga nagy csalódását Éva. Most már, hogy mindent elmondott, világosan áll előttem ez az egész tragédia. De valami magyarázattal azért tartozom magának az ígéreimért, amiket nem tudtam beváltani.“

Ezt a magyarázatot tulajdonképpen az az ember tudná megadni, akit most odabent ünnepelnek és aki mindkettőnk életében olyan végzetes szerepet játszik.

Akkor ismertem meg, amikor nagy célokkal telve Pestre jöttem és mindjárt ismeretségünk első idejében éreztem azt a sajátos hatást, amit ez az ember rám gyakorol. Ő is pályája kezdetén álló író volt, barátok lettünk.

Egyszer, egy különös hangulatu alkonyórán elbeszéltem neki találkozásunk történetét. Nagyon figyelmesen hallgatott és kért, hogy beszéljek neki sokat magáról.

Én beszéltem neki sokat, nagyon sokat. Valami ellenálhatatlan vallomás ösztön készített rá, ami ilyenkor szinte a levegőben röpköd.

Aznap este megdöbbenve vallottam be önmagamnak, hogy a nagy céljaim megvalósítása felé még egy lépést sem tettem. A fél éjszakát átvirasztottam tollal kezemben, az üres papiros előtt és magára gondoltam. Talán az érzéseim tulságosan mély és öntudatlan volta okozta, de akkor sem irtam semmit.

Pár nappal később megjelent az „Éva“ első cikke, az melyet a maga tévedését megalapozta és amely én a bámulat, felháborodás és önvád sajtóságot vegyülékével olvastam végig. Ezután egy darabig kerültem Ilkeyt és lázongva igyekeztem kivonni magam az ő hatása alól. Megpróbáltam dolgozni . . .

Éjszakákon keresztül ültem tollal kezemben és a hajnal első szürkésege mégis csak egy üres papirost talált asztalomon. Pedig ezeken az éjszakákon csodálatosan szép emóciókat éltem át szebbeket és szinesebbeket, mint aminőkről valaha írtak. Ha e magáról való lázas álmódások hagytak volna egy szikrányi józanságot a lelkemben, talán meg tudtam volna őket írni. De ez a szürke akkord egyetlen egyszer sem csendült a közöttem zsongó csodaszép melódiák közé.

Lassanként már felhagytam a küzdéssel és ekkor egy megmagyarázhatatlan érzés visszavonzott Ilkeyhez.

Elmondtam neki a vergődéseimet, szakgatottan összefüggés nélkül, mint ahogy egy beteg gyerek a fájdalomról panaszkodik.

Ő csodálatosan megértett és ezentul mindig magáról írt. Az én érzéseimet írta meg, tépelődő vallomásaimat, amiket lázas önkivételben ugyszólván lediktáltam neki.

Nekem pedig túrnóm kellett a lelkemnek ezt a felháborító és még sem jogtalan megablását. Mert hiszen az ő művészete volt,

hogy annyira beleélte magát érzéseimbe és alakot adott nekik. Megadtam magam sorsomnak. Ő irt, én éreztem és szenvedtem. De így megtörtén, megalázva nem kerülhettem maga elé Éva. Én, aki annyi büszke vágygyal indultam neki az életnek és akinek be kellett látnia, hogy sohasem lesz semmi! . . . semmi csak egy nagyon, szinte betegesen mélyen érezni tudó ember. Ugy éreztem, hogy nincs jogom elébe állni, hogy méltatlan vagyok magához, hogy maga mellé egy erős, diadalmas férfi illik, aki dicsőséget rakhathat a lábai elé. És . . . mindent bevallok rakhathat a lábai elé. És . . . mikor az előbb magát és Ilkeyt megfigyeltem, mikor a maga önkéntelen felindulását, az ő szemének diadalmas lángját láttam, úgy éreztem, hogy most már vége mindennek, mindennek, ami még értékessé tette előttem az életet . . . Maga az övé lesz, aki valóra tudta váltani az álmai, aki bátran dicsőségesen halad a célja felé, nem az anyém, aki megtörtén nyomorultán itt vergődöm a lábai előtt“

Az utolsó szavait halkán, végtelen fájdalommal mondta, hangja elfuló rezzenéséből kiértett a lelke elfojtott zokogása.

Éva meghatottan, könyvtől csillogó szemmel halgatta.

Aztán lehajolt és fehér ujjai öntudatlanul siklottak bele a férfi szöke hajába.

„Iván — mondta halkán, végtelen gyöngésséggel — maga nem bizott eléggé bennem és minden szenvedéseinek ez volt az oka.“

Most már mindent értek. És sokkal inkább költőnek tartom magát, mint a másikat, aki egész idegen a lelkemnek. Azért a dicsőségért, amit ő a lábom elé rakhathat, sohasem cserélném el azt a boldog érzést, hogy a maga gazdag lelke egészen az enyém — és nem fogja azt mások közt szétarabolni, akik talán nem értenék.

Iván, mért mondja magát megtörtnek, megalázottnak? Hiszen előtünk áll egy egész gyönyörű élet, amiből semmiféle földi boldogság nem fog hiányzani, csak a dicsőség. Hát ezt sajnálja olyan nagyon?“

Iván, a hirtelen rászakadó boldogság sulya alatt egyetlen szót sem birt szólni . . . Megdicsőült arcal csokolta meg a fehérruhás éány feléje nyujtott kezét.

Haza fog jönni . . .

Nem, most még nem! De majd ha újra
Napsugárruhát ölt a ház
S fehérkavicsos kerti utra
Hőfelhőt borít az akác,
A tölgyerdő álmodva hallgat,
Gyémántporként csillog a harmat
S zöld gyík ül a fehér kővön —
Akkor, tavaszkor, hazajön.

S mikor tavaszesti ború von
Fátyolt a vén hegy homlokán
Végig jön majd a kerti uton
Szomoruan és tétován
Tudom: ingatag lesz lépte
És megtörik a szeme fénnye
S a fejét már nem hordja fönn
Tudom — amikor visszajön.

. . . S mikor a lepcsőkockán feljő —
Rigó füttyent, gerle zokog,
Reszkette bűgni kezd az erdő
Kipattant minden rügy legott,
Virágszirom perdül az útra
Fürtös fejét megkoszorúzza
Fény gyúl ki a bokrok között —
Megjött az Urnó! Hazajött!

Keblemre hull. Haja megbomlik.
A hullámos a szinarány
S én nem kérdelem: hol jártál eddig
Szegény, meghajszolt madaram —
Csak odaroskadok elébe
S az apró, viseltes cipőre
Áhítatosan, hallgatag
Rátapasztom ajkamat,

Farkas Imre.

Nagy karácsonyi vásár

az új üveg- és por-
kereskedésben

Glück Józsefnél

DEBRECZEN,
Piacz-uteza 6. sz.

Legszébb kivitelű likör kávé és mosdó készletek, legolcsóbb szigorú szabott árak mellett legelőnyösebben szerezhetők be.

Tetemrehívás.

Ira: Szathmáry Zoltán.

I.

A leány a kertben rózsákat szedett s közben valami szomorú melódiát dudolgatott. Amolyan igénytelen kis román dalt, amely alig fejez ki valami lelki emóciót, mert nincs benne fájdalom, csak némi elfolytató sóhajlás, nincs benne bánat, csak borongás, amelynek nincsenek könnyei és ha hallja az ember, csak nagyon szomorkás, megtört tekintetű leányszemekre gondol . . .

Később jött a férfi . . . Homlokára gond felhő borongtak . . . De mikor a leányra tekintett, aki ott szorgoskodott a rózsabokrok körül, vidámbabrá vált a tekintete . . .

A leány egy magasabbra női galyról akart virágot szakítani, ágaskodásában megtántorodott s lecsuszott a lába a felhantolt virágyárról.

Akkor ért mellé a férfi s felfogta karjaival . . . A leány, aki nem vette észre eddig az ifjút, halkán sikoltott . . . Mikor hátrafordult s meglátta a férfit, szemérmes pirulással szakította ki magát a karjai közül . . . A kezében levő rózsabokorra mutatott:

— Emmának szedtem . . . Ugy szereti szegény . . .

A férfi helybenhagyólag bólintott a fejével: — Most elszenderedett, — mondta, — Alszik.

— És a gyerek?! — kérdezte a leány.

— Az is! — felelte a férfi . . .

— A leány hallgatott. A férfi a rózsabokrok közt babrált szórakozottan:

— Talán járhatnánk egyet? Már alig bírok az idegeimmel.

— A feje fáj?! — kíváncsiskodott a leány azzal a becéző gondossággal a szavakban, amelyet csak a női hang tud kifejezésre juttatni, ha szeret.

A férfi szíve megérezte a leány szavainak melegségét. Mosolygott . . .

— Nem fáj, csak ködössé tették ezek a szörnyű izgalmak . . . szólt.

Ekkor már a leány karjaiba akasztotta kezét s megindultak a kavicsos uton . . .

II.

Dombi Béla felesége az utolsó napjait élte . . . Már egy év óta betegeskedett. Betegségének okául azt a másfél éves gyermeket emlegette mindig, aki pedig alig volt oka a szerencsétlenségnek . . . A nyugtalan vértű asszonynak a kis fia születése után nem volt türelme sokáig feküdni . . . Felkelt, sokkal korábban, mint kellett volna . . . Elment valami mulatságra is — hiába intette a férje . . . Meghült . . . Azután egyik bajt követte a másik . . .

Az utolsó napokban már örökös izgalmak közt tartotta hozzátartozóit . . . Az orvosok egymás kezébe adták át a kilincset, de segíteni nem tudtak, mert nem is tudhattak eajta. Dombiné feje fölött ott kóválygott már az elmúlás fekete szárnyu madara . . .

Az asszony családja mindent megtett, hogy elviselhetővé tegyék a beteg asszony utolsó hónapjait. Egymást multák felül a hazudozásokban, esküdözésekben, hogy nem fog meghalni, hogy muló gyöngesség az egész betegségé. Felváltva virrasztottak felette.

Dombi Béla anyja odaköltöztette a beteg asszony házához a nevelt leányát: Láng Edit is, ami pedig nagy önfeláldozás volt tőle.

Láng Edit árva gyermek volt. Valamelyik elszegényedett rokon gyermeke, akit az idősebb Dombiné fogadott a házhoz, nem lévén leány gyermekei. Edit együtt nevedkedett a Dombi fiukkal, később vezette a háztartást. Élete nem volt sajnálatra méltó. Dombiék soha nem éreztették vele a kegyelem kenyér keserű ízét, de azért Edit mégis csak megérezte azt. Minden módot megragadott, hogy hasznossá tegye magát a háznál. Kellemesen szép, jó lelkű, csinos leány volt s előkelő, komolykodó,

soha sem szenvedett szerénységével, különösen a Dombiné szeretetét nyerte meg a maga számára . . . De azért Editnek gyakorta volt alkalma meggyőződni arról, hogy ez a szeretet még sem olyan, mint az édes anya szeretete . . .

Azonban, ha voltak is szomorú órái a leánynak, soha sem érezte rossz kedvét senkivel . . . Csak egyszer volt szótlanabb, szórakozottabb egy ideig . . . Ez akkor történt, mikor Dombi Béla megnősült, mikor elvette a dúsgazdag Sugár Emmát. Béla volt a legfiatalabb fiú s Dombiné akkor egyedül maradt Edittel a háznál . . .

Ez idő tájban mintha valami néma borongás vett volna erőt a leány lelkén . . . Talán nevelőanyja is észrevette . . . de nem tűnt fel előtte különösnek, mert hogy a fiuk egymásután elkerültek hazulról, neki is olyan csöndesnek tetszett a ház, sokszor nem lelte régi kedvét.

III.

Dombi Béla és Edit szótlanul haladtak egymás mellett a kerti uton. Késő délután volt, a nap melegétől felforrott levegő most kezdett lehűlni s a park végén, ahol a sűrűbb, irtatlan erdő kezdődött, hűvösebb szellők nyargaláltak . . .

Dombi kinyitotta a park alacsony kerítésének ajtaját . . . A leány fürkészően tekintett a férfira . . .

— Hátha felébred Emma s keresni talál valamelyikönket? . . . kérdezte.

Dombi unottan legyintett a kezével:

— Nem lehetünk mindig mellette . . . Már folytogatta a torkomat a szoba levegő, minden dolgaimat elhanyagolom miatta, hónapok óta . . . Te rád is rád fér egy kis szabad levegő. Hiszen úgy, ahogy mi élünk, teljesen kimerülünk a virrasztásban.

Vizsgáló tekintetét körüljártatta a leányon. Editen pedig nem látszott meg a sok izgalom, a sok éjszakázás. Huszonkettedik évének teljes virágzásában volt. Egy kicsit fejlettebb volt, mint már ebben a korban is a leányok. Termete sokat vesztett leányosságából, de hamvas piros arca, világoskék szemének lányos tekintete eloszlatta a kétségeket.

— Nekem nem árt! mondta megnyugtató őszinteséggel Edit, — de magának Béla csakugyan vigyázni kell magára . . . Addig is, míg Emma meggyógyul.

Dombi keserűen mosolygott.

— Soha sem fog meggyógyulni. A professzor ma délelőtt végre megmondta, hogy menthetetlen. Egy hétig sem bírja már . . .

A leányt nem lepte meg a kijelentés. Régen sejtette már a szomorú véget. Nem is igyekezett megcáfolni a férfi kijelentését.

— Már bele is nyugodtam a változatlanba . . . És úgy fogok berendezkedni . . . folytatta Dombi.

— De Béla, — kiáltott fel a leány, akinek lelkét sértette a férfi hideg hangja:

— Nekem kötelességeim vannak az élettel, a gyermekemmel szemben, — szólt — és . . .

Abban a percben szenvedélyesen ragadta meg a leány karját. A leány egész testében megremegett, a feje szédülni kezdett. Érezte, hogy ami most következik, az semmiképpen sem illik a férfi helyzetéhez, akinek felesége ott viaskodik a halállal vigasztalan betegágyában . . . Rémműlten tekintett Dombira.

A férfi egy ideig még küszködött magával, majd metsző határozottsággal folytatta:

— És kötelességeim vannak veled szemben is Edit . . . Mert szeretlek! . . . Nagyon szeretlek! . . .

A leány megállott . . . Most, hogy kimondta a férfi azt, amittől már régen rettegett, most már erőt adott neki az az emberi ösztön, amely az első ijedség után a menekülésre készíti a szerencsétlenségbe jutottakat, amely még a szalmaszálhoz is elvezérli a vízbefulót.

Kezével elhárította maga mellől Dombit, lassan mondta meggondoltsággal . . .

— Ezt nem lett volna szabad elmondania . . . Én tudtam . . . Észrevettem . . . Már régen tudtam Béla, mikor még maga tudatában sem volt annak, hogy szeret. Tudja, mi, nők valami csodálatos érzéssel vagyunk megáldva, vagy megverve . . . És félttem ettől a pillanattól . . . Úgy félttem, mint ahogy vártam egykor évekkkel ezelőtt . . .

A férfi szeme felcsillant:

— Igen, most már, hogy Ön kimondta az első szót, nincs mit rejtgetnem tovább a gondolataimat. Én szerettem magát Béla már akkor, mikor otthon voltunk . . . Szerettem és szeretem úgy, mint ebben az életben senki sem fogja szeretni . . . Persze én az egyszerű árva leány nem várhattam ettől a szerelemtől mást, mint csalódást . . . Némán türtem soromat . . . Még táncoltam is a maga lakodalmán . . .

Itt már elfogta szívét az átélte néma szenvedések visszatérő keserősége . . . Szemei megtelek könnyel . . .

— De most, most nem szabad lett volna még ezt megmondani Béla . . . Várni kellett volna . . .

A férfi megszegyenkezve érezte a lelkében, hogy a leánynak igaza van . . .

— Bocsáss meg Edit . . . Nem akarlak bántani . . . Csak a te hófehér lelkedet nem . . .

Azzal elővette zsebkezdőjét s gyöngéd szeretettel törülte le a könnyeket a leány szeméből . . .

— Emma várhat bennünket, — szólt a leány, — forduljunk vissza . . .

Dombi engedelmesen, szótlanul követte a leányt visszafelé . . .

IV.

A beteg asszony türelmetlenül kerestette a férjét. Mikor pedig az megjelent végre ágya előtt, idegesen mordult rá:

— Hol jártál, soha sem akarsz mellettem lenni?!

— De Emma, — szólt Dombi, — minden időmet itthon töltöm, mióta beteg vagy. A kertben sétaltam, mert zug a fejem . . .

Dombiné fürkésző tekintettel vizsgálta férjét . . .

— Természetesen Edittel . . . Ugy utálok ezt a leányt.

— De édes angyalom, — igyekezett csitítgatni az asszonyt Dombi . . .

— Tudom, hogy véded . . . Mindég, mindenkivel szemben véded . . . De én nem tudom elviselni a közellétét, azt a farizens arcát, tettett szeretetreméltóságát. Bánt a figyelmessége is.

— Hálátlan vagy ahoz a leányhoz Emma. Olyan önfeláldozással ápol téged, itt virraszt melletted. Gondoskodik a gyermekekről . . .

— Én nem hiszek az őszinteségében . . . Vagy ha hiszek is csak még jobban bánt, — tette hozzá némi ideges gondolkodás után.

Küld el, nem akarom a házamban látni . . . Vagy pedig . . . Tudod mit?!

— Vagy pedig esküdj meg, hogy nem szerettétek egymást, hogy ha meghalok, nem veszed el feleségül, hogy nem lesz az a leány a gyermekem anyja . . . Esküdj meg a gyermekünk, a Bandika boldogságára.

Hörögve sikoltozott az asszony. Felizgult lelkének minden erejét összeszedve, felült ágyában. Görccsen kapaszkodott ebbe a gondolatba s egyre ismételtette szikrázó szemekkel:

— Esküdj meg . . . És úgy legyetek boldogok ebben az életben, mint ahogy betartod esküvéseidet . . . Mert én kiszállok a sírból s rátok csapok . . .

Az éles sikoltó hangra a másik szobában lévő is figyelmesek lettek . . . Egymásután jöttek be a család ott levő tagjai, a cselédek és Edit.

A leány már régebben ott állott az ajtó függőnye mellett s dermedten halgatta végig a jelenetet.

Dombi iszonyattal tekintett a deliráló asszonyra.

„DEBRECEN“ söröcsarnok!
(városházával szemben)

Ajánlja állandóan frissen
osapolt Haggenmacher sör-
rét, tisztán kezelt borait,
jó magyar konyháját.

Elfogad ötézésre előfizetéseket
36 koronától kezdve. Szállodá-
jában tiszta, olcsó vendégszobák.
Figyelmes, pontos kiszolgálás.
Polgári árak! — Szíves párt-
fogást kér tisztelettel!

Kovács Aladár
vendéglős.

Akkor történt, hogy Edit odtérdelt a beteg asszony ágya elé s szívére tette kezét: — Emma! Én esküszöm neked az egy élő Istenre, hogy sohasem leszek az urad felesége! Hogy örökre megszakitom vele még a rokoni érintkezést is

Dombiné érezte a leány szavainak őszinteségét . . . Megfogta a leány kezét, azután kimerülten, erőlenül hanyatlott vissza párnáira

Edit szótlanul állott fel s kiment a másik szobába.

Mikor később elszunnyadt a beteg asszony, Dombi kiment a leány után Az felállott s a beteg-szoba ajtaja felé mutatva szólt:

— Béia magának ott a helye Én holnap itt hagyom ezt a házat . . . És nekünk többé még csak találkozunk sem szabad ebben az életben egymással . . . Én megesküdtem erre . . . és meg is tartom . . . Én boldogtalan

Dombi az izgalomtól kimerülten roskadt le egy székre, arcát kezei közé rejtve. Edit oda ment hozzá. Gyöngéden a vállára tette a kezét:

— És neked is meg kell tartanod, amit megfogadtam. Szegény Bélám!

Ez alkalommal tegezte a leány a férfit életében először . . . És utóljára

Magyarok Köszöntője.

Kálvin szelleméhez, születése 400-ik évfordulóján.

Kálvin János! Te nagybátor
Napnyugati reformátor,
Napkeletről im, eljöttünk:
Kik véled frigyét kötöttünk
A krisztusi tiszta hitben,
Mit te prédikáltál itten —
Dicső szellem — áldjon Isten!

Kik véled frigyét kötöttünk
Magyar földről im, eljöttünk:
Rhône vizéhez, Genf tavához
Balatontól s a Tiszától —
Kis, de erős hitű tábor —
Az utunkra fényt sugároz:
Bocskay és Bethlen Gábor!

Bocskay és Bethlen Gábor:
Az ős, erős magyar lélek,
A mi lelkünk, a ki téged
Úgy átölelt, úgy megértett
Ott a Kárpátok aljában
A mikor felhangzott bátran
Gránit-zendülésű szavad
Hogy világokat bezöngjön . . .
Itt, genéve-i szabad földön,
Itt az ősi Mont-Blanc alatt!

Nem — sok ékes lobogóval,
Dus köntösben, cifra szóval,
Jöttünk hozzád semmi másban:
Lélekben és igazságban!
Nem — hogy megimádjunk téged,
Nem — hogy neked hajtsunk tédet.
(Hisz te mondtad, te hirdetted:
Az Úr eszköze volt lelked
Légyen tehát — így kívántad —
Az Uré minden imádat!)
. . . Jövének az Urat imádni,
Szótunk Előtte kitárni,

Zengni Hozzád dicséretünk:
Hogy téged elküldött nekünk.
— Tanulságot tenni jöttünk:

Hogy a lelked él közöttünk!
S jövének, hogy elmondjunk neked
Egy bus, egy szent történetet,
Mely szól testvértelen népről,
Tenger gyászról, szenvedésről,
A mi — mint bős áradat —
Arra a népre rászakadt . . .
Hogy megfojtsa, elgyötörje,
Eltörölje mindörökre
A szép földről, melyet drágán
Szerze hajdan — vére árán . . .

De az a nép — Árpád népe,
A szabadság szent nevébe
Kardot fogott a kezébe
Jogáért, igazságért,
Armány és erőszak ellen
Küzdött, harcolt rendületlen! . . .
Nem rettenve bitófától,
Se börtöntől, se máglyától.
Egy ha kidőlt, jött más tábor,
Jött Bocskay, Bethlen Gábor.
Sok nagyhitű prédikátor,
Sok nagyeros hajdu vitéz,
Hitért, honért mind halni kész!
Tárogatók hangja riadt,
Thököly s a Rákócziak
Nyomába kuruc vitézek —
Jött Kossuth s a hős honvédek! . . .
Poklok száz kísértetét
Letiporta ez a nép!
Lelkét bár darabokra tépte
S kivérezte a szívet:
De mindhalálig megvédte
Szabadságát és hitét! . . .

Jövének elmondni neked:
Hogy e mi szent küzdelmeinkben
Az örök, az igaz Isten
S az a te nagy rendületlen
Erős lelked vezetett!

Kálvin János! Te nagy bátor,
Sziklahitű reformátor,
Tiszta hittel, erős hittel,
Magyar hittel, magyar szívvvel
Köszönjük ezt Teneked:
Legyen velünk szellemed!

Lamperth Géza.

Szinészfurfang.

Irtá: Solymosi Elek.

Az a vidéki színész, ki az életéből már több érdekes eseményt mondott el nekem, újra felvette a beszélgetés fonálát.

— Hidje el uram, — mondá a színész — hogy nekem, mint született alperesnek, annyi ügyvéddel volt már dolgom, hogy a nevüket is csak abc rendben tudnám elmondani. Igaz ugyan, hogy alperesi prakszisom alatt egy némelyik betűből egyszem fordul elő, mint pld. az Y-ból és az tény, hogy Y-el kezdődő ügyvéd is csak egy volt az emlékezőm listáján, de ezt a véletlenséget aztán bőven kipótoiták a K. betűs piócák.

Az egyenes utak e hivatásos kerülgetői és a pervezstések e doktor nevezetű felebbezői közt K. Zsiga volt az, akinek a színész lelkébe belegázolni, vagy szívében megforgatni a kést, éppen csak annyi volt, mint más embernek a cigaretté sodorintás. A színész-kliensek különös kedvencei voltak K. Zsiga ügyvédnek, aminek az a magyarázata, hogy a színészember — ha beperelik — sohasem megy el a tárgyalásokra és e miatt mindig

„elmakacsolják“. A bohémlelek nem hisz a bepereltetés komolyságában, vagy ha hisz is, de azt sohasem tételezi fel, hogy a tapsoló közönség közt olyanok is akadnak, akik nála foglaltatnak, vagy pláne árvereltetnek. Jól tudta ezt K. Zsiga és éppen erre alapította ő a lelketlen lélektanát. K. Zsiga tíz évig volt az én ügyvédem. Ez idő alatt igen sok követelésemet bahajtotta, amiből persze soha egy fillért se láttam, mert ugy elszámolt, hogy mindig én tartoztam neki. Valami ilyen költségmaradék miatt a következő tíz évben amikor már kiábrándultam Zsigából s megszakitottam vele minden összeköttetést — K. Zsiga beperelt s e követelését szakértelmes gondossággal felszaporítva, biztosítani akarta ellenem. Elkezdett üldözni a foglaltatásaival. Kivételes engedelmet szerzett a járásbíróstól s a végrehajtót még karácsony előestélyén is felelt hozzám. Uram! Én minden hitelezőmnek fizetni szoktam, amikor pénzem van, de ugy éreztem, hogy K. Zsigának sohasem szabad fizetnem. K. Zsiga azt a benyomást tette rám, mintha kiakarta volna fűtyölni az én megtapsolt művészetemet s törekvésében nemcsak a hajdani kliensét üldöző izléstelenséget láttam, de érthető hiuságomnak a megaláztatását is.

Nem egészen kétszáz koronás volt a K. Zsiga követelése. De én kétszáz koronánál is többet költöttem törvénykönyvekre csak-hogy kimerithessem a paragrafustengerből a védekezés csemegéit. Bujtam a törvény könyveket. S valahányszor kimenekültem a torony-magasságra halmazott könyveim közül, az agyamban piramidális butaságot éreztem. A nem nekem való tudomány felnyitotta szememet és a természetes gondolkodás utjára vezetett.

Megismerkedtem a sörházban a végrehajtóval, aki egy koczingató alkalommal bemutatott a feleségének. Az ismeretségből tegezhető barátság lett s a barátság kölcsönös zsurozássá fokozódott. Hol én hívtam meg a végrehajtókat zsurra, hol meg ők engem. Igaz, hogy a vendéglátásaink nem voltak egyenletesek, mert én palackozott sört és a Ferencvárosban készült prágai sonkát adtam nekik, ők pedig pezsgős uzsonnát szervíroztak elem, de azért a köztünk tátongó különbséget a végrehajtóék nem éreztették velem, mert — a többek közt — be kellett látniok hogy az én porcellán edényeim sokkal újabbak voltak, mint az övék. Az én előnyömről különbözött a lakás-berendezésünk is. Nálam minden butor stilszerű volt, a végrehajtóéknál az ilyesmire semmit sem adtak. Volt ugyan egy nyeregtakarójuk (persze nyereg ló nélkül) a mi drága aranyozással volt telehimezve s mint mondták, csak azért vették meg, mert olcsón jutottak hozzá, továbbá volt egy rokokó kályha-ellenzőjük, amihez hasonló drágaságot csak fejedelmek szerezhetnek és egy faragással díszített, 12. személyre való barok ebédloasztaluk, a melyen rendszeren csak a végrehajtó és neje számára terítettek, de végeredményben az én lakásom mégis elegánsabb volt. És én sem éreztettem ez előkelő látszatot a végrehajtóékkal, mert éreztem, hogy a stilszerű butoraimat még nem fizettem ki. Elég az hozzá, hogy nagyon bizalmas viszonyban voltam a végrehajtóval s különösen a feleségeink sűrűn érintkeztek egymással, mert ők zsur nélkül is eltudták tölteni a napot. Természetesen mindig pontosan értésültem, hogy K. Zsiga mikor jön hozzánk foglalni.

Egy foglalást — a többek közt — ugy hiusítottam meg, hogy elköltöttem egy emelettel följebb, a véletlenül üresen lévő lakásba, s miután az új lakásom száma nem egyezett meg a periratban kifűntetett lakás számával, az én végrehajtó barátom megtagadta a foglalást. A költözködés 15 forintomba került, de célomat elértem s fricskámot meg adhattam. Mikor a végrehajtó a foglalást megtagadta, felém vágott a szemével, sarkon fordult és így szólt:

**Házlebontás miatt
az összes ratáron levő**

posztó és gyapjuszövetek

WEISZ ADOLF

gyári áron alul lesznek kiárusítva

DEBRECZEN, Kossuth-u. 1.

— Bocsásson meg nagyságos ur.
— Nincs miért, válaszoltam.
Aztán K. Zsigához fordulva, így üdvözöltem:

— A viszont látásra, doktor ur.
K. Zsiga majd széptukkant.
És nem kellett sokáig várnom, mert a kedves Zsiga újra jött s az új végrehajtási kérvényen az új lakásom volt beírva. Csak-hogy én akkor már ismét az előbbi lakásomban laktam. A végrehajtó ismét megtagadta a foglalást s láttam a szeméből, hogy szeretne megölelni. Mindenki nevetett. A végrehajtó, a becsüsök, a házmester, a viceházmester és az öt éves kisfiam is. Csak éppen K. Zsiga maradt komoly.

Azt híhetné az ember, hogy e felsülések után ez a „színészbarát“ megemberelte magát s békét hagyott.

Dehogy hagyott. Szósincs róla. Két hét múlva már ismét foglalni akart. A foglalás előtt való napon kisfiam annyi csukrot evett, hogy elrontotta a gyomrát és ágyba kellett fektetni. Házi orvosunk konstatálta a jelentéktelen bajt. Nekem hamarjában új ötletem támadt. Egy másik orvost is hívtam, akiről biztosan tudtam, hogy a Moliere orvosai közül való s hogy a puskaport egyáltalán nem iialáná fel. A belépő Moliere-féle orvosnak színészkedő kétségbeeséssel adtam tudtára, hogy kisfiamnak skarlátja van.

— Mutassa a nyelvét kis barátom
— Minek? Hiszen az nem illik.
— A doktor bácsinak megmutathatja.
— Fiacskám megmutatta a nyelve hegyét s az orvos konstatálta, hogy a skarlát nagyon akut jelleget öltött.

Nosza, hamar a patikába. Ebből az orvasságból minden órában egy evőkanállal. Tessék jól megérteni: óránként egy evőkanállal. Az ajtóra kérem vörös cédulát ragasztani, hogy a háznál ragályos betegség van. Hja! Kérem, ennek meg kell lenni. Így rendeli a törvény.

S az orvos átadta a vörös cédulát.
Brávó! Csak ezt akartam.

Másnap a végrehajtó be sem lépett az ajtón, csak megnyomta a villamos csengőt s mire én megdörzsölt és megnedvesített szemekkel kiléptem, a helyzetet már megértette s a lépcsőn lefelé indulva, egy helyett kettőt lépett. Szembe találta K. Zsigát, aki nagy fujtatva jött fel és szidta a magas házakat. A végrehajtó megmutatta neki a vörös cédulát elkezdte magyarázni, hogy miről van szó. De K. Zsiga nem várta a magyarázat végét, hanem tüntetni kezdett a fiatalágával s egyszerre nem kettőt, hanem háromat ugrott.

És a foglalás dolga ismét el volt intézve. A legközelebbi folytatás már 1893-ban, karácsony estéjén történt. Ekkor láttam életemben először, hogy milyen bestiális lehet valaki.

Éppen a karácsonyfa felállításával voltunk elfoglalva. A gyermekek és a cselédek ajándékait rendeztük és aggattuk fel. Ide még egy pár cukorperec, oda meg egy repülő angyal, amoda egy csokoládé oroszlán, felül egy néhány viaszgyertya, alól mentül több aranyfonál. Utoljára jöttek az ezüstözött almák s az aranyos diók. A feyőfa tövében egy kosztümös s egy hajás baba, egy miniatűr zongora, ágyu, konyha berendezés, kard, puská, trombita, csákó, durranó pisztoly, igazi bicikli mozdonyos vonat, honvéd és bur katonák. A papa meglepetése a mamának, Boris szakácsnőnek téli harisnyák, diszkotény, fekete selyem kendő, a viceházmesternek tajték pipa s a házmesternek egy szivartárca tele británikával.

Az öröm és boldogság elárasztotta a házat. A szeretet tüze perzselt mindnyájunkat. A kíváncsiság és remény izgalmi a vérben kergetőztek. A várakozás fantáziája az égben morzsolta a hátralevő időt, a szívek Jéshoz emelkedtek. A mikor egyszer betoppan a krisztustalan K. Zsiga. A végrehajtóval jött foglalni. Kergette az ő néhány piculáját.
És foglaltak.

Karácsony előestéjén lefoglaltak minden lefoglalhatót. Lefoglalták a kölcsön vett zongorát, a villamos csillárokat, az összes butorokat, a konyha szekrényeket, sőt az egész félre való fát és kösznet is. Még a gyermek ágyát is lefoglalták.

És én többé nem gyűlöltem és nem is vettem meg K. Zsigát. De még csak nem is haragudtam rá. Egyetlen szemrehányó szavam sem volt hozzá. Sőt, a távozásnál, boldog ünnepeket kívántam neki. És kezet is szorítottam vele. Mert az ajándék tárgyakat és a játék szereket nem foglaltatta le.

Altató.

A messze vizen fodrot ver a hab,
A bárka oldva, ringón útra kész;
A rőt vitorla düzzadón dagad:
Az árbóc mellől búcsút int a kéz.
Nézd gyermekem: drága kis fiam!
Apád megy ott, hogy legyen kenyér,
Ha jó a hajnal, majd ha visszatér...
Én virrasztok, csöp fiam aludj!
A gond viharja nem tört még reád;
Hunyd szemed le: csuj!... csucsujja!... ugy,
Ringatva, renget most még az Anyád!

A messze vizen nő a hab-fodor
A nap leszállt és rémet hoz az éj;
A zúgó hullám tarajozva forr
És tajtékozva dörg, hol partot ér...
Szemed lehunyva drága kis fiam,
Te nem tudod, hogy ott a vész ölén
Apád jár s tán mire jél a nap
Csak bárka-roncsal kátszik már a hab!
... En virrasztok... Csöp fiam alud!
A gond viharja nem tört még reád;
Hunyd szemed le: csuj!... csucsujja!... ugy,
Ringatva renget most az anyád!...

De lesz idő, ha elpereg sok év
És férfivá lesz gyöngye gyermekem:
A gond, amely most nem nyúl még feléd
Majd átviharzik tépőn lelkeden:
Átölel a vérző szenvedés
És bus keresztként hordod mély sebed.
De elsimítok én szived felett
S mi tép: a gond, a bu, a fájdalom
Könnyű szárnyon siklik el tovább...
Csuj!... Csucsujja... fölcsendül dalom
És elringatja lelked az Anyád!

... És lesz idő, hogy mind hiába vársz,
Mikor az élet tűz-ostora vág;
Amikor enyhet sehol se' találsz...
És ringatónak nem jöhet Anyád!
Csokolatlan, némán, szomorúan,
Álls magadba, mint a szikla-él,
Mit a habok dörgő fodra ér...
... De mit kutasam én a holnapot!
Fond nyakamba gödrös kis karod;
Hunyd szemed le!... Csöp fiam aludj,
A gond viharja nem tört még reád...
Almodj szépet!... Csuj!... Csucsujja... Ugy
Még itt viraszt fölötted az Anyád!

Zivuska Andor.

Rodostó.

Irta: Barabás Béla.

Az 1902. év május 21-én felkerestük Rákóczi Ferencz sírját Konstantinápolyban. Az egyház hű szolgájának csendes imája után felhangzott e szent falak között a mi imánk is: Isten áldd meg a magyart.

Messze idegenben, magyarok szívéből fakadt e dal, magyar ajkáról szállott fel az ének a magyarok Istenéhez, itt az Urnak oltára előtt, szabadsághőseinknek áldott hamvai felett.

Vajjon meghallották e II. Rákóczi Ferencz, Zrinyi Ilona és nyugvó társai, e nemzeti fohásznak feléjük törő bánatos hangját.

Nem azért jöttünk mi ide, hogy csendes nyugalmukat felbojgassuk, nem azért, hogy

álmutat megzavarjuk, hanem azért, hogy porhüvelyükből elszállott lelkükkel s történelmi dicsőség övezete szellemükkel — melyek itt virrasztanak — érintkezzünk s megnyilatkoztassuk áhitattal kegyeletünket.

Mi mindannyian, a magyar hazának hű fiai, meghatótt lélekkel, összeszorult szívünk fájdalmas érzületével borultunk le II. Rákóczi Ferencz sírjának vésett kőlapjára s nagy nevéb olvasta le róla, szemünk könnyein megcsillant Rákóczi kétszáz év előtti nagyságának minden dicsősége, későbbi bujdosásának keserűsége s a halálával hazánkra borult reménytelenségnek bánata. Élete, küzdelme, dicsősége a mi hazánké volt, kihült tetemét, áldott porait, idegen föld takarta, idegen kezek örködték felette.

Nevezetes évfordulón kerestük fel a szentelt hamvakat. Ezen a napon volt 53. évfordulója a magyar szabadságharc egyik leg-szebb diadalának, Budavár hős bevételeének. Budapest lelkes polgárai otthon szenteltek ünnepet az emlékezetnek, mi meg egy kis lelkes magyar csoport, itt imádkoztunk messze idegen földön, itt ünnepeztünk II. Rákóczi Ferencz sírjánál.

A mi hálás szívünk kegyeletének megnyilatkozásaként elhelyeztem egy babér koszorút Nemzetünk hármas színű szallagja megmondta, hogy II. Rákóczi Ferencz emlékeztének volt szentelve. E hazai jelvény ott maradt mindvégig a vésett kőtáblán. Láttam az idegen, aki belépett e szent falak közé, hogy van messze földön egy nemzet, melynek fiai sóvárogva gondolnak e sírok néma lakóira. Azt akartuk, ha magyar ember ide téved, e nemzeti színű szallag láttára, hadd ragyogjon fel szeme, hadd gyuladjon ki arca követve a mi lelkes kezdeményezésünket, boruljon le itt, imádkozzon és énekeljen s egy szál virágot tegyen II. Rákóczi Ferencz sírjára.

E szent hamvak kőtáblájánál mindnyájunk belseje átszellemült. Mindnyájan éreztük magyar szívünk hevesebb dobbanását, telítve lett lelkünk e sírok felett virrasztó honfiumi érzelmekkel, hallottuk áhítatos imánkra visszhangozni a koporsók üregéből előtörő szent dalt, a Rákóczi induló lelkes hangjait. Ezeknek szent behatása alatt térünk vissza magyar hazánkba, hogy teljesíthessük odahaza nemzetünknek tartozó kötelességünket.

És ekkor fohászommal és szívemnek imájával a magyarok hatalmas Istenéhez fordultam.

Terjessze ki áldó kezét e szent hamvak felé s áldja meg ez odazarándokolt kis csapatot, amely II. Rákóczi Ferencz emlékének dicsőítésével a magyarok Istenéhez szent nevével dicsőíti!

A magyar szabadság apostolainak sírja felett örökdő honfiumi szellemnek erejével árássa el lelkünket és lelkét minden magyar embernek, fokozza bennünk s a nemzet fiában a hazaszeretnek élő tüzet és fokozza nemes hevülésre, világító lángolásra.

És engedje megérnünk, hogy édes magyar hazánk oly független, szabae és boldog legyen, amilyenek azt egykoron Rákóczi álmodta.

A szent hamvak immár itt vannak édes hazánk földjén.

Hálás szívvel adózunk köszönetet a konstantinápolyi templom lazarista rendü tagjainak, akik II. Rákóczi Ferencnek, Zrinyi Ilonának s a nyugvó társaik hamvait féltékeny szeretettel őrizték.

Nézem, nézem a csillagos eget s arra jövök rá, hogy a nagy világban az ember csak egy hitvány porszem.

Mikor II. Rákóczi Ferencz, Zrinyi Ilona s lelkes kurucainak nagyságát bámulom, akkor is be kell látnom, hogy hazaszeretben mi, milyen kicsinyek vagyunk.

Általánosan el van ismervé hogy a leg jobb itthon készült

férfi és gyermekruhák
Legmegbízhatóbb olcsó szabott árban egyedül

Frank Rezső

debrecen legnagyobb ruhaáruházában a „Bika“ szálloda mellett vásárolhatók

Az én jegyváltásom.

Nem dalban s italban buja,
Kialtózó heje-huja —
S haj, nem előre kirajzogatott
Cicomás dinom-dánom
Volt az én boldog jegyváltásom!

Senki se forgatta szemét.
Nem volt sokrőfös diszbeszéd
S a szép perc, míg a karikagyűrűt
Mátkám ujjára huztam,
Nem veszett el fizetett tusban.

Mert nem nyikorgott a cigány
Felpántlikázott muzsikán,
De hozzám simult mátkám odadó,
Olvadó szerelemmel
S én cirogattam a szememmel.

Csak két anya örült velünk,
Bámulta e mi ünnepeink.
Megejtette repeső szívünket
Váratlan gyönyörűség:
Ez a pompázó egyszerűség!

Holtig a szívemben marad
Dús melegével az a nap.
A levegő hárfázott, hegedült,
Dalolt és ránk mosolygott...
Sose leszek tán olyan boldog!

Gyökössy Endre.

Miért szeresse?

Irta: Vértesy Gyula.

A tekintetes asszonynak megint napja volt. És ilyenkor minden élőlénynek tanácsos eltakarodni a közeléből. Szegény férje is más-kor egyszerűen vette a kalapját s ott hagyta minden szó nélkül.

Csak hogy most nem megy ám olyan könnyen. Mióta a szél megütötte az egyik lábát azóta bajt okoz neki az gyors elvonulás. De még a lassu is. Most is örül, hogy a kertbe valahogy nagynehezen kimenekülhetett. Nagyot szitt a tiszta friss levegőből s nyugodtan letelepedett az orgonafák alá, az árnyékos, illatos lugasba.

A sűrű virágu lilla kocsányokon a nap-sugár szinte megtört cseppekben permetezett keresztül — az árnyas lugas földjét, csak úgy meghintette aranyos petytyekkel. Fehér lepkék is kezdtek már szállodgálni, méhek is züm-mögtek, a földön meg apró, fényes hátu bogárcák szaladoztak. Az égen alig uszott egyik két bárányfelhő, világos tiszta, halványkék színű volt — olyan fehérbe játszó kék, aminő az első meleg tavaszi napokban szokott lenni.

A sűrű bokrok fiatal, átátszó zöld hajtásain meg sem mozdultak az üdén kipattant levelek; a buján nőtt fü bársonyos csak néha-néha lebbent meg nagy hullámvonalban, a mint a szellőcske megérintette.

Végtelen csöndes, kibékítő hangulatu, nyárba hajló, kedves tavaszi nap volt.

Itt a kert nyugalmas csendességében pompásan érezte magát a beteg ember.

— Hát istennek, — gondolta magában — csak hogy nem hallja már a felesége veszedését. Hiszen nem rossz asszony ő, de iszonyu természetű. És micsoda fogalmi vannak. De micsoda fogalmi!

A széles, sárga arcon egy pillanatra mosoly vonult át, hanem nem sokáig tart az a mosolygás.

A kertajtót nagy robajjal kicsapta valaki. Ez bizonyosan a felesége lesz. Legjobb lesz, ha úgy teszi, mint aludnék, talán csak úgy nem költi fel.

— Ah, — hát alszunk, különben ezt csináltad te, édes uram, egész életedben. Csak akkor voltál ébren, amikor mást virasztottál vagy a más dolgát őrizted. Hej, Géza, Géza, de nagy bolond is volt az a te apád!

No ezt már nem lehet tovább hallgatni. Lassan felnyitja szemét s szemrehányó hangon mondta:

— Ugyan Borcsa, de a gyerek előtt.

A „gyerek“, a gömbölyü képi nagy kamasz sunyi módra bámul az apjára. Hej, hogy fog ő most élvezni. Mert a gyereknek rémitő nagy gyönyörűsége ám hallgatni azt, hogy az anyja, hogy veszekszik az apjával. Ilyenkor ezek a fickók szinte tapsolni szeretnének.

Az apa észre is veszi a gyermek fakadó örömet és kérleli feleségét:

— Édesem, nézzed, csak legalább a fiut küldjük ki.

— Tapodtat sem megy. Akarom, hogy ő is végig hallgassa a dolgot. Hogy példát vegyen rólad, hogy úgy ne csináljon, mint te. Jer ide mellém fiacskám, ülj le.

... Kastélyunk lehetne a falu közepén, a Deséry grófokat könnyű szerrel megvehetjük volna a licitáción, de az apád azt mondta, hogy nem tisztesség az ügyvédnek a maga kliensei dolgát potom árért megvenni. Más azt mondta, hogy ostobaság meg nem venni. Én is azt mondtam. Most ott lakhatnánk a kastélyban. A hatalmas nagy parkban játszhatnál fiacskám, az istállóban kis háttas lovad lenne. Te meg — fordult oda szikrázó szemekkel a férjéhez — te meg most, hogy ilyen sorsra jutottál — ott fürdőzhetnél valamelyik híres fürdőben — talán még is gyógyulhatnál. De persze, ugy-e jobb most, itt sántikálva, kinlódva, holmi nyomorult csirkeperekkel vesződni? Bezzeg hencegtünk, hogy nem szorultunk senkire. Hogy becsületes munkával akarsz eltartani bennünket s el is tartasz... hát jó, most csak elnyomorgunk — de mi lesz azután?

— A férfi szomoruan feltekint:

— Ezután, ha meghaltam?

A nőnek ajkán volt a felelet, hogy igen, mi lesz azután, ha meghal. De mégis meg-gondolta s csak annyit mond:

Azután, ha majd beteg leszel, ha már nem bírsz majd dolgozni. Mit csinállok én az-zal a három kis porontyival odabent, meg ez-zel a nagy fiuval, aki talán éppen akkor kerül az egyetemre koldustarisznyával. Mert oda kell kerülnie. A vicmándi Vicmándy név nem fájulhat el anyira, hogy egy Vicmándyból mester ember legyen. Igen, a koldustarisznia nem lesz üres, tele lesz göggel, becsületességgel, mint az apjái. Ha csak nem tanul a te példából.

— Mit tanulhatna az én példából?

— Azt, hogy mire viszi az embert az az ostoba becsületesség. Persze, hogy a kollégád, a Nalácsy, az felvállalt mindent. Adott kölcsön husz percentre is, letagadta, ha lefizették neki a tőkét, a kamatokat kétszeresen megvette, még az apjáról is lehuzta volna a bőrt és — És gazember volt... .

Persze, hogy az. De ki meri a szemébe mondani, a mióta ötszáz holdas tanyája, két háza, meg az isten tudja hány szőlője van. Mindenki örül, ha kezet foghat vele.

Csak persze te komédiáztál vele is. El is szedte a pereidet tisztára. Pedig ugy-e jó lenne most is jóban lenni vele. Megkapta a Deutsch csődöt. Vagyonkezelőnek majd meg-teszi Veredeit, azt a tejeles képi ujdonsült fiskálist, aki a leányának, annak a csuf himlő-helyes görbe hátu leánynak kurizál. El is veszi majd. Biztos százezer forint.

De persze, te mikor házasodtál is, kikerestél engem, a legkoldusabb kisasszonyt. És azóta folyvást nyomorogtunk. Most itt vagyok

három gyerekkel, mint az ujjam egyedül; te, maholnap... .

— Bárcsak minél hamarább.

— A nyakamba szedhetem őket, elme-hetünk koldulni.

A beteg ember előrehajlik s magához huzza a kis fiát. Puha, szőke haját végig simogatja s bágyadt fényű szemével szeretet-teljesen nézett reá.

— Ugy-e, kis fiam, te már akkorára nagy leszel, te leszel gyámolítója kis testvére-idnek és anyádnak? Ugy-e szeretni fogod őket is, ugy mint engem?

A kis fiu egy darabig gondolkozva néz maga elé, mintha fontolgatná, hogy kimondja: amit akar; de azután hamarosan rászánja magát gyerekes őszinteséggel. Az apjára a vilá-gért sem nézne, lesüti a szemét s úgy beszél.

— Szeretni? Magát, apa nem szeretem. Uj ruhát sem tud venni, a cipőm is rongyos; fagyaltot még soha se ettem, nincs egy garasom se — nagyon szegények vagyunk. A mama azt is mondja, hogy maga az oka. Milyen jó is, akinek gazdag apja van: kocsin járhat, mindig új ruhában; a fehér nadrágjával leülhet a fűbe, mert van odahaza másik; sok süteményt és mindennap fagyaltot ehetik. Iskolába se kell járni, otthon tanítják — milyen jó dolga is van. Magát, apa, nem szeretem. Miért is szeressem? Semmim sincs, ami jól esnék. És maga az oka, hogy nincs, se nekünk, se a mamának.

A szegény ember végignézi a gyermeket s először indulatos mozdulatot tesz, mintha el akarná magától lökni; hanem aztán leereszti a karját és nyugodtan, csendesesen mondja a feleségének:

— Látod, Borcsa, ennek már nem fog koldustarisznia lógni az az oldalán, gazem-bernek készül.

— Dehogy, csak okos embernek. Adná Isten, hogy el ne menne az esze, míg felnő.

Donogán és Somossy

czégnél, Kistemplom bazár

Debrecen.

Megkezdődött a nagy

„karácsonyi vásár“**Elsőrendű áruk**

kerülnek eladásra leszállított áruk mellett

NYOMDAI MUNKÁK!!

oljegyési kártya,

meghívó, jelentések, könyvek, falragaszok,

IRODAI NYOMTATVÁNYOK,

csinos és izléses kivitelben, — gyorsan és a leg-olcsóbb áron készülnek a

Debreceni Ujság Nyomdájában

Arany János-utca 47. szám alatt.

Megrendelések a kiadóhivatalban is eszközölhetők,
Piac-utca 42. szám alatt (Lamprecht-palota).

Korcsolyák! Lombfűrészeti szerszámok, Szán-
csengők, Husvágógépek, Konyha mérleg, Mandula őrlők stb. nagyválasztékban

Bészler és Dávid

vaskereskedőknél

Debrecen, Piac-utca 7 szám. alatt.

Kenyér piac.**Dégenfeldtér.**

Előrehaladt idény miatt a mai naptól kezdve
 Játék, diszmu és alkalmi ajándéktárgyakat
 mélyen leszállított árak mellett árusítjuk

„Párisi Nagy Bazár“ Ma vasárnap az üzlet
 egésznap nyitva van.

Női kézitáskák, pénz, szivar és cigaretta tárcák nagy választékban olcsón kaphatók.

Tarr Mihály

adás, vételi s hirdetési irodája.
 Debrecen, Hatvan-utca 16. — Telefon 683.

Eladó félemeletes ház.

A pályaudvar közelében egy jó for-
 galmu korcsmaüzlettel, fűszerüzlettel, do-
 hány-tözsdével ellátott félemeletes ház
 eladó. Van benne 6 lakosztály, hentes, mé-
 száros üzlet. Jó vizű kut. gyümölcsfás
 konyhakert. A ház fekvése a legelőnyösebb
 közelében nagy forgalommal. A telek 2352
 négyszögöl a kerttel, az udvar 500 négy-
 szögöl.

Bővebb felvilágosítással szolgál a
 fenti iroda.

FESTŐISKOLA

Rajzó Miklós
 festőiskolája

Péterfia-utca 5. sz. a.

Hátul a
 kerthelyiségben megnyílt.

Beiratkozásokat ugyanott elfogad
 d. e. 9—12-ig, d. n. 2—4-ig.

Tarr Mihály

adásvételi és pénzkölcsönyszerző és hirdetési irodája
 Debrecen, Hatvan-u. 16. Telefon 683.

Törlesztéses pénzkölcsönöket 10 évtől
 60 évig terjedő időtartamra lebonyolítok
 4 $\frac{1}{2}$ —5 $\frac{1}{2}$ % mellett, — házakra, földekre.
 Fennálló adósságokat konvertálok, kisebb-
 nagyobb hivatalnokoknak váltókölcsönt ké-
 szközlök. Szövetkezeteknél másodák és
 harmadik helyre pénzt megszerzek.

Életbiztosításokat 20 évtől 60 évig ter-
 jedő idő után 15 évi biztosítás mellett. 10
 évre kölcsönt nyújtva lebonyolítok.

Mindezekre a megbízatásokra in-
 gyen felvilágosítással szolgálok.

2164

Debrecen
 sz. kir. város

Világítási vállalata

városi üzlet **Piac-utca 81. szám alatt.**

Elvállal légszesz és villamos vezetékek és felsze-
 relések berendezését világítási és ipari célokra.

Gázkonyháknaál és főzőknél az elhasznált légszesz legfeljebb egy-
 harmadrész áru, mint a fatüzelés költsége. Légszeszkályhák és
 fürdőberendezések könnyű és veszélytelen kezelése, füst, korom,
 és szemét nélkül.

Szép, olcsó lámpák, csillárok és hozzávaló felszerelések kaphatók.

Elsőrendű pirszén (koksiz)

házhöz szállítva olcsóbb mint bárhol és

tiszta Porosz kőszén

megrendelhető

a légszeszgyárban vagy a városi üzletben,
 valamint épületek és tárgyak megvédésére való

fekete kőszén-kátrány

tetszés szerinti mennyiségben.

Mindenemű felvilágosítással szívesen szolgál az igazgató:

DEBRECZENI JENŐ,

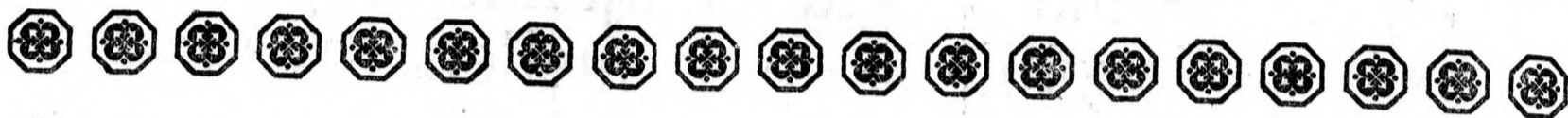
gépészmérnök.

Telefon:

Gyári: 74. szám.

Telefon:

Városi üzlet: 90. szám.

Hirdetmény.

Tudomására hozzuk, hogy

Debreceni Bank r.-t.

cég alatt 500,000 korona lalaptőkével pénzüzetet létesítettünk, mely Debrecenben, Piac-
utca 77. szám. I. emeleti üzleti helyiségében 1910 január hó 1-én megkezdni működését.
Intézetünk

**bank, takarékpénztári váltó és áruüz-
let minden ágazatával fog foglalkozni,**

nevezetesen:

Elfogad pénzbetéteket takarékpénztári könyvecskékre és folyószámlára legelőnyösebb feltételek mellett.

Leszámitol és viszleszámitol váltókat, utalványokat, kötelezvényeket.

Kölcsönt nyújt nyílt követelésekre, kereskedők, iparosok számláinak le-
számitolásával.

Folyószámla hitelt ad fedezett ellenében egyeseknek, cégeknek, vállalatok
testületének.

Előleget ad kereskedők, iparosok és termelők áruira, közraktári zálogjegyekre.

Törlesztéses jelzálogkölcsönöket nyújt és közvetít ingatlanokra, továbbá már
fenálló jelzálogkölcsönöket konvertál.

Hitelt nyújt építkezéseket és elvállalja bérházak kezelését.

Finanszíroz kereskedelmi, ipari, mezőgazdasági és forgalmi vállalatokat.

Elfogad és legelőnyösebb feltételek mellett elintézi áru és értéktőzsdei meg-
bízásokat.

Vesz és elad legelőnyösebb feltételek mellett mindennemű értékpapírokat, sors-
jegyeket és idegen pénznemeket.

Kölcsönt nyújt (lombard) mindennemű értékekre, mint részvényekre, javadékokra,
sorsjegyekre stb. kedvező feltételek mellett.

Beszerez katonai házassági óvadékokat.

Kölcsönöz óvadékokat, bánatpénzeket kölcsöndíj ellenében.

Bevált és leszámitol szelvényeket és kisorsolt értékpapírokat.

Elfogad értékpapírokat és más értéktárgyakat megőrzés és kezelés céljából.

Elvállalja váltók és utalványok beszedését az összes bel és külföldi piacokra.

Mindeneemü felsőruhák festését és tisztítását
gallérok, kézelők mosás vasalását a legszebben eszközli
Debreczenben Arany János-utca 10. sz.

Telefon
701. sz.

Telefon
701. sz.

KONCZ JÓZSEF

Telefon
701. sz.

gőzerőre egész ujonnan berendezett kelmefestő és vegyészeti
ruhatisztító intézete.

Telefon
701. sz.

Fiókküzetek: Batthány-utca 2. sz., Vár-utca
3. szám (a Zenede kis épülete udvarán.)

TARR MIHÁLY
adásvételi és hirdetési irodája
Debrecen, Hatvan-u. 16. Telefon 683.

Elado házak.

- A Hatvan utcai részen egy korlátlan italméréssel, fűszerüzlettel, több lakosztállyal ellátott adómentes ház.
 - A Nagy-Mester-utca elején egy jó karban levő, cserépfedeles szegletház, több jól jövedelmező lakosztállyal, üzlethelyiségnek is megfelel.
 - A Homok-utcán, 61. sz. alatt egy nádfeles építkezésre alkalmas ház.
 - A Honvéd-utca 62. sz. alatt egy nagy udvarral bíró ház, raktárnak is megfelel, építkezésre is alkalmas.
 - Bagamérban, egy többrendbeli lakosztályos, szatócsüzlettel, konyhacérrtel ellátott ház. 400 korona. Ugyiszint a falu közepén, egy félig felépített ház, akármilyen üzlethelyiségnek megfelel. 2164
- Bővebb felvilágosítással szolgál fenti iroda.

Fűszer-üzlet bérbeadása.

Hajduszoboszló legforgalmasabb helyén, a Vasut utcán, Kerekes Kálmán 20 esztendő óta fennálló, jömeneteli fűszer, csemege, déli-gyümölcs s mindenféle élelmiszer-üzlete betegség miatt, kedvező feltételek mellett, azonnal, több évi időtartamra használatra kiadó.

Van hozzá korlátlan italméresi jog, trafik, hentesi jog, fiakker-üzlet, nagy üzlethelyiség, jó lakás, pince, színek, olak, tágas udvar.

Értekezhetni a tulajdonossal.

TARR MIHÁLY
adásvételi s hirdetési irodája.
Hatvan-utca 16. Telefon 683. sz.

Elparcellázandó földek

A Nagy Lajos sertéskereskedő ur tulajdonát képező, közvetlen a vágongyár tőszomszédságában, a bihari útra szembe néző 4000 négyszögöl területű földje 1834 tiz házhelynek elparcellázandó. Egy telekre 400 négyszögöl méretik ki.

Az özvegy Szikszay Istvánné féle, jelenleg Sutor Ferenc és neje tulajdonát képező, Ungvári Andor tőszomszédságában, Győrffy Aladár szőlőtelepével szemben, a várostól 4 km. távolra, köves ut mentén fekvő 24 hold, egyenkint 915—916 négyszögöllet tevő pusztahomok föld elparcelláztatik. Négyszögölének ára: egy korona.

Bővebb felvilágosítással szolgál a fenti iroda.

Karácsonyi és ujévi ajándékok

- Villamos zseblámpa
- „ motorok telepárammal
- „ nyakkendőti
- Accumulátorok
- Dinamogépek
- Izzólámpák
- Volt és Amper mérők
- Villanyozó gépek
- Legjobb minőségű száraz telepek

villamos cikkekben leszállított árakkal:

Kor.	1.60-tól
„	2.80 „
„	1.50 „
„	5.— „
„	8.— „
„	—50 „
„	8.— „
„	2.60 „
„	1.20 „

Karácsonyfa világításhoz szükséges alkatrészek.

Villanyvilágítást, motorokat, ivlámpákat, telefon és villamos csengőket legjobb anyaggal szakszerűen és jutányosan rendes be. Javítását évi kezelését olcsón eszközli

Földvári L. Debreceni első elektrotechnikai gyár vállalat
Kossuth-u. 1. Telefon 168.

Legjobb gyártmányu Wolfram lámpák, ivlámpa szerek, csillárok, olcsó nagybani raktára.

Karácsonyi ajándékul!

Francia- és angol illatszerek,
casetták óriás választékban,
legolcsóbban szerezhetők be.

KÖZPONTI DROGUERIA

Telefon 292. DEBRECEN Telefon 292.

☐ Piac-utca, városbázis épület. ☐

Király kávéja mégis a legjobb.

Tarr Mihály

adás-vételi és hirdetési irodája

Debrecen, Hatvan-utca 16. Telefon 683. sz.

Egy jó forgalmat faluban, egy jól jövedelmező, Debrecenhez közel levő, hetenként ötször járó gőzmalom eladó.

Ugyan-e faluban egy 500 m²-es telek kerítve deszka kerítéssel, állomáshoz 2 km. tűzifa, épületfa, mész, cserép hatósági engedéllyel ellátva. Ára 2500 kor. Azonnal átvehető vagy hozzá 2000 koronával társ kerestetik. 2164

Bővebb felvilágosítással szolgál a fenti iroda,

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-utca 13.

Eladó ház a Csapókertben!

Ára 2500 frt.

Ezer forint készpénzzel meglehet venni!

Apponyi-utca 47 szám alatt, teljesen új ház, tiszta cseréteglából építve és cseréppel fedve. Van rajta verandával ellátott lakás, egy szoba, konyha, spájz, fűkamara, sütőkemence, sertésöl, igen jóvízű szivattyús kut, szőlő és gyümölcsös. Szép nagy telek!

Hej! micsoda értéke lesz a Csapókerti háznak, mi-helyest a villamos kiépül! Jó lesz tehát most igényezni a vétellel! 2172

Tarr Mihály

adás-vételi és hirdetési irodája

Debrecen, Hatvan-utca 16. Telefon 683.

ELADÓ FÖLDEK.

A Kösölyszegen 85 kat. hold földbirtok tanyai épületekkel, teljes felszereléssel; vetéssel azonnal átvehető.

Debrecenhez közel 210 kat. hold fekete föld, négydarabban is elosztandó, tanyai épületekkel, vetésekkel. Ára: 1000 korona, 50-60 holdashoz egy-egy tanya-épület jár.

Az Ondódon, a Fáy dűlőben fekvő 4 hold s 1392 négyzetöl területű pusztasántóföld.

A pályai ut s az eklezsia földje mellett olcsó árában azonnal átvehető egy 14 kat. hold területű földbirtok. Van rajta egy két szobás lakás konyhával, 8 jószágra való istálló. 2169

Bővebb felvilágosítással a fenti iroda szolgál.

Tarr Mihály

adás-vételi és hirdetési irodája.

Debrecen, Hatvan-utca 16. — Telefon 683.

Eladó szőlők.

A Tócsókertben, közel a kisállomáshoz eladó egy korlátlan italmérési joggal felruházott ház fűszerüzettel, berendezéssel együtt.

Az Újkertben egy 1263 négyszögöl területű szőlő eladó, van rajta téglából épült ház, borengedményekkel. Jó kőkút. 3000 karó, 300 lugasfa.

Az Ujosztású földön, a várostól 4 km. távolra, kövesut mentén egy 47 magyar hold területű, szépen beültetett, jókarban lévő szőlőtelep.

A diószegi ut mentén, Márkus Jenő szőlőtelepével szemben eladó minden órán egy 22 hold területű szőlő telep.

Bővebb felvilágosítással szolgál a fenti iroda.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-utca 13.

Eladó tanya

a Halápi állomás közvetlen közelében!

A megvételhez ezer-öttszáz forint készpénz elegendő!

Jó lesz most kapni a kedvező alkalmon!

A birtok területe 30. magyar hold, egy fél óra járásnyira a halápi vasúti állomástól, a Kövesdy-féle tagban. A Kövesdy-féle tag pedig az Ujléti utfélen, a Tóby József ur nagy szőlőtelepe mellett van. Tulajdonosai ez eladó tanyának Németi János és neje. Ára 6 ezer forint. Most bérbe van adva, bérelti pedig Deák János évi 440 frt haszonbérért. Van rajta teljesen új cserepes tanyaépület, egy szoba, konyha, kamara, sertésöl, 5 lóra istálló és jóvízű kut.

De jó lenne ez a birtok szőlőtelepnek is! 2173

Nagy karácsonyi vásár!

Képes könyvek, ifjúsági iratok, karácsonyfa díszek, angyalhajak, és angyalboák. Divatos levélpapír különlegességek színes selyem papírral, bélelt horitékokkal, emlékkönyvek, Aquarel és olajfestékek kazettákban. Karácsonyi és újévi képes levelezőlap ajándékok a legnagyobb választékban kaphatók

Szabó Istvánnál

Debrecen, Piac-utca 16.

Igen kellemes karácsonyi meglepetés a legfrissebb sensatívás ajándék

zsebben hordható „Jrógép“ „Taurus“

melylyel mindenütt és mindenkor akar vasuton, kocsin, vagy lóháton tisztán és olvashatólag lehet írni. Eredeti gyári ára 21.50 fill.

Müncheni „Tarso“ fafestészesi szerek, eredeti gyári áron kaphatók. 2155

Karácsonyi ajándékoknak

legalkalmasabb,

leghasznosabb

és legolcsóbb

tárgyak, u. m.:

Legújabb dobozos levélpapírok, családi doboz 2 K. 240 f. már igen csinos kivitelben.

„Uj“ asztali tentatartó készletek és órák.

Arany tölthető tollak, (amerikai).

„Uj“ ezüst zsebirónok (Penkala) „uj“.

Olaj, Aquarell és Pastel festészesi készletek.

Képes lap és fénykép albumok bőr fedéllel már 2 koronáért.

Emlékkönyvek, napló és írómappák.

Faégetési, tarsó és „uj“ Batik festészesi tárgyak és készletek.

Órpa lámpa ernyők és cserép díszek.

Fali és asztali képek, nagy választék.

Fényképező gépek és kellékek.

Társasjátékok nagy választékban 1 Kor. feljebb.

igen jutányos árakban
nagy választékban
egyedül

Thaisz Arthur

papírnemű áruházában

Debreczen,

Bika szálloda mellett
kapható.

Vásár!

k, karácsonyfa
lboák. Divatos
szines selyem
emlékkönyvek,
ttákban. Kará-
őlap ojdonsá-
ban kaphatók

nyál

c-utca 16.
glepetés a leg-

„Jaurus“

kor akar vas-
ztán és olvas-
ára 21.50 fill.
ok, eredeti gyári
2155

**nyí
knak**

**legolcsóbb
m.:**

rok, családi
csinos ki-

k és órák.
i).

a) „uj“.
eti készletek.
bőr fedélel

ppák.
esztészeti

diszek.
aszték.

knak 1 Kor.

rakban

ékan

**thur
zában**

**n,
mellett**

**Legkelleme-
sebb családi
hangszer a
GRAMAPHON,**
mely énekek, beszél, nevet, szórakoztat
fiatalt öreget. Legideálisabb családi
hangszer. Legnagyobb raktár és legjobb
beszerzési forrás

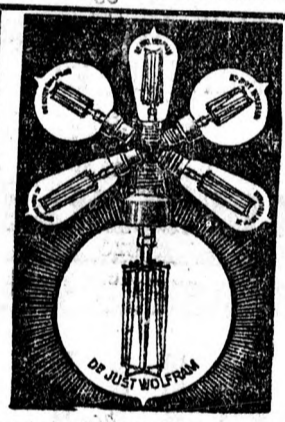
**Molnár testvéreknél
Egyháztér 3.**
A Patkóon tűnélküli lemezek egyedül előárúsítója.

Csemegealma

legmesszebbmenő téli fajok, válogatott egész-
séges, szép példányok, parmen, jonatán bel-
flór, törökbálint, rozmaring, szercsike és batul
legnemesebb fajokból ötkilós postakosárral
300, ötvenkilós ládával 25, százkilós ládával
45 koronáért.

Vajonékörték

kiváló finom fajokból, díll. desan és szagos
osászárkörtékből ötkilós postakosárral 450,
tizkilós kosárral 8 koronáért gondosan lelki-
ismeretesen és szavatolt fagymentesen csoma-
golva szállítja utánvétellel Szeles Pál Nagy-
maroson, Hontmegeye.

Villamos világitást

lakások, üzletek és
egyébb helyiségek
részére, malmok,
gyárak, kastélyok
saját üzemi beren-
dezéseket, dynamo,
motor szellőztető,
telefon szoba csengő
berendezéseket
helyben és vidéken
a legnagyobb szak-
értelemmel és sza-
924

FAZEKAS IMRE készíti
Debreczen Piac-ut. 77. Telefon 567.
Eredeti Dr. Just Wolfram lámpa gyári
raktára. Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Jancsó Testvérek
Sestakerti asztalos ipartelepének
BUTOR
raktára
a Csizmadia szín udvarban
a Színházi átjárónál
:: volt Szücsök árucarnokába ::
Csapó-utca 17 sz. 1916

Belépés a Zion-egyletbe.

Folyó hó 25-étől, 1910. január 25-éig a
Zion debreceni betegs. egylet kötelékébe fel-
vételi díj fizetése nélkül lehet be-
lépni. Ezen immár 19 év óta áldásosan mű-
ködő egylet havi 2 korona tagsági díj elle-
nében az egész családnak ingyen orvost,
gyógyszert, heti 9 kor. betegsegélyt és 300
korona haláleseti segélyt nyújt rendes tag-
jainak.

Bővebb tájékoztatást nyújt az egylet titkára.
Iroda: Piac-utca 63. sz. földszint. Nyitva na-
ponta 6-5 óra közt este. 2159

Az előjáróság.

**MEGLEPŐ SZÁRTECSODÁLA
TUS GYÜGYEREDMÉNYEKA**

**APTAMÁSI
LITHIUM-GYÜGYVIZ**

gyomor-, vese-, hólyag és bél-
bántalmaknál valamint asthma
bronchiale, köszvény és húgy-
savas diathesis eseteiben

Kapható:
Kontsek Géza
fűszer és csemege kereskedésében
Debrecen, Kossuth utca. 860

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-utca 13.

Olcsó vétel!

Éladó szőlő a Sesta-
kertben!

Ára 2400 forint!

A szőlő területe 605 négyszög-
öl a Sestakerben, a kőkapun bemenne,
második járás 67 szám alatt van, ki-
tűnő bortermő szőlő, téli és nyári
lakásokkal ellátva, a téli épület tég-
lából van építve, cseréppel van fedve,
magában foglal 1 szobát, konyhát, a
nyári épület, pedig zsindeyes. Van
továbbá pince, jó vizű kut és egy
lóra való istálló. 2097

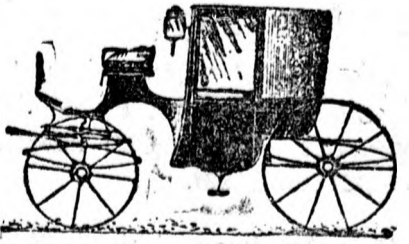
Szebbnél-szebb

karácsonyi ajándék tárgyak

kiállítása:

**Kaszanyitzky
Endre** főtéri üzletében.

FÁBIÁN LÁSZLO
kocsigyártó
Debrecen, Hatvan-utca 61.

Raktáron tart mindennemű saját gyártmányu
uri-, hintó- és hajtó-kocsikat,
Régl kocsikat beosorál.
Megrendeléseket gyorsan és legpontosabban eszközöl.
Javításokat elfogad.

Nagy Sensatio
!Hölgyek részére!

a raktáron lévő Női felöltők, leány
felöltők, kosztümekek, köpenyeg, plüs-
kabátok, bluzok, pongyolák, ruhák
Női kalapok és aljak, jönnek csodá-
latos olcsó árakban eladásra. ::

Megérkeztek
1000 darab Plüs és
Krue gyermek
köpeny drbjá **csak 450**
nálunk

Óriási választék!
valódi Szörme kabátokban
10 frttól — 300 frttig.

Rózsaféle

Legnagyobb női felöltő és kalap áruház
Debrecen,

Kis templombazár.

Vigyáznia cégre ne tessék összetéveszteni!

Tessék
meggyőződni
hogyan

GERŐ

térfi és gyermek-
ruha üzletében:
minden elfogadható áron vásárolhat.

Debrecen,
Piac-utca 41. szám.

 Földbirtokosok és gazdálkodók figyelmébe!

Klár Andor cég műszaki osztálya

Piac-utca 77.

Debrecen

Telefon 445.

Ez uton hozza a t. gazdaközönség tudomására hogy a Magyar királyi államvasutak gépgyárának kerületi képviselőjét átvette. Raktáron tart és eredeti gyári áron kedvező fizetési feltételek mellett szállit.

Gőzekéket

Magasnyomású gőzekéket és locomobilokat
Legújabb rendszerű cséplőgépeket
Benzin, szivógáz és nyersolaj motorokat
Szalmakazalozókat
Gőztengeri morzsolókat

Mütrágyavetővel egyesített losonci kanalas és tolókerék rendszerű vetőgépeket
Kévekötő és marokrakó aratógépeket
Fűkaszaló gépeket
Amerikai és Holligswort rendszerű szénagyűltőket

Répmagvágók, szecs kavágók, darálók, füllesztők, Teljes takarmánykamra berendezések. Eredeti kalmár rosták. Complet rendszerű társasboronák és talajtömörítők. Resicai ekék és porhanyítók.

Árjegyzékek, tervek, költségvetések ingyen és bérmentve. Kivánatra mérnökünket vagy műszaki tisztviselőinket a vételre való kötelezettség nélkül készséggel küldjük ki.

Célunk:

A gazdaközönségnek kényelmes és kellemes összeköttetést biztosítani.

A legszebb karácsonyi ajándék **egy jó tanács!!!**

„Lépjen összeköttetésbe **Klár Andor** kereskedelmi és műszaki irodájával“

a M. kir. államvasutak gépgyára vezérigazgatójának kerületi képviselője

Debrecen, Piac-utca 77. sz.

≡ **Szerezze be ott áru, gép és pénz szükségletét.** ≡

Árusztály főcikkei: Kőszén, Faszén, Mész, Mütrágya, Nyersolaj, Gépolaj.
Műszaki osztály foglalkozik: Gőzgép, Motor, Gazdasági gépek, Gőzekék eladásával.

Vízvezetési, légfűtési, világítási telepek berendezésével.
Műszaki cikkekből, szerszámokból nagy raktárt tart.

A bankosztály kieszközöl:

Törlesztéses jelzálogkölcsönöket 15—65 évi időtartamra 4—4½%-ot kamatozó záloglevelekben.
Vállalkozóknak és kereskedőknek ovadékleveleket és adóhitelt közvetít.
Lebonyolít mindennemű bankügyleteket. — Közvetíti hasznothajtó vállalatok pénzügyi lebonyolítását.
Elvállalja birtokok eladását, bérbeadását és parcellázását.
Váltókölcsönöket 2—3 aláírásra.
Legelőnyösebb 5—10 évre terjedő szövetkezeti kölcsönöket.
Kereskedőknek és iparosoknak személyi és tárca-váltóhitelt.
Minden elvállalt megbízást a legnagyobb előzékenységgel, kiváló szakemberek felhasználásával teljesíti és kívánatra szakképzett tisztviselőjét költségmentesen a helyszínére küldi.

Ne mulassza el ezen összeköttetést alkalom adtán felhasználni.

ztálya

445.

yar ki-
Raktáron
szállit.

ei kanalas
peket
peket

erü széna-

ndezések.
cai ekék

ket vagy
ük ki.

ositani.

!!

mü-
al",

e

ival.

tását.

elje-

Gyomorgörcs, kólika, étvágy-
talanság és általában gyomor-
betegségeknél a legkitünőbb
házi szer a

Hollandi GYOMORCSEPPEK.

Kapható:

Mihalovits Jenő gyógyszer-tárában
DEBRECZEN.

→ Egy üveg ára 40 fillér. ←

ROSE DEZSÓ

közkedvelt ékszerész és órász
ez ideig

Karácsonyi Nagyvásárja

ritka alkalom az ajándék tárgyak beszerzésére.

Brillians és gyémánt ékszerekkel, izléses arany és
ezüstműekkel tulzsufolt raktárom árai olyan mesés
olcsóra lettek leszállitva, hogy aránylag már egy kis-
:: sebb összegért is gyönyörű ajándékot vehet. ::

Óriási választék.

Remek izléses ajándékok.

Meglepő újdonságok.
Igen olcsó árak.

Arany és ezüst zsebórák, valamint fali, inga és
ébresztő órák, jótállás mellett.

Chinaezüst újdonságok remek választékban.

Alapított 1893.

Telefon 632.

Telefon 632.

Halmágyi

női és leány felöltők
legnagyobb áruháza

Debrecen, Piac-utca
a főpostával szemben.

OCCASIO

Karácsonyi Vásárt

a tulhalmozott raktár miatt
már folyó hó 20-tól
kezdődőleg rendezi bezárólag
f. évi december hó 24-ig
mely alkalommal az eddigi áraknál
olcsóbban kerülnek eladásra a kö-
vetkező cikkek u. m.:

A felöltő osztályban.

Leányfelöltők, színes angol kelméből K. 8.—
Női felöltő, színes gyapjú kelméből K. 10.—
Plüsch felöltő, színes v. fekete K. 15.—
Posztó felöltő, fekete téli K. 11-50
Gyermek köpeny, téli, hosszú K. 8-80

A pongyola osztályban

Halborda szövésű kelméből, pongyola K. 15.—
Delain pongyola, színes K. 12-50
Mosó pongyola, remek színekben K. 6-50

Az alj osztályban.

Színes angol alj K. 5-50
Színes angol alj, finomabb K. 7-50
Fekete gyász alj K. 9-50
Fekete alj, finom zsinórral K. 15.—

A blous osztályban.

Fehér csipke blous, divatos K. 6-50
Fehér csipke Blous K. 10.—
Színes tüll Blous, minden színben K. 16.—
Színes selyem Blous, angol K. 12.—

Az összes berlini és párisi model-
lek, valamint estélyi köpnyek,
Sealskin, Astrachan és mindennemű

SZŐRME

valamint Seal, Plüsch, Bársony és
Krimer felöltők meglepő olcsón
szerezhetők be:

LÁSZLÓ ZSIGMOND ÁLLATORVOSI

RENDELŐ-IRODÁJA
nagy és kis állatok részére Csapó-u. 30.
Telefon 558 sz.

nyomdafestéken át

vezet az ut a

gazdagsághoz

mert minél izléseesebb és szakszerűbb
nyomtatványokat

használ Ön vevői vagy feleivel
való érintkezésben, annál rövi-
debb leszen az utja.

MIHÁLY SÁMUEL

könyvnyomdája és papírkereskedése
Piac-utca 30. feladatának tekinti megbízóinak hathatós

segédkezet

nyújtani és ezen cél elérésére áldozatok
árán is elsőrendű munkaerők közreműkö-
dését biztosította.

Vizsgálja át nyomtatványait s a hiány-
zókban próbarendelmenyt
tegyen úgy az ár, mint kivitelben öröme lesz!

Ha köhög?

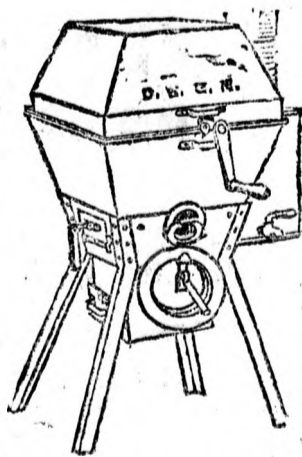
csak

Borsy Pemete cukorkát

használjon, mert köhögés és
rekedtségnél nincs párja.

Egy doboz csak 20 fillér!

Kapható: gyógyszárak, drogueriák, cukrászdák
minden fűszerüzben s a készítőnél Darabos-u. 48.
2070

„JOHN“-féle mosó-gépek,

„Hungária“ mángurlók,

Facsaró gépek,

amerikikai dagasztó-gépek,

„Cerberusz“ porszívó-gépek.

Kitünő újdonságok raktára:

Sesztina Lajos vaskereskedésében
Debrecen, Piac-u 23.

Legjobb
minőségű

cipőket

tart raktáron
mérsékeltáron

Falusi Károly

polgári és katona cipész

Csapó-utca 41. szám.

A cipők saját műhelyében készülnek a
legjobb anyagból.

Mértékszerű megrendelés a legszebb
kivitelben pontosan eszközöl. 1610

Nagy Lajos hirdetési nagyvállalata
Csapó-u. 13.

Egy rettenetesen
olcsó ház!

Nagyszerű vétel! Ott fog
elhaladni a villanyos!
Kitünő levegő!

Ára 1800 forintba van feladva!

Kövés pénz kell hozzá!

Istálló is van rajta 10
lora! Nagy telek!

A telek nagysága
291 négyszögöl, rá-
építve cserepes épü-
let, mely magában
foglalt két rendbeli
egy szobás és egy

rendbeli két szobás lakosztályt mellék-
helyiségekkel együtt. Van külön nyári
konyha és két istálló körülbelül 10 lora!

Van pedig ezen nagyszerű vétel
a Csapókerületben Kinizsi utca 38 szám
alatt tulajdonosa Szabó Józsefné asz-
szony és ára minősze 1800 frt. 2140

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Eladó szép nagy sarok uri ház,
a Főter szájjában, Simonffy-utca 19.
szám alatt!

Még egy ilyen nagyszerűen jövedelmező sarok uri ház nincs több Debrecenben, a lakásokban cserépkályhák és gázvilágítás, még a konyhákban is! A házi ur a középső udvari épületben lakik! 2058

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó utca 13.

Munkásosztály!

Ki akar önök közül 100 forinttal megvenni egy házat?

Az ide figyeljen!

A vagongyár közvetlen közelében a Nagy József-telepen eladó az Erdős-féle ház, teljesen új téglá épület cseréppel fedve, van rajta egy szoba, konyha, kamara, jövizű kut és 300 kvadrát kiterjedésű óriási nagy telek. Az ára mindössze 1550 frt. és a megvételhez mindössze 100 frt káspénz szükséges, a vételár többi része mint nagyon kényelmesen törleszhető teher rajta maradhat akár ítélet napig is!

A Nagy József telep, ahol most a kedvező vétel kínálkozik, a vagongyárhoz alig pár száz lépésnyire, a vámospécsi utfélen, a Márton Kálmán ügyvéd ur szőlőtelepével szemben van! 2048

Nagy Lajos Hirdetési Irodájából
Csapó-utca 13.

Akik házat akarnak venni,

okvetlen ide figyeljenek és hallgassák meg a szomorú történetet!

Szathmáry Lajos timármester ur a Hatvan-utcai kertben, a legelső utcában 1 szám alatt, tehát mindjárt a kapu mellett, a hogy bemegyünk jobb kézfélől vett magának a mult évben egy nagy telket és arra felépített szin tiszta csertéglából egy igen szép lakosztályt cseréppel fedve, mely magában foglal egy rendbeli három szobás lakosztályt mellékhelyiségekkel, azonban a hatóság a szomszédok felebbezései folytán nem engedte meg Szathmáry Urnak azt, hogy ott a timármesterséget folytathassa, tekintettel a Hatvan-utcai kertbe búcsújárás-ként özkölő előkelő nyaraló és állandóan ott lakó előkelő közönségre. A telek, a nagy építkezés és beruházások Szathmáry urnak 6 ezer frtjánál — mit bárkinek kimutathat — többbe került és most kénytelen tőle potom árért megválni és olyan helyen kénytelen magának házat keresni, ahol a timármesterség tűzése meg van engedve és kénytelen ezen házat potom árért

4800 forintért

odaadni annak, aki legelőbb leteszi a foglalót a Nagy Lajos hirdetési nagy irodájában!

Miután e házban ez idő szerint még senki sem lakik és így az érdeklődők a lakásokat megtekinteni nem tudnák, mielőtt megtekinteni akarják, menjenek előbb a tulajdonos Szathmáry Lajos timármester Urhoz, aki ideiglenesen Nyugoti-utca 36. szám alatt lakik. 2047

Nagy Lajos Hirdetési Vállalatának
Irodájából Csapó-u. 13. sz.

Hallatlan olcsó ház a Csapókerthben
Rajta magyarok!

A Kinizsy-utca 38. számú házat 1800 frt.-ért meg lehet kapni, kedvező fizetési feltételek, régi cserepes épülettel, mely magában foglal két rendbeli 1 szoba, konyhás lakást, egy rendbeli két szobás lakást, van továbbá nyári konyha, két istálló 10 lóra stb. stb. 2013

Tehát magyarok, még istálló is van!

Atyámfiai!

Ugyes bajos emberek!

A Nagy Lajos Csapó-utca 13. szám alatt levő Okmányország irodája a következő engedélyekhez szükséges okmányok megszerzésével foglalkozik:

Nősülési engedélyek azon 18 évet betöltött kiskorú ifjak részére kik még a katonai sorozáson nemesen kereszteltek.

Nagykorosítási és névmagyarosítási engedélyek.

Házassági válóperek megindításához szükséges okmányok.

Külföldre szóló utlevelek.

Erkölcsei és szegénységi bizonyítványok.

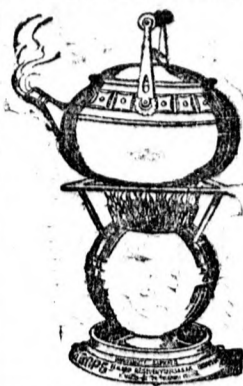
Aláírási elnyeréséhez szükséges kérvények.

Iparengedélyek azok részére, akik magukat valamelyik iparágón önállóítani akarják.

Gyermekek örökbefogadása és a törvénytelenül született gyermekek törvényesítése, valamint az erkölcsi züllésnek indult gyermekek javítóintézetbe lenndő elhelyezéséhez szükséges okmányok. 1815

Főraktár: Mauthner A. Piac és Szentanna-utca sarok, Grósz Nagy F. Muraközy L. gyógyszerészek, Központi drogueria; valamint az összes nagyobb fűszerkereskedésekben. 2166

„ROPS”

biztonsági gyorsfőző.
Világtrü szabadalom.

Ára 4 kor.
Gyári lerakat Debrecen és vidéke részére 1297

Tóth Gyula
vasnagykeresk. Debrecen.

MIKLÓS IGNÁC

Ingatlanforgalmi irodájából Piac-u. 9.

Értesíttetnek mindazon mélyen tisztelt urak és hölgyek, a kik a Kónya Sándor és neje tulajdonát képező

Boldogfalvai-kert I. j. 25. sz.

házat kérték,

hogy a tulajdonosok most már hajlandók az oda adni 2500 frttért. Ajánlatos lesz tehát a felpénzt minél előbb behozni, vagy a tulajdonosokhoz elvinni, mert most már ennyiért az is megkaphatja, aki csak ezután fogja azt megtekinteni.

Akik pedig ezen házat még nem tekintették meg, azoknak a következők adatnak tudtára:

A telek óriási nagy, 518 négyszögöl és be van ültetve szőlővel és gyümölcsösökkel;

a rajta lévő épületek 1 lakházból, 1 sertésólból és 1 faskamarából állanak.

A lakház, mely 1 szoba, konyha, spájz és üvegezett verandát foglal magába, téglából épült és adómentes, van rajta 1250 frt. olcsó kamatu bankkölcsön, melyben 1000 frt. olyan, hogy törleszteni sem kell és az egész 1250 frt is rajta maradhat.

Ezen ház a legszebb egész Boldogfalván, néhány évvel ezelőtt Jenei kapitány ur nyaralója volt, ő maga építtette. 1724

Arroba Wine Company

: BÉCS. :

Direkt behozatal. Első bevásárlási forrás. Ajánlja játállás mellett tiszta és valódi legfinomabb rég beraktározott spanyol és portugáliai

gyógy és dessert borait

Malaga, Madeira, Sherry, Port, Marsala Lacrimae Christi, Vermuth és Cognak, Eladás 1/1 és 1/2 üvegekben, eredeti árakban **debreceni főraktárában**

STEINER MANÓ

gyógyszerésznél Piac-utca 30. Fehér hattyu gyógyszerertár. Telefon 595. 2043

Karácsonyi ajándéku

ékszereket és órákat. — Ujdonságokban nagy választék.

Legelőcsöbben **beszerezhetők**
Pintér Gusztáv ékszerésznél
Debrecen, Piacu. 26. Főtözsde mellett.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Eladó**gyönyörű kis majorság a város alatt!****Rettenetesen olcsó!**

Ezen kedves kismajorság a Dihe János ur tulajdona, aki Gólya-u 17. szám alatt lakik, hozzá tessenek elmenni kérem, majd ő kísértél az érdeklődőkkel és megmutatja.

Aki egy igazán jó vételt akar csinálni, az komolyan foglalkozzon e kedves kis majorsággal, melynek területe 14 kat. hold és a Vámospércsi útfélen a 3 és 4-ik kilométer jelző közt fekszik, Szentpétery urak tanyája mellett, Menyhárt Sára-féle tanya (mert ezelőtt a Menyhárt Sára asszony tulajdona volt).

A majorság teljesen körül van kerítve drótháló kerítéssel és van rajta igen szép darab termő szőlő is, van továbbá két szobás lakás, melléképítményekkel, egy teljesen új, téglából épült és cseréppel fedett istálló tengeri góré, 31 darab sertésre hizláló stb. stb.

Ismétlően hangoztatom, hogy vétkezik, aki ezután a közeli majorság után, melynek ára a legutóbb teljesített beruházásokon kívül 8 ezer forint! — komolyan nem érdeklődik!

És a mi a fő, a megvételhez nagyon kevés pénz kell ám! 2054

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13. szám

Eladó szép nagy jövedelmező**ur-i ház****Baross-utca 8. szám alatt!**

Szép nagy telek, az utcai lakás al három nagy szoba, nagy konyha, kamara, nyitott veranda és két pince. Az egyik udvari lakás áll: két szoba, előszoba, konyha, spájk, veranda és két pince, a másik udvari lakás áll: egy szoba, konyha és spájk-ból. Minden lakáshoz letéglázott és cseréppel fedett fűskamara. Az egész udvar letéglázva, szőlő és gyümölcsfákkal berakva és igen jóvízü kut van az udvarban. 1909

Ára e kedves kis ur-i háznak mindössze

14 ezer 500 forint!**Karácsonyi ajándékul**

a legjobb s legtartósabb

Zsebórákat

fém, ezüst, és valódi arany tokokban a legegyszerűbbtől a legfinomabb minőségig azután mindennemű

ébresztők, fali és inga órákat is

a legszebb kivitelben

: **hallatlan olcsó árakban** :

jótállás mellett csakis

Blattner Béla utóda**Füsi Gábor**

órás üzletében Kossuth-utca 4. szám alatt lehet beszerezni. 1835

Akiknek eladó házuk van ide figyeljenek!

Fontos újítás a Nagy Lajos

Csapó-u. 13. szám alatt levő hirdetés nagyvállalatának irodájában!

Számtalan kisebb háztulajdonosnak nem állott módjában hogy az 5 korona előjegyzési illetéket lefizesse és így nem tudta feladni házáat a Nagy Lajos évek óta fenálló Első Debreceni Adásvételeket hirdető nagyvállalatához.

Ezennel tudomására adatik mindenkinek, hogy a

Nagy Lajos iroda

az előjegyzési illeték lefizetését beszüntette és most már a megbízóknak egyetlen fillér díjat sem kell fizetniük előre, csupán a tarifa szerinti díjat s azt is csak akkor a mikor a ház elkelt! 1817

Üsmeri már az óriás Fedák cipő krémét?

Egy óriás doboz négy más kis doboz tartalmának felel meg, egyetlen kiséret elegendő a meggyőződésre.

Kapható minden fűszer, nürnbergi és bőrkereskedésben

Ára 30 fillér.

Kiknek van

Eladó házuk

Szőlőjük Tanyájuk

A Nagy Lajos hirdetési nagyvállalata tudomására adja mindazoknak, a kik eladó házukat, szőlőjüket vagy földjüket az ő irodája részére akarják feladni, hogy a megbízás felvétele végett lehetőleg ne délelőtt, hanem a délutáni órákban jelentkezzenek az

irodában $1\frac{1}{2}$ órától 6 óráig

mert a délelőtti órákban a rengeteg hirdetések fogalmazása, szerkesztése és legépeltetések teljesen lekötik az irodát.

A megbízás feledésakor semmiféle előleges költséget sem kell fizetni, a tarifa szerinti díjak utólagosan fizetendők! 2044

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13. sz.

Gazdálkodók!

és mindazok, akiknek nagy udvarra és istállóra is van szüksége, vegyék tudomásul, hogy a Vigkedvü Mihály-utca 17 számú ház eladó, jutányosan és kedvező fizetési feltételek mellett!

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Csapó-utca 27. számú óriási nagytejkü Hajda-féle ház!

melynek hátul igen nagy kertje van, ahol az új utca nyitáskor szintén frontot fog kapni

eladó.

Nagyszerűen jövedelmez! Bővebb felvilágosítást nyújt az iroda! 2057

BUTOR.**VARGA JÓZSEF**

butorkereskedő, asztalos
: kárpitos és díszítő :

DEBRECZEN, IV. Piacz-utca 44. sz.

Alapítva 1859.

Telephon 377.

A debreceni iparművészeti
kiállításán állami ezüstéremmel
kitüntetve.

Óriási választék mindenféle butorokban, ebédlő, háló, szalon, férfi-szoba és teljes

menyasszonyi kelengyék

azonnal készen.

* Árjegyzék ingyen és bérmentve. *

A debreceni ipartestületi
kiállításán ezüstéremmel
kitüntetve.

Legszolidabb bevásárlási forrás. Jutányos és pontos kiszolgálás.

Nagy Lajos hirdetési Irodájából
Csapó-utca 13. szám.

Kik akarnak egy remek,
olcsó, kis új házat venni?

Vétkezik aki meg nem tekinti.

Ara 300 forint!

A megvételhez 300 forint készpénz
elegendő! 2132

Teljesen új cserepes épület, van
rajta két szoba, konyha, sertésöl- és
jóvízü kut, 300 négyszögöl szép nagy
telekkel, lugas szőlők és gyümöl-
csösssel, 67 db nemesített gyümölcsfa.

Ezen ház az ifj. Bundi Gábor ur és
neje tulajdona, van pedig ezen ked-
ves szép ház a Csapókert melletti Ge-
rébi telepen, a harmadik utcában 3. sz.
alatt, épen a sarok melletti ház.

Nagy Lajos hirdetési Irodájából
Csapó-utca 13. szám.

Örület. Rettenetes.
Ilyen jutányos házvételt
csak álmodni lehet.

El sem lehet hinni.

Ide figyeljünk házvevők!!
Házvevők! Házvevők! Házvevők!

Egy nagyobb hízaló átvétele miatt
2600 forintért, hallják uraim!

kétezerhatszáz forintért

meglehet kapni az Apafi-utcából bemelve,
épen a Trnka malom mellett levő 11. sz.,
a sarok melletti, gyönyörű szép új házat,
melynek tulajdonosa Szabó Sándor ur
és neje.

Maga az építkezés többre került a tu-
lajdonosnak 3 ezer forintnál, teljesen új,
tisztá csertéglából épült és cseréppel fedett
épület, modern lakás, óriási nagy szobák,
két szoba, konyha és előszobával, a másik
épületben, mely cement cseréppel van
fedve, szintén van egy szobás lakás kony-
hával, 10 méteres nagy kamara. istálló két
lóra, téglából építve és kocsiszin, igen jó
vízü kut és gyümölcsös.

A sarokházon van a villanylámpa! A
telek nagysága 300 négyszögöl! Utolsó ára
2600 frt, ezen alul egy fillérrel sem eladó,
hiszen testvérek között is megér 4 ezer
forintot! 2133

Aki legelőbb leteszi a fogla-
lót az irodában azé a ház!

A gépirást

báki magtanulhatja 2
hét alatt vagy hama-
rabb is!

A Nagy Lajos

Csapó-utca 13. szám
alatti Irodájában.

A tanítás díja 10 korona!

Mely összeg előre fi-
zetendő le.

2046

Mindenféle írásmun-
kák elkészítése írógé-
pen jutányos árért
vállaltatik fel!

Tek.

Nagy Lajos urnak

az Első Debreceni Adásvételeket hir-
dető nagyvállalat tulajdonosának

DEBRECENBEN,
Csapó-u. 13.

A Debrecenben, Csapókert, Jánosi-
utca 44. sz. házam eladása érdekében
teljesített igazán lefküismeretes eljárásért
ezuton fejezem ki Önnek hálás köszö-
netet.

Kiváló tisztelője

Szabó László.

2045

Fénykép készülékek
és kellekai.

Ingyen

ugyan nem adhatunk
de igen olcsó árban

Színházi látcsövek

és

**Lorgnettek,
szemüvegek**

és

**Orresiptetők,
Gramophonok**

és

lemezek.

'Gillette'

készülékek.

Zsebkések

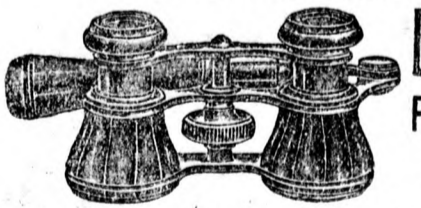
és

Órák.

Löbl Gyula és társánál

látészerezkek

Debreczen,
Piacz - utca
63. SZ.

Nagy Lajos hirdetési Irodájából
Csapó-u. 13.

Eladó a Nyil-utca 26.

számu ház!

Nagyszerű vétel!

Ara mindössze 4200 frt!

A megvételhez 1500 forint
elegendő!

Nagyszerűen jövedelmez! Cserepes
épület, öt remébeli lakosztályal. mellék-
helyiségekkel, a ház utcai frontja olajos
festékkel van befestve. 2096

Miután ezt a házat nagyon hamar el-
kapják, igyekezzenek a foglalót mielőbb le-
tenni az irodában, mert aki legelőbb leteszi
a foglalót, azé a ház!

Debreceni Kézizálog Kölcsönintézet
résztv.-társaság.

Debrecen, Arany János-utca 9.

Kölcsönöket nyújt ékszerekre, arany- és ezüst
tárgyakra és egyéb ipari készítményekre.
Raktárában iparosok és kereskedőktől árukat
beraktároz és azokra előnyös kölcsönöket
nyújt.

Jelenleg brilláns fűgők gyűrűk, ezüst órák,
jutányos áron kaphatók. 1979

Nagy Lajos Hirdetési Irodájából
Csapó utca 13.

Egy csoda házvétel!

Rajta házvevők! Hallgassák meg, hogy mit
kapnak 4500 fritért elhelyezés miatt!

A nagyvasuti állomás mellett, a köz-
raktár mögött elterülő Barcsai-telepen 14.
szám alatt levő és a Bartha József vasuti
alkalmazott és neje tulajdonát képező óri-
ási nagy telkű ingatlant, melynek területe
1095 négyszögöl, 10 éves nemes termő sző-
lővel, melynek az elmúlt évbeni bortermése
a 30 hektolitert meghaladta,

mindcsoda jövedelem már magábanvéve ez is!

Van ezenkívül egy teljesen új téglá
épület, cseréppel fedve, mely magában fog-
lal két szobát, konyhát, tüvegezett verandát
és pincét. Van továbbá jó vízü kut, sertésöl
és gyümölcsös. 2049

A nagytakarékpénztár épületét lerombolják

Jelenlegi üzletemben

utolsó nagy karácsonyi vásárt tartok.

Ez alkalommal az alant megnevezett és a raktáron levő cikkek
:: mélyen leszállított árban kerülnek eladásra ::

Széles tenisz flanell 1 mtr.	—18 kr.
Velezek, Barchetek 75 cm. széles 1 mtr.	—26 kr.
120 cm. széles angol ruhakelme, karácsonyi ára 1 mtr.	30, 40, 50 és 60 kr.
120 cm. széles Chewiott kelme, karácsonyi ára 1 mtr.	—80 kr.
Francia gyapju, delének, karácsonyi ára 1 mtr.	40, 50 és 60 kr.
Mosó delének, karácsonyi ára 1 mtr.	20 és 24 kr.
Jó mosó karton, 1 mtr.	—19 kr.
Finom taft selyem 1 mtr.	—98 kr.
6 darab kockás férfi vászon zsebkendő	100 kr.
6 drb. finom batist női zsebkendő	—80 kr.

Szőrmeárúk, Blouzok, gyermekruhák, kötények, kesztyűk, harisnyák, nyakkendők, főríngek stb. stb.
Mint hogy ilyen alkalom ritkán kínálkozik a bevásárlásra, kérem a n. é. közönséget már
saját érdekében is ne mulassza el megtekinteni rendkívüli karácsonyi vásáromat.

Kontsek Kornél

női és uridivat áruházában
Debrecen, Kossuth-utca 1.

A Nagytakarék-pénztár építkezésé feljtan üzletem február 1-től a Főrcán épült bódéba helyezem át.

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben félre 6 K, negyedévre 3 K, — f.
Vidéken " 9 K, " 4 K, 50 f.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS LAPTULAJDONOS
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Debrecen, Főter, Lamprocht-palota, földszint
az udvarban.

Mi lesz ?

A gyomra fordul fel az embernek és undor lepi el szellemi világunkat azon politikai rendszer fölött, melyet Ausztriából alkalmaznak Magyarországgal szemben. Nincs szemérmesség benne, csupa számítás az emberek romlottságára, éhességére.

Nyolc hónapon keresztül huzivonni a válságot, mikor minden rendelkezésére állott a gyors elintézésre.

Volt a magyar parlamentben óriási többség, mely az állami élet minden feltételét biztosította mérsekelt haladás és fejlődés feltétele alatt. Kell-e ennél kedvezőbb parlamenti és országos állapot európai viszonyok és európai fogalmak között?

A lemondott kormány nem bujt ki a reá háramló nehéz és népszerűségét teljesen lejáró kötelességek teljesítése alól, de ex-lexben már ugy sem tehetne szolgálatot a koronának. Így állott elő a parancsoló szükség helyzete, mely

végre elkerülhetlenné tette a kormány rég benyújtott lemondásának elfogadását és az új miniszterelnök deignálását.

Valami nagy választás e tekintetben nem állott a korona rendelkezésére. A jelenlegi parlamenti pártok vezéreiről nem lehetvén szó, régi embereihez fordult, kik a leült szabadelvű regim alatt kiváló szolgálatokat tettek a koronának.

A két legutóbb meghívott szabadelvű politikus közül Lukácsra esett a király választása, ki bir szerint már kedden be fog mutatkozni a parlamentben.

Pártja ugyan nincs a parlamentben, de reménykedik, hogy majd lesz — Justhék segítségével vagy — új választással.

Programról ma még kevésbé lehet szó, mint pártról. Az eddigiekből csak annyi hallatszik, hogy a program gerincét az általános, titkos, egyenlő választói jog és gazdasági szocializmus képezi — bankszabadság meghosszabbításával, annexiós költségekkel, róniai szerződéssel, Drednanglit hajókkal s más effélékkel súlyosbbitva

— önálló bank vagy annak intézményes garantálása nélkül.

Ehhez ugyan bajosan akad többség, akár a mostani, akár a jövőbeni parlamentben. Bizonyára akadnak majd hataloméhes stréberék és vállalkozók, de egy párt sem állhat be Lukács táborába. Ezt már lehetlenné teszi a pártokra nézve a politikai tisztesség.

Hogy a választások után mi lesz? azt semmiféle politikai időjós meg nem tudja mondani. De hogy engedmények nélkül nem lesz Lukácsnak többsége, az előre látható.

Ez a kinevezés ugyan nem volt valami kedves karácsonyi ajándék a nemzetnek. De hát nem lehet érte jogosan mást okozni, mint a magyar politikai élet százados átkát, a versengést, illetve pártoskodást s tulvérmes politikai temperamentumot és ennek következményét: a politikai rövidlátást.

A nemzetnek azért nincs oka kétségbeesni. Bármi következzen is: a nemzet haladását ideig-óráig akadályozni lehet, de végleg feltartóztatni, hiábavaló törekvés.

VEGYÜNK UJÉVI AJÁNDÉKOT FEKETÉTŐL.

A szerencse gyermeke.

— Franciából: —

Az én kedves Piere barátomnak valóban szerencséje van. Higgyék el, hogy így van. Az én régi, jó pajtásom azzal a kiváltsággal jött a világra, hogy mindenben szerencséje van... Ime! Hogy ne menjek messzire, mindjárt a születésén kezdtem. Hát nem volt ebben is szerencséje ennek a lurkónak? De igen, mert ennél is megelőzött nyolc nappal és egy héttel hamarabb látta meg a sötét égboltozatot. Önök persze azt hiszik, hogy ennek semmi jelentősége sincs!... Már pedig nagyon tévednek, mert mindenben, amihez hozzáfogok, kudarcot vallok. Nyolc orrhosszal, akarom mondani nyolc nappal mindig vesztés vagyok. Teringettél! Mihelyt szóváltásra kerül ketünk közt a dolog, vagy mihelyt az ellenkező álláspontra merészkeдем helyezkedni: rögtön azzal a döntő érveléssel lép föl ellenem, hogy ő idősebb nálam... Nos, mit csináljak ilyenkor? — Kénytelen vagyok térdet,

fejet hajtani előtte, mindenben igazat adni neki s úgy kullogni utána, mint a vezérürü után a juhok... Minden dolgához két hónappal később fog hozzá s mégis legalább egy hónappal hamarabb éri el célját, mint én.

Hát mondják csak: nem szerencse e? Az iskolában nem csinált semmit, míg mi éjjel-nappal munkálkodtunk, fáradoztunk, pihenés, nyugalom nélkül, szüntelenül. Tanakodtunk, vitakoztunk egymással, versengtünk a győzelmi díjért, vagy leggyakrabban a pusztá dicsőségért. S ő?... Ő ez alatt evett-ivott s úgy táplálta zsenge testét, hogy napról-napra gombolydedebbek lettek idomai. Szóval úgy élt, mint hal a vízben és — bizott. Míg én ismeretekben gyarapodva, címeikkel és bizonyítványokkal gazdagon ellátva, a biztos egzisztenciáért törtem magam, addig ő neki az a szerencse jutott osztályrészül, hogy ifjúságának szép álmait valóra váltsa...

Tisztán ambícióinak élt s magasra, nagyon magasra emelkedett!... Az Eiffel-

torony harmadik emeletén lévő bar-ban kávéút kiszolgáló pincér lett!... Hát mondják csak, nem szerencse?

Katonáknál pedig nekem kellett elvégezni az írásbeli munkákat, az irodai teendőket, én rovatoltam, én fáradoztam és egy nap se szabadulhattam ki öt óra előtt a kaszárnyából. És ő? Ő sohasem volt szolgálatban!...

Az ezredes gyermekeinek dajkája kegyébe fogadta és ennek a révén kinevezte-tett „az ezredes gyermekei tengeri-malacá-nak tiszteletbeli apolójává”.... Oh, nagyon jól tudom, hogy e miatt naponként legalább két-három órával elébb kellett fölkelnie, mint nekünk többieknek, tudom, hogy éjfélig volt elfoglalva a dolgával, hogy neki kellett az ezredes lakását tisztán tartani és rendbe hozni, hogy ő söpörte ki a folyosót, ő öntözte meg a virágágyakat, hogy ő tisztogatta meg a cipőket s ő neki kellett ápolnia a lovakat, — tudom jól, hogy ő volt az ezredes csizmapuculója és lovász-gyermeke... s hogy azért a kiterjedt mun-

2. évre ajándékul legalkalmasabbak azok a disztárgyak melyek a **Cukorkagyár** városi üzletében igen olcsón kaphatók. Honi iparos kéz munkája Főter, Tisza-palota.

Legjobb a Békési Róza „**Csikós**” szín szappana